

Nr 1.

Ankom till riksdagens kansli den 15 mars 1943 kl. 11 f. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen under nionde huvudtiteln gjorda framställningar jämte i ämnet väckta motioner.

(1:a avd.)

Utskottet får härigenom avgiva utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts i den till riksdagen den 4 januari 1943 avlåtna propositionen angående statsverkets tillstånd och behov för budgetåret 1943/44 under nionde huvudtiteln gjorda framställningar.

Beträffande utredningen i dessa ärenden får utskottet hänvisa till motsvarande punkter i statsrådsprotokollet.

I samband härmed har utskottet till behandling förehäft i ämnet väckta motioner.

A. Jordbruksdepartementet.

1:o) **Jordbruksdepartementet: Avlöningar, förslagsanslag.** I enlighet med Kungl. Maj:ts under punkt 1 gjorda framställning — innebärande anslagsanvisning för ändamålet till oförändrat belopp — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Jordbruksdepartementet: Avlöningar* för budgetåret 1943/44 anvisa ett *förslagsanslag* av 302,600 kronor.

2:o) **Jordbruksdepartementet: Omkostnader, förslagsanslag.** Tillstyrkande bifall till Kungl. Maj:ts framställning under punkt 2 — innebärande anslagsanvisning för ändamålet till oförändrat belopp — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Jordbruksdepartementet: Omkostnader* för budgetåret 1943/44 anvisa ett *förslagsanslag* av 37,800 kronor.

B. Lantbruksstyrelsen m. m.

3:o) **Lantbruksstyrelsen: Avlöningar, förslagsanslag. Statskonsulenter: Avlöningar, förslagsanslag.** Dessa båda anslag äro för innevarande budgetår uppförda med 461,500 kronor, respektive 46,200 kronor.

För nästa budgetår har *Kungl. Maj:t* föreslagit riksdagen att gemensamt för ifrågavarande ändamål under rubriken Lantbruksstyrelsen: Avlöningar — samtidigt med fastställande av ändrad personalförteckning och godkännande av ändrad avlöningsstat — anvisa ett förslagsanslag av 507,700 kronor, eller lika stort belopp som för innevarande budgetår sammanlagt anvisats såsom avlöningsanslag till lantbruksstyrelsen och statskonsulenter.

I samband härmed har utskottet till behandling förehaft två inom riksdagen väckta, till utskottet hänvisade likalydande motioner, nämligen I: 134 av herr *Bondeson m. fl.* samt II: 209 av herr *Liedberg m. fl.*, vari hemställts, att riksdagen vid behandlingen av nionde huvudtiteln, punkterna 3 och 4, måtte besluta att

dels minska såväl det under rubriken Lantbruksstyrelsen: Avlöningar äskade anslaget med kronor 41,500 som det under rubriken Lantbruksstyrelsen: Omkostnader äskade anslaget med kronor 4,900,

dels såsom särskilda punkter uppföra rubrikerna Statskonsulenter: Avlöningar och därtill anvisa ett förslagsanslag av kronor 46,200 samt Statskonsulenter: Omkostnader och därtill anvisa ett förslagsanslag av kronor 5,000,

dels ock i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om skyndsam utredning angående formerna för husdjursskötselns företrädande inom lantbruksstyrelsen och statskonsulentverksamhetens anknytning till densamma.

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för motionerna, hänvisas till dessa.

I skrivelse den 31 augusti 1942 har *lantbruksstyrelsen* hemställt, att avlöningsanslagen för lantbruksstyrelsen och statskonsulenter för nästa budgetår måtte uppföras med 494,000 kronor — därav 38,000 kronor att bestriidas av totalisatormedel — respektive 41,400 kronor.

I fråga om beräkningen av medelsbehovet för avlöningar vid *lantbruksstyrelsen* må anföras bl. a., att styrelsen föreslagit att, i samband med att en av de tre statskonsulenter för husdjursskötsel den 1 februari 1944 avginge från tjänsten på grund av uppnådd pensionsålder, statskonsulentinstitutionen i princip avvecklades och statskonsulenterna uppfördes å övergångsstat. I stället för dessa befattningshavare borde inrättas en föredragandetjänst i byrådirektörs ställning å lantbruksbyrån. Denne avsåges att under byråchefens inseende svara för husdjursärendenas handläggning i styrelsen. Genom denna anordning, som i själva verket innebure en utgiftsbeparing, skulle en del löpande ärenden komma att avlastas från byråchefen och denne därigenom få mera tid och större möjligheter att ägna sig åt de mera krävande ärendena på byrån

Beträffande *statskonsulenterna*, vilka föreslagits skola uppföras

å övergångsstat, innebära lantbruksstyrelsens anslagsberäkningar endast den förändringen i förhållande till löpande budgetår, att i fråga om en befattningshavare beräknats avlöning allenast för sju månader. Detta har föranlett minskning dels av ordinarieposten med 4,200 kronor till 35,600 kronor och dels av posten rörligt tillägg med 600 kronor till 5,700 kronor.

Föredragande statsrådet har i ärendet anfört och föreslagit följande:

»Med hänvisning till vad chefen för finansdepartementet vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor anför beträffande tjänsteförteckningsrevisionen finner jag mig icke kunna tillstyrka förslaget om ombildning av byråchefstjänsten å lantbruksstyrelsens lantbruksbyrå från en fullmaktstjänst i lönegrad A 30 till en förordnandetjänst i lönegrad C 7.

Med hänsyn till vad i ärendet anförts finner jag lika med lantbruksstyrelsen och de hörda myndigheterna, att de tre statskonsulentbefattningarna för husdjursskötsel numera böra indragas och ersättas med tjänstemän å styrelsens lantbruksbyrå. Jag anser mig så mycket hellre böra förorda detta förslag, som därigenom kan möjliggöras dels viss utgiftsbegränsning, dels ock viss lättnad i arbetsbördan för chefen å nämnda byrå. Liksom statskonsulentbefattningen i mejerihushållning böra de tre statskonsulentbefattningarna i boskaps-, svin- samt får- och getskötsel från och med nästa budgetår uppföras å övergångsstat. Befattningshavarna böra därvid åläggas att tjänstgöra i lantbruksstyrelsen. Vid sådant förhållande synas de böra upptagas å lantbruksstyrelsens stat och de särskilda anslagen till statskonsulenter utgå ur riksstaten. En av statskonsulenterna kommer att avgå med pension från och med den 1 februari 1944. För fullgörande av statskonsulenternas i husdjursskötsel huvudsakliga, till lantbruksstyrelsens förvaltning hörande arbetsuppgifter torde från och med nästa budgetår böra inrättas en särskild föredragandetjänst å styrelsens lantbruksbyrå i byrådirektörs ställning. Denne, som bland annat avses skola svara för husdjursärendenas handläggning i styrelsen, bör benämnas byrådirektör för husdjursärenden samt tills vidare uppföras i lönegrad Eo 26. Å denna tjänst torde böra förordnas en av statskonsulenterna. Tjänstebeteckningen för ifrågavarande konsulenter bör i detta sammanhang ändras till statskonsulent i husdjursskötsel. Vid förordnande för statskonsulent att uppehålla befattningen såsom byrådirektör för husdjursärenden bör självfallet lön under tiden för förordnandet icke utgå å statskonsulentbefattningen i fråga. Genom denna anordning skulle för nästa budgetår medel icke behöva beräknas för mer än en statskonsulent i husdjursskötsel under hela budgetåret samt för en konsulent under sju månader. Sedan samtliga statskonsulenter i husdjursskötsel avgått, torde medel till avlöningskostnader endast behöva beräknas för byrådirektören för husdjursärenden.

Då den statsunderstödda torrlägningsverksamheten och i samband därmed jämväl utbildningen av lantbruksingenjörerna gjorts till föremål för utredning inom jordbruksdepartementet genom särskilt tillkallade sakkunniga, anser jag mig icke kunna förorda förslaget att för nästa budgetår å lantbruksstyrelsens stat beräkna arvoden för två lantbruksstipendiater. Vid sådant förhållande torde ej heller, såsom statskontoret ifrågasatt, spörsmålet

om fortsatt bibehållande av det till chefen för kulturtekniska byrån utgående särskilda arvudet nu böra underkastas prövning.

Förslagen i övrigt om höjning av lantbruksstyrelsens avlöningsanslag kan jag i nuvarande statsfinansiella läge endast såtillvida tillstyrka, att ytterligare ett belopp av 4,900 kronor beräknas för anställande av extra befattningshavare, bland annat för att handha det löpande arbetet med kontrollen av mjölkstandardiseringen. Jag förutsätter härvid, att styrelsens skrivbiträden, oberoende av deras placering å viss byrå, utnyttjas, där arbetsuppgifterna äro mest tyngande.

Anslagsposten avlöningar till ordinarie tjänstemän torde med hänsyn till löneklassförändringar böra minskas med 1,500 kronor. Bifalles förslaget om avveckling av statskonsulentinstitutionen, bör under denna post ytterligare beräknas avlöning under hela året till statskonsulenten i mejerihushållning och en statskonsulent i husdjursskötsel samt under sju månader till en statskonsulent i husdjursskötsel. Posten torde alltså böra uppföras med $(236,000 - 1,500 + 9,900 + 9,900 + 5,800 =)$ 260,100 kronor. Arvodesposten och posten ersättningar till sakkunniga synas böra upptagas med oförändrade belopp av 11,600 kronor respektive 3,500 kronor. Vid bifall till förslagen om inrättande av en byrådirektörstjänst för husdjursärenden i lönegrad Eo 26 och om beräknande av ytterligare medel för anställande av extra befattningshavare bör posten avlöningar till övrig icke-ordinarie personal höjas med i runt tal $(10,400 + 4,900 =)$ 15,300 kronor till $(150,000 + 15,300 =)$ 165,300 kronor. Posten rörligt tillägg torde böra beräknas till $(57,000 + 5,600 =)$ 62,600 kronor samt posten kristillägg till tjänstemän vid stuteribyrån enligt styrelsens förslag till $(3,300 + 1,300 =)$ 4,600 kronor.

Under förutsättning av bifall till vad sålunda förordats skulle för nästa budgetår till avlöningar vid lantbruksstyrelsen behöva anvisas ett anslag av $(260,100 + 11,600 + 3,500 + 165,300 + 62,600 + 4,600 =)$ 507,700 kronor, vilket jämfört med medelsanvisningen för löpande budgetår innebär en anslagsökning med 46,200 kronor. Denna ökning motväges emellertid helt därav att avlöningsanslaget till statskonsulenter å likaledes 46,200 kronor bortfaller. Av den förordade anslagsanvisningen beräknas å stuteribyrån belöpa 38,000 kronor, vilket belopp bör utgå av totalisatormedel.

Ny personalförteckning för lantbruksstyrelsen torde böra föreläggas riksdagen för godkännande.»

Motionerna äsyfta dels anvisning av medel för att statskonsulentinstitutionen skall såsom hittills kunna bibehållas fristående även under nästa budgetår och dels avlåtande av skrivelse till Kungl. Maj:t om skyndsamt ytterligare utredning av de spörsmål, som sammanhånga med frågan angående statskonsulentinstitutionens avveckling.

Utskottet.

Kungl. Maj:ts föreliggande förslag till avlöningsanslag åt lantbruksstyrelsen och vad därmed sammanhänger har icke föranlett erinran från utskottets sida i annan del än beträffande frågan om avveckling av statskonsulentinstitutionen.

Enligt Kungl. Maj:ts förslag skola de nuvarande statskonsulentbefattningarna indragas och ersättas med tjänster å lantbruksstyrelsens lantbruksbyrå. Liksom statskonsulentbefattningen i mejerihushållning avses därför de tre statskonsulentbefattningarna för boskaps-, svin- samt får- och getskötsel från och med nästa budgetår skola uppföras på övergångsstat i lantbruksstyrelsen och de särskilda anslagen till statskonsulenter följaktligen utgå ur riksstaten. För fullgörande av statskonsulenternas i husdjursskötsel huvudsakligen till lantbruksstyrelsens förvaltning hörande arbetsuppgifter skall från och med nästa budgetår inrättas en särskild föredragandetjänst inom lantbruksbyrån i byrådirektörs ställning. Å denna tjänst avses att förordna en av statskonsulenterna. Sedan samtliga statskonsulenter avgått — en av dem tillträder pension den 1 februari 1944 — skola husdjurs- och mejerifrågorna handläggas av byrådirektören för husdjursärenden och en byråinspektör för mejeriärenden.

Motionärerna, som icke kunnat biträda Kungl. Maj:ts förslag i förenämnda del, anse att åtskilliga spörsmål i samband med statskonsulentverksamhetens avveckling på husdjursskötselns område tarva ytterligare utredning och att avvecklingen därför bör anstå tills en dylik utredning hunnit slutföras.

Jämväl utskottet finner de av motionärerna anförda synpunkterna för tjäna beaktande, särskilt med hänsyn därtill att här är fråga om förvaltningen av näringsgrenar, som utgöra jordbrukets viktigaste inkomstkällor och äro av största betydelse för landets livsmedelsförsörjning. Vid en avveckling av statskonsulentinstitutionen är det givetvis — såsom motionärerna bland annat framhålla — nödvändigt att uppdraga klara riktlinjer för arbetsfördelning och samarbete mellan lantbruksstyrelsen och vederbörande avelsföreningar och att i samband därmed undersöka föreningarnas möjligheter att övertaga arbetsuppgifter, såsom exempelvis stambokföringen, vilka hittills helt eller delvis ankommit på statskonsulenterna. I likhet med motionärerna anser utskottet vidare, att formerna för husdjursskötselns företrädande inom lantbruksstyrelsen böra ägnas ytterligare uppmärksamhet. En indragning av statskonsulentbefattningarna torde icke lämpligen kunna äga rum utan att samtidigt tillräckliga åtgärder vidtagas för att mera än som skett genom propositionen trygga en sakkunnig handläggning och föredragning av de mångskiftande ärenden, som tillhöra husdjursskötselns olika grenar. Det kan sålunda ifrågasättas, om den föreslagna organisationen av husdjursskötselns representation inom lantbruksstyrelsen kan tillfredsställa de krav på koncentration av husdjursärenden till styrelsen, som länge gjort sig gällande och som säkerligen komma att alltmera stegras. I detta sammanhang förtjänar påpekas, att 1942 års statsrevisorer, som granskat forsknings- och försöksverksamheten på mejerihanterings område, funnit förhållandena även på detta område vara otillfredsställande och bland annat förklarat, att en förstärkning av lantbruksstyrelsen med en mejerisakkunnig såsom föredragande borde tagas under övervägande.

Vad utskottet anfört torde giva vid handen, att utskottet biträder motionärernas yrkande, att med genomförandet av Kungl. Maj:ts ifrågavarande

förslag bör anstå tills hithörande spörsmål blivit föremål för ytterligare utredning.

Detta innebär, att de båda särskilda anslagen till statskonsulenter i riksstaten böra kvarstå även nästa budgetår. Härav föranledas vissa jämkningar i Kungl. Maj:ts förslag till personalförteckning och avlöningsstat för *lantbruksstyrelsen*. Den nu gällande personalförteckningen torde sålunda kunna bibehållas oförändrad. Vid sådant förhållande behöver icke ny personalförteckning godkännas av riksdagen. I avlöningsstaten torde anslagsposten avlöningar till ordinarie tjänstemän böra minskas med de belopp, som beräknats för statskonsulenterna — därvid förutsatts att en av befattningarna skulle indragas från och med den 1 februari 1944 — och alltså uppföras med (260,100 — 9,900 — 9,900 — 5,800 ==) 234,500 kronor. Posten avlöningar till övrig icke-ordinarie personal torde böra minskas med 10,400 kronor, avseende beräknade anslagsmedel till byrådirektörstjänsten för husdjursärenden, till (165,300 — 10,400 ==) 154,900 kronor. Slutligen torde posten rörligt tillägg böra beräknas till (62,600 — 5,400 ==) i runt tal 57,000 kronor. Övriga poster i den av Kungl. Maj:t uppgjorda avlöningsstaten påverkas icke av utskottets ändringsförslag. Till avlöningar vid lantbruksstyrelsen under nästa budgetår skulle sålunda behöva anvisas ett anslag av 466,100 kronor.

Vad härefter beträffar personalförteckning och avlöningsstat för *statskonsulenter* under nästa budgetår torde någon förändring icke erfordras i vad som gäller för innevarande budgetår. Posterna avlöningar till ordinarie tjänstemän, avlöningar till icke-ordinarie personal och rörligt tillägg torde sålunda uppföras med respektive 39,800 kronor, 100 kronor och 6,300 kronor eller tillhopa 46,200 kronor.

Under återopande av det anförda — och med förmälan att utskottet under nästföljande punkt gör hemställan angående omkostnadsanslagen — hemställer utskottet,

att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning och med bifall till de likalydande motionerna I: 134 och II: 209 i förevarande del,

1) godkänna följande avlöningsstat för lantbruksstyrelsen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1943/44:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor 234,500
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämde av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i> ..	» 11,600
3. Ersättningar till sakkunniga, <i>förslagsvis</i> ..	» 3,500
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	» 154,900
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	» 57,000
6. Kristillägg till tjänstemän vid stuteribyrån, <i>förslagsvis</i>	» 4,600

Summa kronor 466,100;

- 2) till *Lantbruksstyrelsen: Avlöningar* för budgetåret 1943/44 anvisa ett *förslagsanslag* av 466,100 kronor;
- 3) till *Statskonsulenter: Avlöningar* för budgetåret 1943/44 anvisa ett *förslagsanslag* av 46,200 kronor;
- 4) i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om skyndsamt utredning angående formerna för husdjursskötselns företräddande inom lantbruksstyrelsen och statskonsulentverksamhetens anknytning till densamma.

4:o) **Lantbruksstyrelsen: Omkostnader, förslagsanslag. Statskonsulenter: Omkostnader, förslagsanslag.** Dessa båda anslag äro för innevarande budgetår uppförda med 71,000 kronor, respektive 5,000 kronor.

För nästa budgetår har *Kungl. Maj:t* föreslagit riksdagen att gemensamt till ifrågavarande ändamål under rubriken Lantbruksstyrelsen: Omkostnader anvisa ett förslagsanslag av 79,000 kronor, vilket belopp med 3,000 kronor överstiger summan av de båda omkostnadsanslagen till lantbruksstyrelsen och statskonsulenter för innevarande budgetår.

I skrivelse den 31 augusti 1942 har *lantbruksstyrelsen* hemställt om anslag för nästa budgetår *dels* till styrelsens omkostnader med 81,000 kronor, därav 8,000 kronor att utgå av totalisatormedel, *dels ock* till statskonsulenternas omkostnader med 3,500 kronor.

Föredragande statsrådet har i ärendet anfört följande:

»Såsom jag under närmast föregående punkt förordat, böra statskonsulenterna från och med nästa budgetår upptagas å lantbruksstyrelsens stat. Vid sådant förhållande böra omkostnadsanslagen för lantbruksstyrelsen och statskonsulenter sammanslås. I anslutning härtill anser jag mig kunna förorda, att posten reseersättningar höjes med 7,000 kronor — däri inbegripet det belopp av 4,900 kronor som tidigare upptagits under statskonsulenternas omkostnadsanslag — till 35,000 kronor. Vidare torde delposten övriga expenser böra höjas med 1,000 kronor till 33,850 kronor. Hela omkostnadsanslaget skulle alltså för nästa budgetår uppgå till 79,000 kronor, varav 8,000 kronor, avseende styrelsens stuteribyrå, böra utgå av totalisatormedel. Av höjningen i förhållande till anvisningen för löpande budgetår, 8,000 kronor, motsvarar ett belopp av 5,000 kronor senaste anvisning för ändamålet till statskonsulenter. Den verkliga anslagshöjningen uppgår alltså till 3,000 kronor.»

Under nästföregående punkt har utskottet föreslagit, att de särskilda anslagen till statskonsulenter måtte bibehållas i riksstaten även för nästa budgetår. På grund härav torde *lantbruksstyrelsens* omkostnadsanslag enligt Kungl. Maj:ts förslag böra minskas med det belopp, 4,900 kronor, som beräknats åbelöpa statskonsulenternas verksamhet, och posten reseersättningar i anledning därav uppföras med (35,000 — 4,900 =) i runt tal 30,000 kronor. Då Kungl. Maj:ts anslagsberäkningar i övrigt beträffande omkostnadsstat för

lantbruksstyrelsen icke föranleda någon utskottets erinran, torde sålunda anslaget ifråga böra beräknas till 74,000 kronor.

Vidkommande omkostnadsanslaget för *statskonsulenter* under nästa budgetår torde detta böra beräknas på sätt och till belopp som skett för innevarande budgetår. Anslaget torde följaktligen böra uppföras med 5,000 kronor, därav 4,900 kronor till reseersättningar och 100 kronor till sjukvård m. m.

Utskottet hemställer sålunda,

att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning och med bifall till de likalydande motionerna I: 134 och II: 209 i förevarande del,

1) till *Lantbruksstyrelsen: Omkostnader* för budgetåret 1943/44 anvisa ett *förslagsanslag* av 74,000 kronor;

2) till *Statskonsulenter: Omkostnader* för budgetåret 1943/44 anvisa ett *förslagsanslag* av 5,000 kronor.

5:o) **Lantbruksingenjörer och deras biträden: Avlöningar, förslagsanslag.** Kungl. Maj:ts under punkt 5 gjorda framställning innefattar — förutom hemställan till riksdagen att för lantbruksingenjörer och deras biträden godkänna ändrad avlöningsstat — anslagsanvisning till avlöningar med 606,000 kronor, vilket belopp med 45,000 kronor överstiger motsvarande anvisning för innevarande budgetår. Anslagsökningen är helt av automatisk karaktär. Vidare föreslås, att Kungl. Maj:t, därest riksdagen icke har något att däremot erinra, bör på särskild framställning och om synnerliga skäl föreligga kunna medgiva, att tekniskt biträde, som på grund av behörigen styrkt sjukdom hindrats att visst år uppnå åtta effektiva tjänstgöringsmånader, må för det året ändock uppbära en med hänsyn till den verkliga tjänstgöringens längd skälig del av den för full tjänstgöring utgående avlöningsförbättringens belopp.

Utskottet.

Då Kungl. Maj:ts framställning icke givit utskottet anledning till erinran, hemställer utskottet,

att riksdagen må

1) godkänna följande avlöningsstat för lantbruksingenjörer och deras biträden, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1943/44:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, *förslagsvis* kronor 168,400
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t:
 - a) Arvoden till extra lantbruksingenjörer och lantbruksstipendiater m. m., *förslagsvis* kronor 58,000

b) Avlöningsförbättring			
åt tekniska biträ-			
den, <i>förslagsvis</i> .. kronor 8,400 kronor 66,400			
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie per-			
sonal	»	305,000	
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»	66,200	
		Summa kronor	606,000;

2) till *Lantbruksingenjörer och deras biträden: Avlöningar* för budgetåret 1943/44 anvisa ett *förslagsanslag* av 606,000 kronor.

6:o) **Lantbruksingenjörer och deras biträden: Omkostnader, förslagsanslag.** I överensstämmelse med Kungl. Maj:ts under punkt 6 gjorda framställning — innebärande anslagsanvisning för ändamålet till oförändrat belopp — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Lantbruksingenjörer och deras biträden: Omkostnader* för budgetåret 1943/44 anvisa ett *förslagsanslag* av 230,000 kronor.

7:o) **Fiskeriintendenter m. m.: Avlöningar, förslagsanslag.** Kungl. Maj:ts framställning under punkt 7 innefattar — förutom hemställa till riksdagen om godkännande av ändrad avlöningsstat för fiskeriintendenter m. m. — anslagsanvisning till avlöningar med 94,400 kronor, vilket belopp med 1,000 kronor överstiger motsvarande anvisning för innevarande budgetår. Ökningen hänför sig till posten rörligt tillägg.

Utskottet ansluter sig till Kungl. Maj:ts förevarande framställning och hemställer alltså,

Utskottet.

att riksdagen må

1) godkänna följande avlöningsstat för fiskeriintendenter m. m., att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1943/44:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor 69,100
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i> ..	» 12,500

3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	kronor	1,300
4. Särskilda löneförmåner, <i>förslagsvis</i>	»	500
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»	11,000
Summa kronor		94,400;

2) till *Fiskeriintendenten m. m.*: *Avlöningar* för budgetåret 1943/44 anvisa ett *förslagsanslag* av 94,400 kronor.

8:o) **Fiskeriintendenten m. m.: Omkostnader, *förslagsanslag*.** Under punkt 8 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att för ändamålet anvisa ett *förslagsanslag* av 30,000 kronor, vilket belopp med 1,000 kronor överstiger motsvarande anvisning för innevarande budgetår. Ökningen åbelöper posten reseersättningar.

Utskottet.

I enlighet med Kungl. Maj:ts framställning hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Fiskeriintendenten m. m.*: *Omkostnader* för budgetåret 1943/44 anvisa ett *förslagsanslag* av 30,000 kronor.

9:o) **Lantbruksattachéer: Avlöningar, *förslagsanslag*.** Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts under punkt 9 gjorda framställning — innebärande *anslagsanvisning* för ändamålet till oförändrat belopp — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Lantbruksattachéer: Avlöningar* för budgetåret 1943/44 anvisa ett *förslagsanslag* av 45,400 kronor.

10:o) **Lantbruksattachéer: Omkostnader, *förslagsanslag*.** I överensstämmelse med Kungl. Maj:ts framställning under punkt 10 — innebärande *anslagsanvisning* för ändamålet till oförändrat belopp — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Lantbruksattachéer: Omkostnader* för budgetåret 1943/44 anvisa ett *förslagsanslag* av 19,100 kronor.

C. Lantbruksakademien m. m.

11:o) **Lantbruksakademien: Avlöningar, förslagsanslag.** Biträdande Kungl. Maj:ts framställning under punkt 11 — innebärande anslagsanvisning för ändamålet till oförändrat belopp — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Lantbruksakademien: Avlöningar* för budgetåret 1943/44 anvisa ett *förslagsanslag* av 17,700 kronor.

12:o) **Lantbruksakademien: Bidrag till museum, bibliotek m. m.** Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts under punkt 12 gjorda framställning — innebärande anslagsanvisning för ändamålet till oförändrat belopp — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Lantbruksakademien: Bidrag till museum, bibliotek m. m.* för budgetåret 1943/44 anvisa ett anslag av 8,000 kronor.

13:o) **Statens växtskyddsanstalt: Avlöningar, förslagsanslag.** Kungl. Maj:ts under punkt 13 gjorda framställning innefattar — förutom hemställan till riksdagen att för statens växtskyddsanstalt godkänna ändrad avlöningsstat — anslagsanvisning till avlöningar med 169,400 kronor, vilket belopp med 2,600 kronor överstiger motsvarande anvisning för innevarande budgetår.

I detta sammanhang har utskottet till behandling förehaft två inom riksdagen väckta, till utskottet hänvisade likalydande motioner, nämligen I: 137 av herr *Bondeson* och II: 207 av herr *Larsson* i Karlstad m. fl., vari hemställes, att riksdagen vid behandling av nionde huvudtiteln punkt 13 måtte besluta att *dels* befattningen som assistent i lönegrad Eo 18 vid anstaltens filial i Alnarp ävensom den assistentbefattning i lönegrad Eo 14 vid huvudanstalten, som är knuten till bekämpningsmedelskontrollen, ombildas till förste assistentbefattningar i lönegrad Eo 21 samt att övriga vid anstalten anställda sex assistenter (en i lönegrad Eo 14 och fem med årsarvoden om 5,600 kronor) placeras i lönegrad Eo 18,

dels ock till Statens växtskyddsanstalt: Avlöningar för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 179,200 kronor.

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för motionerna, får utskottet hänvisa till dessa.

Till en början må erinras därom, att en av föredragande statsrådet jämlikt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 22 september 1938 tillkallad utredningsman för verkställande av utredning rörande frågan om ändrad organisation

av växtskyddsanstalten och statens centrala frökontrollanstalt den 21 december 1939 framlagt förslag i ämnet. Över förslaget ha remissyttranden avgivits av ett flertal myndigheter och institutioner.

I skrivelse den 27 augusti 1942 har *styrelsen för statens växtskyddsanstalt* beräknat medelsbehovet för avlöningar vid anstalten under nästa budgetår till 179,200 kronor. Rörande innehållet i styrelsens framställning må i övrigt anföras följande.

Anstaltsstyrelsen har ånyo erinrat om de förslag till ändringar i anstaltens organisation, som styrelsen framlagt i sitt yttrande den 14 februari 1940 över det av särskild utredningsman den 21 december 1939 avgivna betänkandet i ämnet. Ehuru styrelsen till fullo insåge nödvändigheten av återhållsamhet vid disponerandet av statens medel och därför icke funne sig för närvarande kunna framställa yrkande om realiserande av hela den framlagda ändringsplanen, kunde den med hänsyn till den vikt, som anstaltens verksamhet ägde för landets livsmedelsförsörjning, icke underlåta att hemställa om omedelbart genomförande av vissa delar av det framlagda förslaget.

Styrelsen föreslår sålunda, att befattningen som assistent i lönegrad Eo 18 vid anstaltens filial i Alnarp ävensom den assistentbefattning i lönegrad Eo 14 vid huvudanstalten, som är knuten till bekämpningsmedelskontrollen, ombildas till förste assistentbefattningar i lönegrad Eo 21. Assistenten vid filialen hade en arbetsuppgift lika viktig som den vilken ålåg filialens föreståndare, i det att assistenten svarade för växtsjukdomarna och föreståndaren för skadedjuren. Vidare föreslår styrelsen, att övriga vid anstalten anställda sex assistenter (en i lönegrad Eo 14 och fem med årsarvoden om 5,600 kronor) placeras i lönegrad Eo 18 samt att två kontorsbiträden, vilka för närvarande äro hänfödda till lönegrad Ex 4, upptagas i lönegrad Eo 4. Den ena av dessa kontorsbiträden skötte anstaltens telefonväxel och den andra utförde det med en vakantsatt ordinarie kontorsbiträdesbefattning i lönegrad A 4 förenade arbetet. Slutligen har styrelsen utgått från att en förste assistentbefattning i lönegrad Eo 21, vilken för närvarande upprätthölles med vikarie, finge återbetsättas.

Statskontoret har i remissutlåtande den 16 september 1942 anfört i huvudsak följande.

Med hänsyn till den ingående behandling, för vilken frågan om assistenttjänsterna vid anstalten varit föremål vid såväl 1940 som 1942 års riksdagar, anser sig statskontoret icke kunna förorda, att spörsmålet om assistenternas löneförmåner ånyo upptages till prövning redan vid 1943 års riksdag. Statskontoret får därför avstyrka bifall till föreliggande framställning om ändrade löneförmåner åt anstaltens assistenter. Vad angår förslaget om att telefonistbefattningen skulle ombildas till extra ordinarie tjänst i 4 lönegraden, vill statskontoret för sin del icke motsätta sig, att tjänstens innehavare erhåller extra ordinarie anställning men anser, att befattningen i så fall bör inplaceras i lönegrad Eo 2. Däremot kan ämbetsverket icke tillstyrka förslaget om att jämväl vikarien å en kontorsbiträdesbefattning, som hålles vakant med anledning av utredningen angående anstaltens organisation, skulle erhålla extra ordinarie anställning.

I remissutlåtande den 11 november 1942 har *allmänna lönenämnden* bland annat framhållit följande.

Då avlöningsförmåner för assistenten vid statens växtskyddsanstalts filial i Åkarp samt för assistenten vid huvudanstaltens bekämpningsmedelskontroll

reglerats vid 1942 års riksdag, kan lönenämnden icke tillstyrka, att på sätt anstaltsstyrelsen hemställt åtgärder nu vidtagas för befattningarnas ombildande till förste assistenttjänster i lönegrad Eo 21. Den av styrelsen gjorda framställningen om överförande av befattningen som telefonist i lönegrad Ex 4 till extra ordinarie befattning finner sig lönenämnden under hänvisning till löneställningen för lokaltelefonist vid telegrafverket allenast kunna på det sätt tillstyrka, att lönenämnden föreslår, att befattningen placeras i lönegrad Eo 2. Mot styrelsens förslag om uppförande av en extra kontorsbiträdestjänst å extra ordinarie stat har lönenämnden icke något att erinra.

Föredragande statsrådet har i ämnet anfört och föreslagit följande:

»I likhet med statskontoret kan jag icke för närvarande tillstyrka det av anstaltsstyrelsen framlagda förslaget om ytterligare förbättrade avlönings- och anställningsförhållanden för anstaltens assistenter. Vad angår förslaget om omändring av två kontorsbiträdesbefattningar vid anstalten ansluter jag mig till vad statskontoret härutinnan anfört. Medel torde alltså böra beräknas för en skrivbiträdestjänst i lönegrad Eo 2 i stället för en nuvarande befattning i lönegrad Ex 4. I övrigt har anstaltsstyrelsens beräkning av anslagsbehovet icke föranlett någon erinran från min sida. I anledning av vad nu sagts och med hänsyn till beräknad löneklassuppflyttning bör posten avlöningar till övrig icke-ordinarie personal höjas med i runt tal 2,300 kronor till ($82,500 + 2,300 =$) 84,800 kronor. Posten avlöningar till ordinarie tjänstemän samt arvodesposten torde böra upptagas med oförändrade belopp av 37,900 respektive 30,200 kronor. Vad slutligen beträffar posten rörligt tillägg bör under denna beräknas ett 300 kronor högre belopp än för innevarande budgetår eller alltså 16,500 kronor.

Under förutsättning av bifall till vad jag i det föregående förordat skulle för nästa budgetår till avlöningar vid växtskyddsanstalten behöva anvisas ett anslag av ($37,900 + 30,200 + 84,800 + 16,500 =$) 169,400 kronor, vilket jämfört med medelsanvisningen för löpande budgetår innebär en anslagsökning med 2,600 kronor.»

Enligt motionärernas mening äro anställnings- och avlöningsförhållandena för de hos växtskyddsanstalten tjänstgörande assistenterna mycket otillfredsställande. Därtill kommer, framhålla motionärerna, att arten av assistenternas arbetsuppgifter förutsätter en i hög grad specialiserad naturvetenskaplig kompetens, som medför att befattningshavarna knappast kunna påräkna förflyttning till annan verksamhet.

Jämväl utskottet förefaller det vara motiverat, att anstaltens assistenter böra beredas förbättrade löneförmåner. Emellertid anser sig utskottet i frågans nuvarande läge och i avsaknad av närmare utredning icke kunna tillstyrka en löne-reglering för nästa budgetår, detta även med hänsyn till att vid en dylik åtgärd torde böra tagas under överbäggande de eventuella konsekvenser därav, som kunna uppkomma i avseende å andra liknande assistentbefattningar. Enligt utskottets mening bör dock frågan icke undanskjutas, utan bör efter ytterligare utredning förslag i ämnet kunna föreläggas redan 1944 års riksdag.

Utskottet.

I övrigt får utskottet hänvisa till vad utskottet anfört under punkt 15 beträffande ifrågasatt lönereglering för lantbrukshögskolans assistenter och vikten av att i möjligaste mån säkerställa en rekrytering av dugliga tjänstemän på jordbrukets område.

Då Kungl. Maj:ts anslagsberäkningar i övrigt icke föranleda erinran från utskottets sida, får utskottet hemställa,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts framställning och med avslag å de likalydande motionerna I: 137 och II: 207,

1) godkänna följande avlöningsstat för statens växtskyddsanstalt, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1943/44:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor	37,900
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i> ..	»	30,200
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	»	84,800
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»	16,500

Summa kronor 169,400;

2) till *Statens växtskyddsanstalt*: *Avlöningar* för budgetåret 1943/44 anvisa ett *förslagsanslag* av 169,400 kronor.

14:o) **Statens växtskyddsanstalt: Omkostnader, förslagsanslag.** Under punkt 14 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att för ändamålet anvisa ett förslagsanslag av 67,000 kronor, vilket belopp med 1,000 kronor överstiger motsvarande anvisning för innevarande budgetår. Då inkomsterna för nästa budgetår beräknats stiga med 1,100 kronor, uppgår alltså utgiftsökningen till 2,100 kronor. Följande utgiftsposter ha uppräknats, nämligen dels posterna övriga expenser samt instrument, apparatur m. m. med vardera 500 kronor, dels ock posterna frakter och transporter samt arbetskostnader med vardera 800 kronor. Å andra sidan har posten skatter och onera reducerats med 500 kronor.

Utskottet. I enlighet med Kungl. Maj:ts framställning hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens växtskyddsanstalt: Omkostnader* för budgetåret 1943/44 anvisa ett *förslagsanslag* av 67,000 kronor.

D. Undervisningsanstalter för jordbruk och lantmannanärningar m. m.

15:o) **Lantbrukshögskolan: Avlöningar, förslagsanslag.** Kungl. Maj:ts framställning under punkt 15 innefattar — förutom hemställan till riksdagen att för lantbrukshögskolan godkänna ändrad avlöningsstat — anslagsanvisning till avlöningar med 912,700 kronor.

I samband härmed har utskottet till behandling förehått följande inom riksdagen väckta, till utskottet hänvisade motioner, nämligen

1) I: 50 av herr *Nilsson, Bror, m. fl.*, likalydande med II: 216 av herr *Molander m. fl.*, vari hemställts,

att tre assistenttjänster vid försöksgårdarna måtte överföras från arvodesbefattningar till extra ordinarie tjänster i 21 lönegraden;

att de fyra befattningar, vilka för närvarande äro placerade i 14 lönegraden, uppflyttas till 18 lönegraden;

att åtta av de tjänster, som för närvarande äro placerade i 10 lönegraden, uppflyttas till 15 lönegraden samt

att i sistnämnda lönegrad inrättas ytterligare två assistenttjänster;

2) I: 65 av herr *Linnér m. fl.*, likalydande med II: 215 av herr *Lundh m. fl.*, vari hemställts, att riksdagen måtte besluta, att det under nionde huvudtiteln, punkt 15, äskade förslagsanslaget till Lantbrukshögskolan: Avlöningar måtte höjas med 1,500 kronor till 914,200 kronor, avseende ökning av arvodet till specialläraren i fysik och meteorologi;

3) I: 133 av herr *Wahlmark m. fl.*, likalydande med II: 214 av herr *Lundh m. fl.*, vari hemställts, att riksdagen måtte höja den under lantbrukshögskolans avlöningsstat upptagna posten arvoden och särskilda ersättningar, fastställda av Kungl. Maj:t, med 1,200 kronor till 181,900 kronor, åsyftande uppräkning av arvodet åt en assistent vid baljväxtlaboratoriet;

4) samt slutligen, såvitt angår lantbrukshögskolan, de likalydande motionerna I: 189 av herr *Sundberg m. fl.* och II: 210 av herr *Håstad m. fl.*, vari hemställts, att riksdagen vid behandlingen av innevarande års statsverksproposition måtte besluta, att docentstipendierna vid lantbrukshögskolan och skogshögskolan skola utgå med samma belopp som motsvarande befattningar vid universiteten, räknat från den 1 januari 1943.

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för motionerna, får utskottet hänvisa till dessa.

Avlöningsanslaget till lantbrukshögskolan är för innevarande budgetår uppfört med 902,000 kronor. Kungl. Maj:t har den 17 april 1942 fastställt per-

sonalförteckning för lantbrukshögskolan (statsliggaren sid. 625). Vidare har Kungl. Maj:t förenämnda dag fastställt följande avlöningsstat för högskolan:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor 347,800
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	» 172,000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	» 300,200
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	» 82,000
Summa kronor 902,000.	

I skrivelse den 26 augusti 1942 har *styrelsen för lantbrukshögskolan* hemställt, att för nästa budgetår måtte anvisas ett med 77,300 kronor till 979,300 kronor förhöjt avlöningsanslag. Beträffande beräkningen av de olika anslagsposterna må anföras följande.

Av det beräknade medelsbehovet 979,300 kronor, avse 368,500 kronor avlöningar till ordinarie tjänstemän, 156,500 kronor arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, 361,300 kronor avlöningar till övrig icke-ordinarie personal samt 93,000 kronor rörligt tillägg.

Styrelsen har åberopat verkställda utredningar *dels* rörande högskolans administration, *dels ock* — på grund av riksdagens uttalande och Kungl. Maj:ts uppdrag — angående frågan om en definitiv lönereglering för assistenterna vid försöksgårdarna och försöksanstalterna ävensom vissa andra icke-ordinarie befattningshavare vid högskolan.

Administrationn. För att väsentligt minska rektors arbetsbörda i fråga om medelsförvaltningen och administrativa bestyr i övrigt, varigenom denne i ökad utsträckning bleve i tillfälle att ägna sig åt arbetet å sin undervisnings- och forskningsinstitution, skulle vissa administrativa arbetsuppgifter överföras på sekreteraren, vilken med hänsyn härtill har föreslagits uppflyttad från lönegrad A 26 till lönegrad A 28. Även det hos sekreteraren anställda kvinnliga biträdet har i betraktande av arten av hennes åligganden ansetts bör erhålla högre lönegradsplacering än för närvarande, i det befattningen skulle ändras från kanslibiträdes- till kansliskrivartjänst. Vidare skulle kamreraren — i betraktande av att hans arbetsbörda under de senaste åren avsevärt ökat och från den 1 juli 1943 komme att omfatta även bokföringen vid Ultuna lantegendom — hänföras till 24 i stället för 22 lönegraden. Slutligen har föreslagits inrättandet av vissa nya tjänster, nämligen 1 intendent i lönegrad C 4, 1 kontorsbiträde i lönegrad Eo 4 med tjänstgöring hos intendenten, 1 förste amanuens i lönegrad Eo 18 och 1 skrivbiträde i lönegrad Eo 2, båda med placering hos sekreteraren, samt 1 bokhållare i lönegrad Eo 18 och 1 kameralbiträde i lönegrad A 8, de sistnämnda avsedda för kamrerarexpeditionen. Å andra sidan skulle befattningen såsom assistent för försöksgårdarnas administration m. m. indragas. Intendenten avses skola övertaga förvaltarens för Ultuna egendom uppgifter beträffande försöksgårdarna samt sekreterarens skyldighet att ha tillsyn över högskolans fasta och lösa egendom ävensom vara arbetsledare för chauffören, snickaren, trädgårdsmästaren, gårdskarlarne och personalen i pannrummet. Slutligen skulle intendenten öva tillsyn över högskolans elevgårdar.

Löneregleringen. Vid högskolans undervisningsinstitutioner äro — bortsett från assistenten för försöksgårdarnas administration — anställda 13 arvodesavlönade assistenter, nämligen 2 med arvode å 6,300, 10 med arvode

å 4,800 och 1 med arvode å 3,600 kronor, allt för år räknat. Vidare finnas 4 assistenter med arvode å 5,600 kronor, nämligen 1 assistent vid vardera av Flahults, Gisselås och Ugerups försöksgårdar samt 1 assistent vid Brännbergs och Sunderbyns försöksgårdar. Vid försöksanstalterna sysselsättas dels vissa assistenter med lön enligt löneplan, nämligen bland annat 4 assistenter i lönegrad Eo 14 och 9 assistenter i högst lönegrad Eo 10, dels ock 2 arvodesassistenter, vilka uppbära cirka 350 respektive cirka 400 kronor i månadsarvode. I fråga om assistenterna vid undervisningsinstitutionerna har styrelsen, som funnit deras arvodesanställning allttjämt böra bibehållas, uttalat, att löneförmånerna borde uppgå till minst samma belopp som avlöningen till extra ordinarie ämneslärare vid lantbruks- eller lantmannaskola. Med utgångspunkt härifrån har styrelsen föreslagit, att arvoden till dessa befattningshavare skulle uppräknas, arvoden å 6,300 kronor till 7,500 kronor samt arvoden å 4,800 och 3,600 kronor till 6,000 kronor. Vidkommande assistentbefattningarna vid Flahults, Gisselås och Ugerups försöksgårdar innebär förslaget, att dessa skulle jämsställas med assistenterna vid Lanna och Offers försöksgårdar och sålunda ombildas till extra ordinarie tjänster i 21 lönegraden. Med avseende å assistenterna vid jordbruks- och husdjursförsöksanstalterna framhålles, att för 4 i första hand för agronomer avsedda assistentbefattningar böra utmätas samma löneförmåner som — enligt hushållningssällskapsutredningens förslag — för andre konsulentbefattningar vid hushållningssällskapen. Av övriga hithörande tjänstemän skulle 9 assistenter — däribland de 2 arvodesassistenterna — tilldelas en något högre löneställning än vad jordbruks- och husdjursinstruktörer vid hushållningssällskapen skulle erhålla jämlikt nyssberörda förslag samt 1 assistent i lönehänseende jämsställas med sådana instruktörer. Av de extra ordinarie assistenterna vid försöksanstalterna skulle alltså de 4 assistenterna i lönegrad Eo 14 uppflyttas till lönegrad Eo 19, 7 av assistenterna i högst lönegrad Eo 10 till lönegrad Eo 16 och 1 assistent i högst lönegrad Eo 10 till lönegrad Eo 14. Vidare föreslår styrelsen, att de 2 arvodesassistenterna vid anstalterna erhålla extra ordinarie anställning med placering i 16 lönegraden.

Ytterligare innebär styrelsens förslag i detta sammanhang, att docentstipendierna vid högskolan från och med den 1 juli 1943 få utgå efter samma grunder som vid universiteten och sålunda ånyo förenas med dyrtids- och kristillägg, att befattningen som värmeledningsskötare, tillika reparatör, i lönegrad A 8 ombildas till befattning som maskinmästare av 2:a klass i lönegrad A 12, att specialläraryrket i fysik och meteorologi omändras till en lärarbefattning, avseende nämnda ämnen och matematik, i lönegrad Eo 27, att 4 tekniska biträden, 6 vaktmästare, 1 chaufför och 1 förman uppflyttas från lönegrad Eo 4 till lönegrad Eo 5 samt att 4 gårdskarlar uppflyttas från lönegrad Eo 3 till lönegrad Eo 4.

Ordinarie posten har ökat med 20,700 kronor till 368,500 kronor. Ökningen har huvudsakligen föranletts av de i det föregående återgivna förslagen att sekreterarbefattningen i lönegrad A 26 skulle uppflyttas i lönegrad A 28, att en intendantsbefattning i lönegrad C 4 skulle inrättas, att kamrerarbefattningen skulle uppflyttas från lönegrad A 22 till lönegrad A 24, att kansli-biträdesbefattningen i A 7 skulle förändras till kansliskrivarbefattning i A 11, att en kameralbiträdesbefattning i lönegrad A 8 skulle inrättas samt att befattningen som värmeledningsskötare, tillika reparatör, i lönegrad A 8 skulle förändras till en befattning som maskinmästare av 2:a klass i lönegrad A 12. Kostnaderna för dessa förslag uppgå sammanlagt till i runt tal 16,200 kronor. Härjämte har föreslagits, att föreståndaren för Ugerups försöksgård, som är

placerad i lönegrad Eo 24, i likhet med övriga försöksgårdsföreståndare placeras i lönegrad A 24, vilket medför ökad belastning å anslagsposten med i runt tal 7,100 kronor. Å andra sidan har posten på grund av ändringar i löneklassplaceringen och till följd av de höjda pensionsavdragen minskats med 2,600 kronor.

Arvodet posten har minskats med 15,500 kronor till 156,500 kronor. Under posten ha föreslagits såväl minskningar som ökningar. Å ena sidan har specialläraren i fysik och meteorologi samt 3 assistenter vid försöksgårdarna hänförs till extra ordinarie tjänstemän samt docentstipendier-na förenats med dyrtidstillägg och nedräknats med sammanlagt 8,000 kronor. Å andra sidan ha i enlighet med förenämnda förslag arvoden till 13 assistenter vid undervisningsinstitutionerna höjts samt förslag framlagts om inrättande av en assistentbefattning vid den ekonomiska institutionen med arvode å 6,000 kronor

Icke-ordinarie posten har ökats med 61,100 kronor till 361,300 kronor. Till huvudsaklig del sammanhänger ökningen med förut återgivna förslag att inrätta 1 förste amanuens tjänst i lönegrad Eo 18, 1 tjänst som bokhållare i lönegrad Eo 18, 1 kontorsbiträdesbefattning i lönegrad Eo 4, 1 skrivbiträdesbefattning i lönegrad Eo 2, en befattning som lärare i lönegrad Eo 27 samt 3 befattningar som förste assistenter i lönegrad Eo 21, att uppflytta 4 assistenter i lönegrad Eo 14 till lönegrad Eo 19, 7 assistenter i lönegrad Eo 10 till lönegrad Eo 16 och 1 assistent i lönegrad Eo 10 till lönegrad Eo 14, att inrätta 2 assistentbefattningar i lönegrad Eo 16 samt att uppflytta 4 tekniska biträden, 6 vaktmästare, 1 chaufför och en förman i lönegrad Eo 4 till lönegrad Eo 5 ävensom 4 gårdskarlar i lönegrad Eo 3 till lönegrad Eo 4. Vidare har styrelsen föreslagit, att befattningen som eldare i lönegrad Ex 5 förändras till dylik tjänst i lönegrad Eo 5, att ett årsarvode av 1,300 kronor anslås till 1 amanuens å institutionen för systematisk botanik och ärftlighetslära för skötsel av herbariematerial m. m. samt att för tillfällig arbetskraft beräknas ytterligare 9,200 kronor, varav för analyslaboratoriet 2,500 kronor, för baljväxtlaboratoriet 2,200 kronor och för husdjursförsöksanstalten 4,500 kronor. Utgiftsökningarna uppgå sammanlagt till i runt tal 72,300 kronor. Å andra sidan har posten minskats med 11,200 kronor, motsvarande avlöning till 1 försöksgårdsföreståndare i lönegrad Eo 24, vilken föreslagits uppförd å ordinarie stat, samt medel för tillfällig arbetskraft vid jordbruksförsöksanstalten och skrivhjälp vid sekreterarexpeditionen.

Posten rörligt tillägg har med hänsyn till de av styrelsen framförda förslagen ökats med 11,000 kronor till 93,000 kronor.

Styrelsen för lantbrukshögskolan har sedermera i skrivelse den 3 november 1942 hemställt, att å den mikrobiologiska institutionen måtte från och med nästa budgetår inrättas ytterligare en assistentbefattning med ett årsarvode av 8,700 kronor för verkställande av utredning över den skördestegrande effekten av behandling utav utsädet för olika växtslag med blandkulturer av azotobacter och bact. radiobacter, vidare med ämnen som stimulera jordbakteriernas tillväxt och verksamhet såsom vissa vitaminer, aminosyror och spårelement samt slutligen med alfanaftylättiksyra.

Sveriges allmänna lantbrukstjänstemannaförbund har i skrivelse den 2 oktober 1942 bland annat hemställt, att befattningen som fältassistent vid jordbruksförsöksanstalten — av högskolestyrelsen föreslagen i lönegrad Eo 14 — måtte placeras i lönegrad Eo 16 samt att skälig dyrtidskompensation måtte tillerkännas assistenten vid försöksgårdarna i Norrbotten.

I remissutlåtande den 26 oktober 1942 har *statskontoret* anfört i huvudsak följande.

Statskontoret vill framhålla, att administrativa bestyr allmänt åvila rektorerna vid fackhögskolorna. Enligt ämbetsverkets mening saknas tillräckliga skäl för att lantbrukshögskolans rektor skulle befrias från en del av de honom i gällande stadgar för högskolan ålagda förvaltningsgöromålen. Statskontoret avstyrker alltså förslaget i denna del. Då till följd härav sekreteraren icke skulle tillföras några nya arbetsuppgifter, måste statskontoret ställa sig avvisande även mot styrelsens hemställan om högre lönegradsplacering för nämnde befattningshavare. Beträffande det å sekreterarexpeditionen anställda kanslibiträdet vill statskontoret framhålla, att, såvitt ämbetsverket kunnat finna, någon ändring av arten av bitrådets åligganden icke inträffat efter den år 1936 för högskolan beslutade omorganisationen, vid vars genomförande kanslibiträdets löneställning får anses ha blivit omprövad. Statskontoret kan fördenskull icke tillstyrka en höjd lönegradsplacering för detta biträde.

Med avseende å förslaget om kamrerartjänstens uppflyttning får statskontoret erinra, att spörsmålet om lönegradsplaceringen av de inom allmänna civilförvaltningen förekommande kassagöromålstjänsterna varit föremål för ingående överväganden av 1939 års tjänsteförteckningssakkunniga, vilka emellertid icke förordat förbättrad löneställning för kamreraren vid lantbrukshögskolan. De sakkunnigas förslag till lönegradsplacering av nämnda tjänster har prövats vid 1942 års riksdag och har därvid, såvitt här är i fråga, vunnit statsmakternas gillande. Då sedan dess någon ändring i beskaffenheten av kamrersbestyren vid lantbrukshögskolan icke skett, anser sig statskontoret böra avstyra bifall till styrelsens hemställan om höjning av lönegraden för berörda befattning.

Med den ståndpunkt, statskontoret intagit i frågan om rektorns arbetsuppgifter, lär anledning saknas att befria sekreteraren från dennes skyldighet att ha tillsyn över högskolans fasta och lösa egendom samt vara arbetsledare för chauffören, snickaren, trädgårdsmästaren, gårdskarlarna och personalen i pannrummet. För den föreslagna intendentsbefattningen skulle vid sådant förhållande icke återstå andra uppgifter än tillsynen över elevgårdarna och kontrollen över försöksgårdarnas ekonomi. Den förstnämnda uppgiften måste antagas vara av föga tidskrävande natur och torde fördenskull utan olägenhet kunna anförtros åt någon av de nuvarande befattningshavarna vid högskolan eller vid Ultuna lantbruksskola eller Ultuna egendom. Med hänsyn härtill samt till den ståndpunkt statsmakterna tidigare intagit i frågan kan statskontoret icke understödja framställningen i förevarande del.

Vad angår styrelsens övriga önskemål i fråga om den administrativa personalen vill statskontoret erinra, att högskolan i sin anslagsframställning beträffande budgetåret 1942/43 anhöll om anvisande av medel för avlönande av 1 förste amanuens i lönegrad Eo 18 å rektors- och sekreterarexpeditionerna samt 1 skrivbiträde i lönegrad Ex 2 å kamrerarexpeditionen. Föredragande departementschefen, vilkens förslag härutinnan icke föranledde erinran från Kungl. Maj:ts eller riksdagens sida, ansåg önskemålet om en amanuensbefattning böra tillmötesgå på det sätt, att ett belopp av 2,000 kronor anvisades till arbetshjälp på sekreterarexpeditionen. Däremot avböjde departementschefen framställningen om medel för inrättande av en skrivbiträdestjänst. I anslutning till vad som sålunda förekommit vill statskontoret anföra, att, därest den emotsedda ökningen under budgetåret 1943/44 av de administrativa göromålen vid högskolan skulle kunna antagas bli av sådan omfattning, att per-

sonalförstärkning måste ske, ämbetsverket icke kan förorda, att för arbets-hjälp å sekreterar- och kamrerarexpeditionerna till en början avses större belopp, än som erfordras för avlönande av 1 halvtidsamanuens i lönegrad Eo 15 och 1 skrivbiträde i lönegrad Ex 2.

Beträffande anställningsformen för föreståndaren vid Ugerups försöksgård vill statskontoret endast uttala, att ett överförande av befattningen å ordinarie stat icke synes böra komma till stånd i rådande statsekonomiska läge.

Vad angår lönegradsplaceringen av den befattningshavare, som ansvarar för skötseln av högskolans värmeanläggning, torde denna löneregleringsfråga böra närmare övervägas av institutionsvaktmästarutredningen.

Statskontoret måste för sin del bestämt hävda den uppfattningen, att arvoden å assistentbefattningar vid undervisningsinstitutioner icke böra bestämmas till belopp motsvarande lönerna till ordinarie eller extra ordinarie tjänstemän hos staten eller vid statsunderstödda anstalter utan tvärtom — med hänsyn till befattningarnas karaktär — hållas på en avsevärt lägre nivå än de nämnda tjänstemäns tillkommande förmåner. Statskontoret vill vidare fästa uppmärksamheten vid att arvodena till institutionsassistenterna vid lantbrukshögskolan avsetts skola utgå med samma belopp, som fastställts för vid universiteten förekommande arvoden. På grund av vad sålunda anförts måste statskontoret avstyrka, att ifrågavarande befattningshavare erhålla annan arvodesförbättring än som kan föranledas av en eventuell allmän dyrtidsuppräknings av arvoden.

Statskontoret finner sig icke kunna tillstyrka, att extra ordinarie assistenttjänster inrättas vid försöksgårdarna Flahult, Gisselås och Ugerup. Förslaget om lönereglering för assistenterna vid jordbruks- och husdjursförsöksanstalterna kan statskontoret icke understödja. Redan den omständigheten, att hus-hållningssällskapsutredningens betänkande ännu icke varit föremål för statsmakternas prövning, utesluter möjligheten att i närvarande stund bygga några slutsatser på vad som i betänkandet förordats. Enligt statskontorets uppfattning äro för övrigt de i betänkandet angivna lönegradsplaceringarna för andre konsulent samt jordbruks- och husdjursinstruktör väl höga. Härutöver må framhållas, att det förefaller ogörligt att över huvud på grund av styrelsens utredning verkställa jämförelser med tjänster vid andra inrättningar, då i utredningen icke närmare klarlagts, vilka arbetsuppgifter, som tillkomma assistenterna vid försöksanstalterna, samt upplysningarna om de nuvarande tjänsteinnehavarnas teoretiska kvalifikationer knappast medgiva några bestämda slutsatser rörande tjänsternas art. Statskontoret är således icke övertygat om att i de fall, då agronomutbildning föreligger, dylik utbildning verkligen är erforderlig. Uppmärksammas må, att icke ens samtliga av de till in-placering i 19 lönegraden föreslagna assistenterna avlagt agronomexamen. Sådan examen redovisas nämligen endast för 3 av dessa tjänstemän, medan 1 genomgått lantmannaskola och kontrollassistentkurs. För de assistenter, vilka enligt styrelsens mening skulle erhålla tjänster i 16 lönegraden är utbildningen likaledes av tämligen skiftande art från lägst lantmannaskola till högst agronomexamen. Slutligen må påpekas, att vid utredningen icke — såsom 1942 års riksdags jordbruksutskott förutsatt — tagits under övervägande de eventuella konsekvenser av styrelsens förslag, vilka kunde uppkomma i avseende å andra liknande assistentbefattningar. På grund av det sålunda anförda finner sig statskontoret böra föreslå, att den vid sagda riksdag genomförda löneregleringen lämnas orubbad utom möjligen såtillvida, att för de 2 kvarvarande arvodesassistenterna beredes extra ordinarie anställning med placering i högst lönegrad Eo 10.

Den nu ånyo gjorda framställningen om inrättande vid den ekonomiska institutionen av en assistentbefattning med arvode kan statskontoret icke bi-

träda. Ej heller kan statskontoret förorda det förnyade förslaget, att docentstipendierna enbart för lantbrukshögskolan åter förenas med rätt till dyrtids- och kristillägg. Ett tillmötesgående av förslaget att till högskolan knyta en lärartjänst i fysik och meteorologi i lönegrad Eo 27 skulle innebära, att en ny typ av lärarbefattning tillskapades vid lantbrukshögskolan, vilket syntes icke kunna bli utan konsekvenser för övriga högskolors vidkommande. Statskontoret anser detta skäl alltså vara av betydelse för frågans bedömande. Även bortsett härifrån kan ämbetsverket icke finna det tillräckligt motiverat att i nuvarande läge inrätta en ny extra ordinarie lärartjänst vid högskolan, då för de arbetsuppgifter, som skulle ankomma på tjänstens innehavare, redan finnes en speciallärarbefattning. Statskontoret avstyrker alltså framställningen i denna del.

I fråga om lönegradsplaceringen för 4 tekniska biträden, 6 vaktmästare, 1 chaufför, 1 förman och 4 gårdskarlar anser sig statskontoret icke böra tillstyrka ändring av det beslut härutinnan som fattades av 1942 års riksdag. Högskolestyrelsens förslag, att en eldartjänst vid högskolan skulle överflyttas från lönegrad Ex 5 till lönegrad Eo 5, föranleder allenast det uttalandet från statskontorets sida, att, då en sådan överflyttning lär kunna ske inom ramen av det för högskolan anvisade avlöningsanslaget, styrelsen själv torde kunna besluta härom.

Statskontoret finner sig slutligen icke kunna tillstyrka, att den begärda nya amanuens tjänsten å institutionen för systematisk botanik och ärtflichetslära inrättas, så länge nu rådande statsekonomiska svårigheter bestå.

Allmänna lönenämnden har i remissutlåtande den 13 november 1942 framhållit bland annat följande.

Enligt lönenämndens mening saknas tillräckliga skäl för en uppflyttning i högre lönegrad av sekreterartjänsten. Därest arbetsgöromålen å sekreterarexpeditionen anses motivera en förstärkning av arbetskrafterna därstädes, torde för ändamålet böra avses en amanuens i högst lönegrad Eo 16. Det ifrågasatta utbytet av en arvodesavlönad skrivbiträdestjänst mot en dylik tjänst i lönegrad Eo 2 föranleder icke någon erinran från lönenämndens sida. Förslaget om inrättande av en ny befattning såsom intendent finner sig lönenämnden icke i nuvarande läge kunna tillstyrka. Vissa skäl tala för den ifrågasatta lönegradsuppflyttningen av kamrerartjänsten, varför lönenämnden icke vill motsätta sig styrelsens förslag i denna del. Därest en förstärkning av arbetskrafterna vid kamrerarexpeditionen befinnes ofrånkomlig, synes det ökade personalbehovet tills vidare kunna tillgodoses genom inrättande av en kontoristbefattning i lönegrad A 9. Därest en uppflyttning av kanslibiträdestjänsten anses böra ifrågakomma, bör enligt lönenämndens mening tjänsten placeras i 9 lönegraden (kontorist).

Vad angår den föreslagna uppflyttningen av värmeledningsskötaren, tillika reparatör, av 1:a klass till maskinmästare av 2:a klass i lönegrad A 12 får lönenämnden erinra, att nämnden i utlåtande den 15 september 1941 över 1939 års tjänsteförteckningssakkunnigas betänkande uttalat, att enligt nämndens uppfattning ifrågavarande befattningshavares arbetsuppgifter vore av den omfattning och ansvarsfulla beskaffenhet, att nuvarande löneställning vore alltför låg. Lönenämnden, som vidhåller denna uppfattning, förutsätter att frågan om befattningens placering uppmärksammas i samband med nu pågående utredning rörande institutionsvaktmästares m. fl. löneställning. Mot föreslagen inplacering å extra-ordinarieplanen av en extra eldartjänst i 5 lönegraden har lönenämnden ej något att erinra. Högskolestyrelsen har vidare hemställt om uppflyttning i närmast högre lönegrader av de å extra ordina-

rie stat uppförda befattningarna såsom tekniska biträden, vaktmästare, chaufför, förman (Eo 4) och gårdskarll (Eo 3). Då motsvarande förslag år 1941 framlades av styrelsen, ansåg sig lönenämnden böra tillstyrka förslaget. Lönenämnden saknar anledning frånträda denna uppfattning.

Enligt högskolestyrelsens förslag skulle den för närvarande med ett arvode av 5,700 kronor förenade speciallärarbefattningen i fysik, meteorologi och matematik ombildas till en lärartjänst i lönegrad Eo 27. I utlåtande den 20 november 1941 över ett av styrelsen i samma ämne framfört förslag har lönenämnden avstyrkt, att ifrågavarande tjänst inrättas såsom lönegradsplacerad befattning. Lönenämnden vill emellertid tillstyrka, att arvodet å speciallärarbefattningen höjes till 7,200 kronor. Nämnden finner sig vidare kunna biträda förslaget, att befattningen såsom föreståndare för Ugerups försöksgård i lönegrad Eo 24 överföres till ordinarie stat i likhet med övriga försöksgårdsföreståndare. Däremot kan nämnden icke tillstyrka högre arvodesbelopp för assistenterna vid undervisningsinstitutionerna än respektive 7,200 och 5,600 kronor. Beträffande assistenterna vid försöksanstalterna förordade lönenämnden i utlåtande över styrelsens anslagsäskanden för innevarande budgetår lönegrad Eo 16 för fyra assistenter samt högst lönegrad Eo 10 för övriga. Dessa lönegradsplaceringar anser lönenämnden allttjämt lämpliga och skäliga. Vad slutligen beträffar assistenterna vid Ugerups, Flahults och Gisselås försöksgårdar synes anledning icke för närvarande föreligga att bereda dessa befattningshavare extra ordinarie anställning. Då de av styrelsen anförda skälen för inrättande av en ny assistentbefattning vid den ekonomiska institutionen synas nämnden bärande, tillstyrker nämnden förslaget med den jämkningen, att arvodet bör bestämmas till 5,600 kronor. Lönenämnden finner slutligen för sin del tillräckliga skäl ej vara för handen att tillstyrka förslaget, att docentstipendierna få utgå efter samma grunder som universitetens docentstipendier.

I infordrat utlåtande den 13 november 1942 har *riksräkenskapsverket* i anledning av högskolestyrelsens framställning rörande rektorns, sekreterarens och kamrerarens administrativa arbetsuppgifter och därmed sammanhängande spörsmål yttrat väsentligen följande.

Då riksräkenskapsverket anser att rektorn vid lantbrukshögskolan — i likhet med rektorerna vid övriga statens högskolor — bör handha högskolans ekonomiska angelägenheter i samma omfattning som för närvarande, kan ämbetsverket icke tillstyrka, att rektor frigöres från sina nuvarande arbetsuppgifter i av högskolestyrelsen föreslagna hänseenden. Vid sådant förhållande finner riksräkenskapsverket skäl icke föreligga att höja lönegradsplaceringen för sekreteraren, desto mindre som en del av sekreterarens arbetsuppgifter föreslagits skola överföras till den nya intendentsbefattningen. Däremot anser sig riksräkenskapsverket böra tillstyrka, att kamrerartjänsten med hänsyn till kamrerarens omfattande och ansvarsfulla arbetsuppgifter uppflyttas till lönegrad A 24.

Vad beträffar den ifrågasatta förstärkningen av arbetskrafterna vid högskolans administration torde, då sekreteraren, kamreraren och förvaltaren vid Ultuna egendom nu biträdas av endast en assistent, enligt riksräkenskapsverkets mening arbetsbelastningen vid expeditionerna icke vara större än att en befattning i lönegrad Eo 18 kan vara tillfyllest, vars innehavare i förekommande fall bör kunna vikariera såväl för sekreteraren som för kamreraren. Beträffande arbetskrafterna i övrigt å kamrerarexpeditionen finner sig riksräkenskapsverket böra förorda, att, i stället för den av styrelsen föreslagna kameralbiträdesbefattningen i lönegrad A 8, en kontoristbefattning

i lönegrad A 9 inrättas, varjämte nuvarande kontorsbiträdesbefattning i lönegrad A 4 och extra skrivbiträdesbefattning i lönegrad Ex 2 bibehållas.

Föredragande statsrådet har i ärendet anfört och föreslagit följande:

»Högskolestyrelsens förslag om ändrad organisation för skötseln av de administrativa uppgifterna har huvudsakligen motiverats av önskvärdheten att i största möjliga utsträckning befria högskolans rektor från handhavandet av dessa uppgifter. Som statskontoret och riksräkenskapsverket framhållit åvila emellertid administrativa bestyr allmänt rektorerna vid fackhögskolorna. Jag anser mig, åtminstone i nuvarande läge, icke kunna tillstyrka, att rektorn vid lantbrukshögskolan härutinnan erhåller en annan ställning än övriga högskolorektorer. Bland annat med hänsyn härtill kan jag icke förorda högre lönegradsplacering för sekreteraren. Ej heller anser jag mig böra tillstyrka omändring av kanslibiträdesbefattningen eller inrättande av en intendentsbefattning vid högskolan. Liksom hittills bör sålunda förvaltaren för Ultuna egendom handha den ekonomiska tillsynen över försöksgårdarna. För att minska sekreterarens arbetsbörda synes förvaltaren jämväl böra övertaga tillsynen av högskolans byggnader och park. Jag förutsätter härvid, att erforderlig arbetshjälp ställes till förvaltarens förfogande vid utförandet av honom tillkommande uppgifter. I nuvarande statsfinansiella läge ser jag mig förhindrad biträda förslagen om ändrad lönegradsplacering för kamreraren samt om anställande av nya arbetskrafter å sekreterar- och kamrerarexpeditionerna.

Framställningen om uppräknig av arvodena till assistenterna å undervisningsinstitutionerna anser jag mig icke kunna tillstyrka. De nuvarande arvodena torde alltså böra bibehållas oförändrade. Då tjänsterna som assistenter vid försöksgårdarna böra anses såsom passagetjänster, kan jag ej förorda, att ytterligare sådana befattningar ombildas till extra ordinarie tjänster. Med hänsyn till det statsfinansiella läget anser jag mig icke böra tillstyrka någon förändring med avseende å löneförmånerna för assistenterna vid jordbruks- och husdjursförsöksanstalterna.

Vidkommande högskolestyrelsens förslag i övrigt beträffande ordinarie och icke-ordinarie tjänstemän kan jag i nuvarande läge endast tillstyrka, att ytterligare en assistentbefattning inrättas. Den nye assistenten, som bör erhålla ett årsarvode om 8,700 kronor, torde böra knytas till den mikrobiologiska institutionen för vissa i nuvarande försörjningsläge betydelsefulla utredningar. Jag kan alltså icke förorda förslagen om beredande av extra ordinarie anställning åt specialläraren i fysik och meteorologi, om överförande av föreståndaren för Ugerups försöksgård å ordinarie stat samt om lönereglering för värmeledningsskötaren, 4 tekniska biträden, 6 vaktmästare, 1 chaufför, 1 förman och 4 gårdskarlar. Ej heller anser jag mig böra tillstyrka förslagen om anställande av en assistent å den ekonomiska institutionen och en amanuens å institutionen för systematisk botanik och ärftlighetslära eller om docentstipendiernas förenande med rätt till dyrtids- och kristillägg. Vad angår förslaget, att en extra eldartjänst i 5 lönegraden skulle omändras till extra ordinarie i samma lönegrad, torde det, då en sådan omändring lär

kunna ske inom ramen av det för högskolan anvisade avlöningsanslaget, få ankomma på styrelsen att själv besluta härom. Slutligen vill jag förordna, att för tillfällig arbetskraft, särskilt å baljväxtlaboratoriet men jämväl å analyslaboratoriet samt sekreterar- och kamrerarexpeditionerna, beräknas ytterligare 4,500 kronor. I detta sammanhang må erinras, att inkomsterna från baljväxtlaboratoriet till följd av ökad försäljning av baljväxtkulturer beräknas komma att undergå en betydande stegring även under nästa budgetår.

Anslagsposten avlöningar till ordinarie tjänstemän torde i förhållande till innevarande budgetår icke böra undergå annan förändring än att posten, med hänsyn till löneklassförändringar, minskas med 2,500 kronor till $(347,800 - 2,500 =) 345,300$ kronor. På grund av det av mig tillstyrkta förslaget om inrättande av en ny assistentbefattning å den mikrobiologiska institutionen bör posten arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, höjas med 8,700 kronor. Posten bör alltså uppföras med $(172,000 + 8,700 =) 180,700$ kronor. Under posten avlöningar till övrig icke-ordinarie personal torde böra räknas med ökade medel för tillfällig arbetskraft med 4,500 kronor. Posten synes alltså böra bestämmas till $(300,200 + 4,500 =) 304,700$ kronor. För rörligt tillägg torde slutligen böra beräknas 82,000 kronor.

Vid bifall till vad jag sålunda föreslagit skulle lantbrukshögskolans avlöningsanslag för nästa budgetår uppgå till sammanlagt $(345,300 + 180,700 + 304,700 + 82,000 =) 912,700$ kronor, vilket i förhållande till medelsanvisningen för innevarande budgetår innebär en anslagsökning med 10,700 kronor.»

Utskottet.

Såsom framgår av förestående redogörelse har styrelsen för lantbrukshögskolan ånyo framlagt förslag om förbättring av anställnings- och avlöningsförhållandena för åtskilliga befattningshavare vid högskolan, dess institutioner, försöksgårdar och försöksanstalter. Av olika skäl har föredragande statsrådet ansett sig icke kunna tillstyrka dessa förslag — på ett undantag när. I anslutning till högskolestyrelsens framställning ha emellertid i ämnet väckts flera motioner med hemställan om lönereglering eller löneförbättring för vissa befattningshavare.

Beträffande de lönespörsmål, varom här är fråga, vill utskottet för sin del till en början erinra om sitt uttalande i ärendet vid 1942 års riksdag. Vad som då förekommit syntes utskottet giva vid handen, att anställnings- och avlöningsförhållandena för vissa befattningshavare icke vore ordnade på ett tillfredsställande sätt. Emellertid ansåg sig utskottet i avsaknad av närmare utredning icke då kunna framlägga förslag till en definitiv reglering av dessa förhållanden, detta även med hänsyn till att vid en dylik åtgärd borde beaktas eventuella konsekvenser därav i avseende å andra liknande befattningar. Utskottet förutsatte dock, att hithörande frågor skulle upptagas till förnyad prövning efter ytterligare utredning i så god tid att därav föranlett förslag kunde av Kungl. Maj:t föreläggas 1943 års riksdag. Då sådant förslag saknas och de föreliggande motionerna inbegripa endast en del av de

lönefrågor, varom högskolestyrelsen gjort framställning, finner utskottet icke heller nu möjligt att för riksdagen framlägga förslag till en likformig löne-reglering för samtliga de befattningshavare, som vid en mera fullständig ut-redning kunna befinnas berättigade därtill. Att likväl dessa spörsmål icke ånyo undanskjutas utan om möjligt bringas till lösning vid nästa års riksdag, finner utskottet ur olika synpunkter angeläget understryka. Så länge ett flertal befattningshavare icke fått sina anställnings- och lönevillkor nöjaktigt reglerade, utgör detta ett otillfredsställande förhållande i och för sig, som med det snaraste bör undanröjas, oaktat tidsläget eljest icke är lämpligt för vidtagande av löne regleringar. Utskottet anser sig böra framhålla, att ett dylikt tillstånd överhuvud taget är ägnat att motverka en önskvärd rekrytering av dugande befattningshavare inom jordbrukets område. Exempelvis synes det icke motiverat, att docenterna vid lantbruks- och skogshögskolorna skola i lönehänseende vara sämre ställda än universitetens docenter, särskilt som kompetenskraven äro desamma. I enlighet med det här anförda förväntar alltså utskottet, att Kungl. Maj:t till 1944 års riksdag framställer förslag i ovan berörda spörsmål.

Kungl. Maj:ts förslag och beräkningar i övrigt rörande avlöningsstat för lantbrukshögskolan föranleda icke någon erinran från utskottets sida.

Under återopande av det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts framställning och med avslag å motionerna I: 50 och II: 216, likalydande, I: 65 och II: 215, likalydande, I: 133 och II: 214, likalydande, samt — såvitt de här behandlats — I: 189 och II: 210, ävenledes likalydande,

1) godkänna följande avlöningsstat för lantbrukshögskolan, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1943/44:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor 345,300
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i> ..	» 180,700
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	» 304,700
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	» 82,000

Summa kronor 912,700;

2) till Lantbrukshögskolan: Avlöningar för budgetåret 1943/44 anvisa ett *förslagsanslag* av 912,700 kronor.

16:o) Lantbrukshögskolan: Omkostnader, *förslagsanslag*. I enlighet med Kungl. Maj:ts under punkt 16 gjorda framställning — innebärande i förhållande till anvisningen för innevarande budgetår en minskning med 53,500 kronor — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Lantbrukshögskolan: Omkostnader* för budgetåret 1943/44 anvisa ett *förslagsanslag* av 201,500 kronor.

17:o) **Lantbrukshögskolan: Materiel m. m., reservationsanslag.** Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts framställning under punkt 17 — innebärande anslagsanvisning för ändamålet till oförändrat belopp — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Lantbrukshögskolan: Materiel m. m.* för budgetåret 1943/44 anvisa *reservationsanslag* av 120,000 kronor.

18:o) **Lantbrukshögskolan: Undervisningsmateriel, reservationsanslag.** Biträdande Kungl. Maj:ts under punkt 18 gjorda framställning — innebärande anslagsanvisning för ändamålet till oförändrat belopp — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Lantbrukshögskolan: Undervisningsmateriel* för budgetåret 1943/44 anvisa ett *reservationsanslag* av 4,000 kronor.

19:o) **Lantbrukshögskolan: Bokinköp och bokbindning för högskolans bibliotek, reservationsanslag.** Tillstyrkande bifall till Kungl. Maj:ts framställning under punkt 19 — innebärande anslagsanvisning för ändamålet till oförändrat belopp — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Lantbrukshögskolan: Bokinköp och bokbindning för högskolans bibliotek* för budgetåret 1943/44 anvisa ett *reservationsanslag* av 12,000 kronor.

20:o) **Lantbrukshögskolan: Stipendier.** I överensstämmelse med Kungl. Maj:ts under punkt 20 gjorda framställning — innebärande anslagsanvisning för ändamålet till oförändrat belopp — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Lantbrukshögskolan: Stipendier* för budgetåret 1943/44 anvisa ett anslag av 8,000 kronor.

21:o) **Lantbrukshögskolan: Underhåll av byggnader m. m., reservationsanslag.** Jämlikt Kungl. Maj:ts under punkt 21 gjorda framställning — innebärande anslagsanvisning för ändamålet till oförändrat belopp — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Lantbrukshögskolan: Underhåll av byggnader m. m.* för budgetåret 1943/44 anvisa ett *reservationsanslag* av 15,000 kronor.

22:o) **Lantbrukshögskolan: Byggnadsarbeten och vissa andra engångskostnader, reservationsanslag.** Under punkt 22 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att för budgetåret 1943/44 för ändamålet anvisa ett reservationsanslag av 44,700 kronor.

Enligt *Kungl. Maj:ts förslag* avses följande byggnadsarbeten komma att utföras:

1. Utvidgning av vattenverket vid Ultuna	kronor 22,000
2. Vissa inredningsarbeten m. m. vid baljväxtlaboratoriet..	» 11,200
3. Tröskloge vid Kungsängen	» 11,500
<hr/>	
Summa kronor 44,700.	

Med biträdande av Kungl. Maj:ts framställning hemställer utskottet,

Utskottet.

att riksdagen må till *Lantbrukshögskolan: Byggnadsarbeten och vissa andra engångskostnader* för budgetåret 1943/44 anvisa ett *reservationsanslag* av 44,700 kronor.

23:o) **Lantbrukshögskolan: Särskilda undersökningar.** Under punkt 23 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att för budgetåret 1943/44 för ändamålet anvisa ett anslag av 43,000 kronor.

Styrelsen för lantbrukshögskolan har hemställt, att för nästa budgetår måtte upptagas följande anslag

1. till undersökning rörande trippelanalysmetodens användbarhet, oförändrat	kronor 5,000
2. till utprövning av markundersökningsmetod m. m.	» 20,000
3. till försöksverksamhet med matpotatis, oförändrat	» 3,000
4. till undersökning rörande kromosomfördubblade typer av lantbruksväxter	» 20,000
5. till jordbearbetningsförsök	» 20,400
<hr/>	
Summa kronor 68,400	

Enligt *Kungl. Maj:ts förslag* skola nämnda ändamål tillgodoses från ett obetecknat anslag, benämnt *Lantbrukshögskolan: Särskilda undersökningar*. Av det utav högskolestyrelsen äskade sammanlagda beloppet, 68,400 kronor, har Kungl. Maj:t endast tillstyrkt 43,000 kronor. Därest riksdagen icke har något att erinra mot en sådan medelsanvisning, skall det sedermera få ankomma på Kungl. Maj:t att fördela anslaget mellan ifrågavarande ändamål. Härvid har förutsatts, att den av högskolestyrelsen föreslagna verksamheten för utprövning av markundersökningsmetod m. m. bör kunna begränsas. Innan

planerna för jordbearbetningsförsöken närmare utformats, har det ansetts, att jämväl denna verksamhet bör hållas inom en snävare kostnadsram än högskolestyrelsen avsett.

Utskottet. Då Kungl. Maj:ts framställning icke föranlett erinran från utskottets sida, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Lantbrukshögskolan: Särskilda undersökningar* för budgetåret 1943/44 anvisa ett anslag av 43,000 kronor.

24:o) **Lantbrukshögskolan: Avkastningsbedömning rörande avelssvin.** Tillstyrkande bifall till Kungl. Maj:ts framställning under punkt 24 — innebärande anslagsanvisning för ändamålet till oförändrat belopp — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Lantbrukshögskolan: Avkastningsbedömning rörande avelssvin* för budgetåret 1943/44 anvisa ett anslag av 35,900 kronor.

25:o) **Lantbrukshögskolan: Bidrag till lokala gödslings-, sort- och ogräsförsök m. m.** Biträdande Kungl. Maj:ts framställning under punkt 25 — innebärande anslagsanvisning för ändamålet till oförändrat belopp — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Lantbrukshögskolan: Bidrag till lokala gödslings-, sort- och ogräsförsök m. m.* för budgetåret 1943/44 anvisa ett anslag av 89,000 kronor.

26:o) **Lantbrukshögskolan: Bidrag till fast försöksverksamhet vid statsunderstödda lantbruks- och lantmannaskolor.** I enlighet med Kungl. Maj:ts framställning under punkt 26 — innebärande anslagsanvisning för ändamålet till oförändrat belopp — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Lantbrukshögskolan: Bidrag till fast försöksverksamhet vid statsunderstödda lantbruks- och lantmannaskolor* för budgetåret 1943/44 anvisa ett anslag av 22,000 kronor.

27:o) **Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut: Avlöningar, förslagsanslag.** Kungl. Maj:ts under punkt 27 gjorda framställning innefattar — förutom hemställan till riksdagen att för Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut godkänna ändrad avlöningsstat — anslagsanvisning till avlöningar med 337,600 kronor, vilket jämfört med medelsanvisningen för löpande budgetår innebär en anslagsökning med 1,900 kronor.

Kungl. Maj:ts förslag innehåller följande förändringar: Arvodena till de båda trädgårdsmästarna vid Rånna och Nyckelby höjas med 400 kronor vardera till 4,400 kronor för att möjliggöra inräkning i arvodena av värdet utav nuvarande bostadsförmån. 200 kronor avses för personliga arvodestillägg till vissa befattningshavare, 1,000 kronor för bibliotekets ordnande efter dess översflyttning till nya lokaler, 100 kronor för omändring till befattningar i lönegrad Ex 2 av två nuvarande arvodestjänster för skrivbiträden vid trädgårds- och mejeriförsöken, 800 kronor för täckande av ökat medelsbehov till följd av löneklassuppflyttningar samt 700 kronor till höjning av posten rörligt tillägg. Å andra sidan beräknas minskning av icke-ordinarie posten med dels i runt tal 1,500 kronor på grund av ändrat antal undervisningstimmar i ämnena botanik, zoologi, värme- och kylteknik samt tyska, dels ock 200 kronor till följd av bortfallandet av nu utgående gottgörelse för tillsyn av lokaler och städning.

Utskottet, som tillstyrker Kungl. Maj:ts framställning, hemställer,

Utskottet.

att riksdagen må

1) godkänna följande avlöningsstat för Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1943/44:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor	45,900
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i> ..	»	58,200
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	»	202,400
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»	31,100

Summa kronor 337,600;

2) till Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut: *Avlöningar* för budgetåret 1943/44 anvisa ett *förslagsanslag* av 337,600 kronor.

28:o) Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut: *Omkostnader, förslagsanslag*. Biträdande Kungl. Maj:ts framställning under punkt 28 — innebarande i förhållande till anvisningen för innevarande budgetår en minskning med 100 kronor — hemställer utskottet,

att riksdagen må till Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut: *Omkostnader* för budgetåret 1943/44 anvisa ett *förslagsanslag* av 144,900 kronor.

29:o) **Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut: Materiel m. m., reservationsanslag.** Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts under punkt 29 gjorda framställning — innebärande anslagsanvisning för ändamålet till oförändrat belopp — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut: Materiel m. m.* för budgetåret 1943/44 anvisa ett *reservationsanslag* av 10,000 kronor.

30:o) **Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut: Bokinköp och bokbindning för institutets bibliotek, reservationsanslag.** I enlighet med Kungl. Maj:ts framställning under punkt 30 — innebärande anslagsanvisning för ändamålet till oförändrat belopp — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut: Bokinköp och bokbindning för institutets bibliotek* för budgetåret 1943/44 anvisa ett *reservationsanslag* av 4,000 kronor.

31:o) **Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut: Stipendier m. m.** Jämlikt Kungl. Maj:ts under punkt 31 gjorda framställning — innebärande anslagsanvisning för ändamålet till oförändrat belopp — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut: Stipendier m. m.* för budgetåret 1943/44 anvisa ett anslag av 5,000 kronor.

32:o) **Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut: Byggnadsarbeten m. m., reservationsanslag.** Under punkt 32 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att för budgetåret 1943/44 till ändamålet anvisa ett reservationsanslag av 45,000 kronor.

I samband härmed har utskottet till behandling förehaft en inom första kammaren väckt, till utskottet hänvisad motion, nr 135, av herr *Manner-skantz*, vari hemställts, att riksdagen måtte avslå framställningen om ett anslag av 45,000 kronor till uppförande av svinhus vid Alnarps lantbruksinstitut.

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för motionen, hänvisas till denna.

I skrivelse den 28 augusti 1942 har *institutets styrelse* hemställt, att för nästa budgetår måtte anvisas ett anslag av 45,000 kronor för uppförande av nya gödsvinstallar vid Alnarps egendom. Härvid har styrelsen anført i huvudsak följande.

De nuvarande svinstallarna äro belägna endast 45 meter från institutets restaurangbyggnad, vilket har till följd, att när ostlig vind är rådande men även i lugn väderlek lukten från svinstallarna är mycket besvärande vid och inuti restauranglokalerna. Särskilt under varma sommardagar äro de hygieniska olägenheterna av svinstallarnas närbelägenhet till restauranglokaler i hög grad framträdande. Genom den särskilt under sommaren allt mera ökade trafiken på den allmänna vägen genom Alnarp, som på två sidor går fram alldeles intill de äldre svinstallarna, är vidare den tvära vägkröken därstädes till stort hinder. Någon förbättring av vägens sträckning kan ej åstadkommas med mindre än att ena flygeln av dessa stallar undanskaffas. Länets vägingenjör och distriktets vägstyrelse ha också vid upprepade tillfällen framhållit önskvärdheten av att detta måtte ske. De nuvarande gödsvinstallarnas inklämda läge försvårar slutligen i hög grad ventilationen av desamma, vilket vid olika tillfällen har givit sig tillkänna i mindre god trivsel hos svinen. Ur ekonomisk synpunkt torde enbart detta fullt motivera uppförandet av nya stallar på annan lämpligare plats.

På grund av de stora olägenheter, som sålunda äro förenade med dessa äldre svinstallar, har styrelsen vidtagit åtgärder för att snarast möjligt uppföra nytt stall för gödsvin omedelbart norr om de år 1931 uppförda stallarna för avelssvin. Styrelsen har sålunda låtit lantbruksförbundets byggnadsförening u. p. a., Lund, uppgöra ritningar och kostnadsberäkningar för svinstall med ungefär samma utrymme som finnes tillgängligt i de stallar, vilka skulle ersättas. Enligt styrelsens mening bör nytt svinstall uppföras i huvudsaklig överensstämmelse med nämnda förslag.

För att så långt möjligt nedbringa byggnadskostnaden utan att byggnadens kvalitet och användbarhet ogynnsamt påverkas är det styrelsens avsikt att undantaga tegeltak och inredningsarbeten från entreprenaden samt utföra dessa arbeten med egendomens ordinarie personal. Taktegel från de äldre gödsvinstallarna samt viss inredning och rörledningar i dessa skulle tagas i anspråk till det nya stallet. Detta har — med undantag av inredning, elektrisk installation, vatten- och avloppsledningar samt gödselstad — av lantbruksförbundets byggnadsförening kostnadsberäknats till 34,000 kronor, och styrelsen beräknar, att kostnaderna för erforderligt nytt material till inredning, elektrisk installation, vatten- och avloppsledningar samt gödselstad komma att uppgå till högst 11,000 kronor. Det för svinstalllets uppförande erforderliga beloppet uppgår sålunda till 45,000 kronor.

Över institutsstyrelsens framställning ha infordrade utlåtanden avgivits av lantbruksstyrelsen den 15 september 1942 och av byggnadsstyrelsen den 3 december 1942. *Lantbruksstyrelsen* har — jämte det styrelsen vitsordat, att verkligt behov av de nuvarande gödsvinstallarnas förflyttning föreläge — tillstyrkt framställningen. Ej heller *byggnadsstyrelsen* har haft något att erinra mot de av lantbruksförbundets byggnadsförening upprättade ritningarna. De beräknade kostnaderna ha emellertid synts byggnadsstyrelsen lågt beräknade, men då det undandragit sig styrelsens närmare bedömande, i vilken utsträckning arbetet kunde utföras med institutets egen personal och i vilken omfattning befintligt material kunde användas, har styrelsen icke haft någon bestämd erinran att göra.

Vidare har *institutsstyrelsen* den 7 oktober 1942 gjort framställning om att ett tidigare för vissa dräneringsarbeten vid Nyckelby försöksstation an-

visat belopp å 5,950 kronor i stället skulle få disponeras för uppförande av ett stängsel runt de redan anlagda fruktförsöken vid Nyckelby, vilka måste skyddas mot skadedjur m. m.

Lantbruksstyrelsen har icke haft något att erinra mot bifall till framställningen. *Statskontoret* har anförut, att, därest Kungl. Maj:t skulle finna skäl föreligga för ett tillmötesgående av framställningen, riksdagens medgivande härtill syntes böra inhämtas.

Föredragande statsrådet har i ärendet anförut följande:

»Vad i ärendet anförut synes giva vid handen, att ett bibehållande å nuvarande plats av gödsvinstallarna vid Alnarps egendom i skilda hänseenden är förenat med sådana olägenheter, att anvisande av medel för uppförande av ny stallbyggnad i närheten av egendomens avelssvinstallar måste anses vara väl motiverat. Mot storleken av de utav institutsstyrelsen för detta ändamål beräknade kostnaderna, 45,000 kronor, har jag intet att erinra.

Beträffande institutsstyrelsens framställning om ändrad disposition av ett tidigare för vissa dräneringsarbeten vid Nyckelby försöksstation anvisat belopp å 5,950 kronor torde det, därest riksdagen icke har något att erinra häremot, få ankomma på Kungl. Maj:t att lämna styrelsen det erforderliga medgivandet.»

Utskottet.

Utskottet har vid besök på Alnarps egendom funnit, att flera skäl tala för att ifrågavarande byggnad för gödsvinstallar bör ersättas med ny sådan såsom institutsstyrelsen föreslagit. Förutom att den gamla byggnaden är behäftad med vissa brister, synas dessa stallar böra avlägsnas från sin nuvarande plats, enär denna icke kan anses lämplig för ändamålet — och för övrigt är avsedd för annan disposition enligt uppgjord plan rörande byggnadsverksamheten på egendomen — samt förläggas i närheten av egendomens avelssvinstallar, där den planerade byggnaden bör uppföras så att den jämväl kan tillgodose uppkommande behov av utrymmen för svinstamkontroll. Då det vidare torde vara ett berättigat önskemål, att Alnarps egendom med hänsyn till den dit förlagda utbildnings- och demonstrationsverksamheten förses med tidsenliga ekonomibyggnader, anser sig utskottet böra tillstyrka bifall till Kungl. Maj:ts föreliggande framställning. Utskottet kan sålunda icke biträda den i ärendet väckta motionen. Ehuru utskottet liksom byggnadsstyrelsen finner kostnaderna för byggnadsföretaget väl lågt beräknade, förutsätter dock utskottet, att det skall visa sig möjligt att, såsom institutsstyrelsen tänkt sig, med tillhjälp av institutets egen personal och utnyttjande av befintligt byggnadsmaterial slutföra företaget inom det äskade engångsanslagets ram.

Utskottet har ingen erinran att framställa mot förslaget om ändrad disposition av vissa medel, tidigare anvisade för arbeten vid Nyckelby försöksstation.

Åberopande det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts framställning och avslag å motionen I: 135, till *Alnarps lantbruks-*,

mejeri- och trädgårdsinstitut: Byggnadsarbeten m. m. för budgetåret 1943/44 anvisa ett reservationsanslag av 45,000 kronor.

33:o) **Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut: Lokala trädgårdsförsök.** I enlighet med Kungl. Maj:ts framställning under punkt 33 — inne-
bärande anslagsanvisning för ändamålet till oförändrat belopp — hemstäl-
ler utskottet,

att riksdagen må till *Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut: Lokala trädgårdsförsök* för budgetåret 1943/44 anvisa ett anslag av 10,000 kronor.

34:o) **Specialgymnasiet för lantbruks-, mejeri- och skogsstuderande, förslagsanslag.** Under punkt 34 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att för budgetåret 1943/44 för ändamålet anvisa ett förslagsanslag av 41,400 kronor.

Kungl. Maj:ts förslag innebär en anslagshöjning för ändamålet å 2,400 kronor. Höjningen föranledes av att viss del av lönen till en av lärarna vid den folkhögskola, dit ifrågavarande utbildning är förlagd, bestrides från förevarande anslag, samt att denna lön bör bestämmas i enlighet med den år 1942 genomförda löneregleringen för folkhögskolelärarna. Den hittillsvarande benämningen specialkursen för lantbruks-, mejeri- och skogsstuderande föreslås ändrad till specialgymnasiet för lantbruks-, mejeri- och skogsstuderande. I överensstämmelse härmed ändras även benämningen å anslaget.

Biträdande Kungl. Maj:ts framställning hemställer utskottet,

Utskottet.

att riksdagen må till *Specialgymnasiet för lantbruks-, mejeri- och skogsstuderande* för budgetåret 1943/44 anvisa ett *förslagsanslag* av 41,400 kronor.

35:o) **Understöd åt lantushållningsseminariet å Rimforsa, förslagsanslag.** Jämlikt Kungl. Maj:ts framställning under punkt 35 — innebärande i förhållande till anvisningen för innevarande budgetår en ökning med 1,000 kronor för uppräknig av posterna ålderstillägg och rörligt tillägg — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Understöd åt lantushållningsseminariet å Rimforsa* för budgetåret 1943/44 anvisa ett *förslagsanslag* av 39,600 kronor.

36:o) **Lägre lantbruksundervisning m. m.: Lantbruksskolan vid Ultuna, förslagsanslag.** Kungl. Maj:ts framställning under punkt 36 innefattar — förutom hemställan till riksdagen att för lantbruksskolan vid Ultuna godkänna ändrad stat — anslagsanvisning till ändamålet med 29,000 kronor, vilket belopp med 3,500 kronor överstiger anslaget för innevarande budget-

år. Højningen fördelar sig med 1,920 kronor i anledning av att den nyträdande förste läraren är berättigad till 4 ålderstillägg à 480 kronor, 80 kronor å posten vikariatersättningar, 200 kronor å posten rörligt tillägg, 650 kronor å posten barntillägg samt 650 kronor å omkostnadsposten övriga utgifter.

Utskottet. Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts framställning hemställer utskottet,

att riksdagen må

1) godkänna följande stat för lantbruksskolan vid Ultuna, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1943/44:

Stat.

Avlöningar.

1. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t:		
a) Grundbelopp kronor	16,680
b) Arvodesförhøjningar,		
<i>förslagsvis</i> »	1,920
c) Vikariatersättningar,		
<i>förslagsvis</i> »	400 kronor
2. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal »	2,350
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i> »	2,800
4. Barntillägg, <i>förslagsvis</i> »	650
	Summa kronor	24,800

Omkostnader.

1. Reseersättningar, <i>förslagsvis</i> kronor	400
2. Expenser, <i>förslagsvis</i> »	6,300
3. Övriga utgifter, <i>förslagsvis</i> »	28,250
	Summa kronor	34,950

Särskilda uppbördsmedel.

Elevavgifter, 10 elever à 300 kronor kronor	3,000
Ersättning från Ultuna egendom för dagserken »	27,750
	Summa kronor	30,750

Sammandrag.

Utgifter:		
Avlöningar kronor	24,800
Omkostnader »	34,950 kronor
Särskilda uppbördsmedel »	30,750
	Nettoutgift kronor	29,000;

2) till *Lägre lantbruksundervisning m. m.: Lantbruksskolan vid Ultuna* för budgetåret 1943/44 anvisa ett *förslagsanslag* av 29,000 kronor.

37:o) *Lägre lantbruksundervisning m. m.: Kurs i hovbeslag vid Alnarp, förslagsanslag.* I enlighet med Kungl. Maj:ts under punkt 37 gjorda framställning — innebärande i förhållande till anvisningen för innevarande budgetår en minskning med 100 kronor — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Lägre lantbruksundervisning m. m.: Kurs i hovbeslag vid Alnarp* för budgetåret 1943/44 anvisa ett *förslagsanslag* av 4,700 kronor.

38:o) *Lägre lantbruksundervisning m. m.: Lägre mejeriskolor, reservationsanslag.* Under punkt 38 har Kungl. Maj:t föreslagit, riksdagen att för budgetåret 1943/44 till ändamålet anvisa ett reservationsanslag av 8,600 kronor, innebärande i förhållande till anvisningen för innevarande budgetår en ökning med 1,600 kronor.

Kungl. Maj:ts förslag utgår från ett oförändrat medelsbehov av 4,000 kronor för var av tre mejeriskolor, eller sammanlagt 12,000 kronor. Med hänsyn till beräknad reservation å 3,400 kronor har anslaget kunnat begränsas till 8,600 kronor.

Utskottet, som biträder Kungl. Maj:ts framställning, hemställer,

Utskottet.

att riksdagen må till *Lägre lantbruksundervisning m. m.: Lägre mejeriskolor* för budgetåret 1943/44 anvisa ett *reservationsanslag* av 8,600 kronor.

39:o) *Lägre lantbruksundervisning m. m.: Understöd åt lantbruks-, lantmanna- och lantushållsskolor: Avlöningar, förslagsanslag.* Under punkt 39 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att för budgetåret 1943/44 till ändamålet anvisa ett förslagsanslag av 1,593,000 kronor, innebärande i förhållande till anvisningen för innevarande budgetår en ökning med 118,000 kronor.

Enligt *Kungl. Maj:ts förslag* uppgår behovet av löne-medel för olika slag av skolor till följande belopp:

S k o l o r	Grund-löner	Ålders-tillägg	Special-lärare	Rörligt tillägg	Vi-kariats-ersätt-nings	Arvoden till semester-vikarier	Summa
	kronor	kronor	kronor	kronor	kronor	kronor	kronor
Lantbruksskolor	102,480	11,760	2,700	17,136	1,000	—	135,076
Lantmannaskolor	644,540	110,400	25,000	113,241	3,000	—	896,181
Lantushållsskolor	408,632	61,800	12,000	70,564	3,000	6,000	561,996
Summa kronor	1,155,652	183,960	39,700	200,941	7,000	6,000	1,593,253

Stegringen i anslagsäskandena föranledes huvudsakligen därav att ny löne-reglering för ifrågavarande lärarpersonal trädde i kraft den 1 november 1942 och anslaget för löpande budgetår därför endast i viss utsträckning berördes av regleringen. Den reella höjningen av anslaget, vilken uppgår till omkring 11,500 kronor, föranledes väsentligen därav att antalet lärare beräknats något utökat till följd av större tillströmning av elever.

Från jordbruksdepartementet har till utskottet för kännedom överlämnats framställning den 22 februari 1943 från *lantbruksstyrelsen*, däri styrelsen hemställt, att Kungl. Maj:t måtte

dels jämlikt kungörelsen den 5 september 1942 (nr 807) angående statsbidrag till lantbruksundervisningsanstalter m. m. bevilja Stockholms läns och stads hushållningssällskap i egenskap av huvudman för en planerad lantmannaskola vid Hamra i Botkyrka socken, Stockholms län, statsbidrag för läsåret 1943/44 till bestridande av kontanta minimigrundlöner åt vid skolan anställda föreståndare, ämneslärare och extra ordinarie ämneslärare med 17,080 kronor samt till täckande av skolans driftkostnader med 6,600 kronor eller tillhoppa 23,680 kronor,

dels ock föreskriva, att för åtnjutande av statsbidrag skola gälla de villkor, som stadgas i nämnda kungörelse den 5 september 1942.

Utskottet.

Kungl. Maj:ts förevarande anslagsäskande tillstyrkes av utskottet, som icke heller har något att erinra mot att medel av Kungl. Maj:t beviljas för det ändamål, varom lantbruksstyrelsen gjort framställning i ovannämnda skrivelse.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Lägre lantbruksundervisning m. m.: Understöd åt lantbruks-, lantmanna- och lanthushållsskolor: Avlöningar* för budgetåret 1943/44 anvisa ett *förslagsanslag* av 1,593,000 kronor.

40:o) **Lägre lantbruksundervisning m. m.: Understöd åt lantbruks-, lantmanna- och lanthushållsskolor: Driftkostnader, förslagsanslag.** Under punkt 40 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att för budgetåret 1943/44 till ändamålet anvisa ett förslagsanslag av 522,000 kronor, innebärande i förhållande till anvisningen för innevarande budgetår en ökning med 9,000 kronor.

Enligt *Kungl. Maj:ts förslag* beräknas anslagsbehovet för bidrag till driftkostnader vid de olika slagen av skolor till följande belopp:

S k o l o r	Grundbidrag kronor	Tilläggsbidrag kronor	Summa kronor
Lantbruksskolor	32,400	11,500	43,900
Lantmannaskolor.....	205,200	41,000	246,200
Lanthushållsskolor.....	194,400	37,500	231,900
Summa kronor	432,000	90,000	522,000

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts framställning och hemställer — med hänvisning jämväl till vad utskottet anfört under nästföregående punkt — följaktligen,

Utskottet.

att riksdagen må till *Lägre lantbruksundervisning m. m.: Understöd åt lantbruks-, lantmanna- och lanthushållsskolor: Driftkostnader* för budgetåret 1943/44 anvisa ett *förlagsanslag* av 522,000 kronor.

41:o) **Lägre lantbruksundervisning m. m.: Bidrag till särskilda utbildningskurser, reservationsanslag.** Under punkt 41 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att för budgetåret 1943/44 till ändamålet anvisa ett reservationsanslag av 116,000 kronor, innebärande oförändrad anslagsanvisning.

Medelsbehovet för olika hithörande kurser har av Kungl. Maj:t beräknats på följande sätt. (Till jämförelse medtages fördelningen å olika ändamål av medelsbehovet för löpande budgetår.)

	För budget- året 1942/43 kronor	För budget- året 1943/44 kronor
Utbildningskurser för kontrollassistenter (20 kurser)	20,000	20,000
» » ladugårdsförmän och svinskötare	49,450	50,800
» » ladugårdsskötare (40 kurser)	42,000	42,000
» » ladugårdspersonal	10,000	10,000
» i beteskultur och ängsskötsel	3,200	3,500
» för täckdikningsförmän (1 kurs)	9,600	5,500
» » förrättningsmän vid täckdiknings- företag	9,000	—
» » mjölkbedömare (2 kurser)	1,700	1,700
Fortbildningskurser för mejeripersonal (2 längre och 3 kortare kurser)	10,000	10,000
Summa kronor	154,950	143,500.

Beträffande medelsanvisningen till utbildningskurser för ladugårdsförmän och svinskötare har gottgörelsen till läroanstalt, som anordnar teoretisk utbildningskurs om en månad, höjts från 60 till 75 kronor för varje elev för bostad och kost. Någon utbildningskurs för förrättningsmän vid täckdikningsföretag anses icke behövlig för nästa budgetår. Den vid innevarande budgetårs utgång uppkommande reservationen beräknas uppgå till omkring 27,500 kronor, varför anslaget upptagits till (143,500 — 27,500 =) 116,000 kronor.

Då Kungl. Maj:ts framställning icke föranlett någon utskottets erinran, hemställer utskottet,

Utskottet.

att riksdagen må till *Lägre lantbruksundervisning m. m.: Bidrag till särskilda utbildningskurser* för budgetåret 1943/44 anvisa ett *reservationsanslag* av 116,000 kronor.

42:o) **Lägre lantbruksundervisning m. m.: Understöd åt elever vid lägre lantbruksundervisningsanstalter m. m., förslagsanslag.** Under punkt 42 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att till ändamålet för nästa budgetår anvisa ett förslagsanslag av 450,000 kronor.

I detta samband har utskottet till behandling förehaft följande inom riksdagen väckta, till utskottet hänvisade motioner, nämligen

1) I: 91 av friherre *Beck-Friis m. fl.*, likalydande med II: 140 av herr *Staxäng m. fl.*, vari hemställts, att riksdagen måtte besluta sådan ändring av bestämmelserna angående understöd av statsmedel åt vissa elever vid lägre lantbruksundervisningsanstalter, att elever vid av skogsvårdsstyrelse anordnad fast skogsvårdskurs bli understödsberättigade på samma villkor, som gälla för deltagare i fast småbrukskurs;

2) I: 136 av herr *Gabrielsson m. fl.*, likalydande med II: 212 av herrar *Lindmark* och *Nilsson* i Göingegården, vari hemställts,

att riksdagen måtte besluta, att från och med läsåret 1943/44 statsstipendier måtte utgå till elever vid den lägre lantbruksundervisningen enligt de av lantbruksstyrelsen i skrivelse den 31 augusti 1942 angivna grunder, samt

att riksdagen ville till Lägre lantbruksundervisning m. m.: Understöd åt elever vid lägre lantbruksundervisningsanstalter m. m. för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 580,000 kronor;

3) II: 39 av herr *Andersson* i Gisselås *m. fl.*, vari hemställts, att riksdagen måtte besluta, att stipendierna till elever vid utbildningskurser för ladugårdsskötare skola utgå med 60 kronor till synnerligen obemedlade, 40 kronor till obemedlade och 20 kronor till mindre bemedlade elever, allt för läsmånad.

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för motionerna, hänvisas till dessa.

För ifrågavarande ändamål har för budgetåret 1942/43 anvisats ett förslagsanslag av 425,000 kronor. Vid anslagsanvisningen förutsattes, att en skärpt behovsprövning skulle äga rum vid elevstipendiernas fördelande samt att även i övrigt största möjliga sparsamhet skulle iakttagas vid anslagets begagnande. I fråga om bestämmelserna för anslagets användning hänvisas till statsliggaren sid. 645.

Enligt beslut av 1939 års lagtima riksdag skulle från och med budgetåret 1940/41 i samband med omorganisationen av den fasta lägre lantbruksundervisningen (prop. nr 109; r. skr. nr 230) elevstipendierna utgå med avsevärt höjda belopp. Av statsfinansiella skäl beslöts emellertid vid 1940 års lagtima riksdag, att med genomförandet av höjningen skulle anstå tills vidare.

I skrivelse den 31 augusti 1942 har *lantbruksstyrelsen* hemställt om ett anslag av 580,000 kronor för nästa budgetår. Av styrelsens skrivelse inhämtas bland annat följande.

Lantbruksstyrelsen har föreslagit sådan ändring av gällande bestämmelser, att till elever vid lantmanna- och lantushållsskolor, driftsledar- och handels-trädgårdsmästarkurs vid Alnarp, trädgårdskurs vid folkhögskola samt kurs för ladugårdsskötare finge utgå månatligt understöd med 20 kronor till mindre bemedlade, med 40 kronor till obemedlade och med 60 kronor till synner-

ligen obemedlade elever ävensom att till elever vid lantbruks- och trädgårdsskolor finge för varje årskurs utgå understöd med 75, 150 och 250 kronor i respektive behovsgrader. Lantbruksstyrelsen har icke ansett sig för närvarande böra förorda någon ändring i understödsbeloppen till elever vid fast småbrukarkurs med särskilt antagna elever eller husmoderskurs och specialkurs med särskilt antagna kvinnliga elever. För elever vid de lägre mejeriskolorna har styrelsen, i avvaktan på den utredning rörande den lägre mejeriundervisningen, som styrelsen blivit anbefalld att verkställa, funnit sig böra beräkna stipendier efter nu gällande grunder. Av statsfinansiella skäl har styrelsen icke ansett sig böra föreslå stipendier åt elever i fjäderfäskötarkurs eller vid hovbeslagskurs vid Alnarp. Styrelsen har i anslutning till det anförda beräknat medelsbehovet för nästa budgetår till understöd åt olika elevkategorier på följande sätt:

Elever vid lantbruksskolor	kronor	37,000
» » lantmannaskolor	»	250,000
» » lanthushållsskolor	»	240,000
» » trädgårdsskolor	»	14,500
» » trädgårdskurser vid folkhögskola och vid handels- trädgårdsmästarkursen i Alnarp	»	7,500
» » lägre mejeriskolor	»	3,000
» » mejeriskolan i Alnarp	»	5,000
» » driftsledarkursen i Alnarp	»	5,000
» » kurser för ladugårdsskötare	»	22,000
» » fast småbrukarkurs med särskilt antagna elever och elever vid husmoderskurs och specialkurs med särskilt antagna kvinnliga elever	»	3,000

Summa kronor 587,000.

Lantbruksstyrelsen har funnit det sammanlagda medelsbehovet kunna begränsas till 580,000 kronor.

Hushållningssällskapens ombud ha i skrivelse den 30 september 1942 hemställt, att de vid 1939 års lagtima riksdag beslutade förhöjningarna av stipendierna till elever vid lägre lantbruksundervisningsanstalter snarast måtte träda i tillämpning.

Föredragande statsrådet har anförut följande i ärendet:

»Icke heller för nästa budgetår torde det statsfinansiella läget medgiva någon höjning av ifrågavarande stipendier. Jag kan alltså icke tillstyrka de i sådant hänseende gjorda framställningarna. I likhet med lantbruksstyrelsen anser jag några stipendier icke böra beräknas för elever vid fjäderfäskötarkurs eller vid hovbeslagskursen i Alnarp. Under förutsättning att även under nästa budgetår en skärpt behovsprövning äger rum vid stipendiernas fördelning och att jämväl eljest största möjliga sparsamhet vid anslaget begagnande iakttages, torde medelsanvisningen under anslaget kunna bestämmas till 450,000 kronor.»

Beträffande innehållet i de föreliggande *motionerna* antecknas, att yrkandet uti de likalydande I: 136 och II: 212 sammanfaller med lantbruksstyrelsens framställning, medan II: 39 avser allenast höjning av stipendierna till elever vid kurser för ladugårdsskötare i enlighet med lantbruksstyrelsens förslag. Slutligen åsyftas med de likalydande *motionerna* I: 91 och II: 140

en sådan utvidgning av ifrågavarande stipendieverksamhet, att elever vid av skogsvårdsstyrelse anordnad fast skogsvårdskurs skulle jämsställas med elever vid fast småbrukarkurs.

Utskottet.

Beträffande frågan om storleken av förevarande elevstipendier får utskottet erinra om att — enligt beslut av 1939 års lagtima riksdag i samband med omorganisation av den fasta lägre lantbruksundervisningen — stipendierna skulle från och med budgetåret 1940/41 utgå med avsevärt höjda belopp. Av statsfinansiella skäl beslöts emellertid vid 1940 års lagtima riksdag, att med genomförandet av höjningen skulle anstå tills vidare. Med samma motivering har föredragande statsrådet icke heller för nästa budgetår kunnat tillstyrka någon förändring i förevarande hänseende. Ehuru utskottet delar motionärernas uppfattning, att starka skäl — med hänsyn till den stora betydelsen av ifrågavarande kursverksamhet samt det alltmer framträdande behovet av höjda stipendier för att underlätta största möjliga deltagande i kurserna — tala för ett hävande snarast möjligt av uppskovet med den 1939 beslutade höjningen av stipendiebeloppen, anser sig likväl utskottet icke nu kunna tillstyrka någon åtgärd med anledning av de härutinnan väckta motionerna.

Det motionsvis framförda förslaget om en sådan utvidgning av stipendieverksamheten att även elever vid av skogsvårdsstyrelse anordnad fast skogsvårdskurs skulle berättigas att erhålla stipendier på samma villkor som elever vid fast småbrukarkurs finner utskottet förtjänt beaktande. Då närmare utredning i frågan saknas, såsom rörande bidragsverksamhetens organisation och anslagsbehovet för densamma, kan utskottet dock icke biträda motionärernas yrkande.

Åberopande det anförda får utskottet hemställa,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts framställning och med avslag å motionerna I: 91 och II: 140, likalydande, I: 136 och II: 212, likalydande, samt II: 39, till *Lägre lantbruksundervisning m. m.: Understöd åt elever vid lägre lantbruksundervisningsanstalter m. m.* för budgetåret 1943/44 anvisa ett *förslagsanslag* av 450,000 kronor.

43:o) **Lägre lantbruksundervisning m. m.: Bidrag till byggnadsarbeten vid lantmanna- och lantushållsskolor, reservationsanslag.** Under punkt 43 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att för budgetåret 1943/44 till ändamålet anvisa ett reservationsanslag av 1,200,000 kronor, innebärande i förhållande till anvisningen för innevarande budgetår en minskning med 400,000 kronor.

Enligt Kungl. Maj:ts förslag skall, i betraktande av det svåra ekonomiska läge, vari lantmannaskolan i Svalöv befinner sig, ett belopp om 11,600 kronor från förevarande anslag ställas till förfogande för täckande av skolans ränteutgifter.

Utskottet, som biträder Kungl. Maj:ts framställning, hemställer,

att riksdagen må till *Lägre lantbruksundervisning m. m.: Bidrag till byggnadsarbeten vid lantmanna- och lanthushållsskolor* för budgetåret 1943/44 anvisa ett *reservationsanslag* av 1,200,000 kronor.

44:o) **Trädgårdsundervisningen: Understöd åt lantbruksakademiens trädgårdsskola.** Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts under punkt 44 gjorda framställning — innebärande anslagsanvisning för ändamålet till oförändrat belopp — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Trädgårdsundervisningen: Understöd åt lantbruksakademiens trädgårdsskola* för budgetåret 1943/44 anvisa ett anslag av 12,000 kronor.

45:o) **Trädgårdsundervisningen: Understöd åt trädgårdsskolarna i mellersta och norra Sverige.** I enlighet med Kungl. Maj:ts framställning under punkt 45 — innebärande anslagsanvisning för ändamålet till oförändrat belopp — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Trädgårdsundervisningen: Understöd åt trädgårdsskolorna i mellersta och norra Sverige* för budgetåret 1943/44 anvisa ett anslag av 32,000 kronor.

46:o) **Trädgårdsundervisningen: Bidrag till kurser i trädgårdsskötsel, reservationsanslag.** Jämlikt Kungl. Maj:ts framställning under punkt 46 — innebärande anslagsanvisning för ändamålet till oförändrat belopp — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Trädgårdsundervisningen: Bidrag till kurser i trädgårdsskötsel* för budgetåret 1943/44 anvisa ett *reservationsanslag* av 30,000 kronor.

47:o) **Trädgårdsundervisningen: Stipendier för högre utbildning i trädgårdsfacket, reservationsanslag.** I överensstämmelse med Kungl. Maj:ts under punkt 47 gjorda framställning — innebärande anslagsanvisning för ändamålet till oförändrat belopp — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Trädgårdsundervisningen: Stipendier för högre utbildning i trädgårdsfacket* för budgetåret 1943/44 anvisa ett *reservationsanslag* av 1,200 kronor.

48:o) **Undervisning för i det mindre jordbruket deltagande män och kvinnor.** Biträdande Kungl. Maj:ts under punkt 48 gjorda framställning — innehärande anslagsanvisning för ändamålet till oförändrat belopp — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Undervisning för i det mindre jordbruket deltagande män och kvinnor* för budgetåret 1943/44 anvisa ett anslag av 50,000 kronor.

E. Hästavel och boskapsskötsel m. m.

49:o) **Statens hingstdepåer och stuteri: Avlöningar, förslagsanslag.** Under punkt 49 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att för statens hingstdepå och stuteri fastställa ändrad avlöningsstat ävensom att till avlöningar anvisa ett förslagsanslag av 276,000 kronor, att utgå av totalisatormedel, innehärande jämfört med anvisningen för innevarande budgetår en ökning med 6,600 kronor.

Kungl. Maj:ts förslag innehåller följande förändringar: Posten avlöningar till ordinarie tjänstemän minskas med 100 kronor efter omräkning av hit-hörande löner efter den verkliga medelsåtgången. Icke-ordinarieposten ökas med 600 kronor. Härvid minskas posten å ena sidan med 200 kronor på grund av löneklassförändringar och ökas å andra sidan med 500 kronor för förhöjning av ersättningen till två hovslagare samt med 300 kronor för beredande av ytterligare medel till vikariatsersättningar och skrivhjälp. Posten kristillägg höjes med 6,500 kronor samt posten barntillägg minskas med 400 kronor.

Utskottet.

Utskottet har icke något att erinra mot Kungl. Maj:ts framställning och hemställer alltså,

att riksdagen må

1) godkänna följande avlöningsstat för statens hingstdepåer och stuteri, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1943/44:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor	44,900
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	»	4,200
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	»	158,300

4. Särskilda löneförmåner till ordinarie och icke-ordinarie tjänstemän	kronor	1,600
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»	30,500
6. Kristillägg, <i>förslagsvis</i>	»	31,000
7. Barntillägg, <i>förslagsvis</i>	»	5,500
Summa kronor		276,000;

2) till *Statens hingstdepåer och stuteri: Avlöningar* för budgetåret 1943/44 anvisa ett *förslagsanslag* av 276,000 kronor.

50:o) **Statens hingstdepåer och stuteri: Omkostnader, förslagsanslag.** Under punkt 50 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att för nästa budgetår till ändamålet anvisa ett förslagsanslag av 196,000 kronor, att utgå av totalisatormedel, vilket jämfört med anvisningen för löpande budgetår innebär en minskning med 24,000 kronor.

Enligt *Kungl. Maj:ts förslag* uppräknas posten sjukvård m. m. med 1,000 kronor samt posten lantbeskållares underhåll med 6,000 kronor. Å andra sidan reduceras posten beklädnad med 6,000 kronor och posten furage med 25,000 kronor.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts framställning och hemställer,

Utskottet.

att riksdagen må till *Statens hingstdepåer och stuteri: Omkostnader* för budgetåret 1943/44 anvisa ett *förslagsanslag* av 196,000 kronor.

51:o) **Statens hingstdepåer och stuteri: Byggnadsarbeten, reservationsanslag.** Under punkt 51 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att för budgetåret 1943/44 till ändamålet anvisa ett reservationsanslag av 78,200 kronor, att utgå av totalisatormedel.

Kungl. Maj:ts förslag innebär anvisning av medel *dels* för påläggande av nytt papptak på den täckta rastbanan vid Flyinge hingstdepå och stuteri med 6,200 kronor, *dels ock* för vissa byggnadsarbeten vid Strömsholms hingstdepå, vilka påkallas av beslutad markreglering, med 72,000 kronor.

Biträdande Kungl. Maj:ts framställning hemställer utskottet,

Utskottet.

att riksdagen må till *Statens hingstdepåer och stuteri: Byggnadsarbeten* för budgetåret 1943/44 anvisa ett *reservationsanslag* av 78,200 kronor.

52:o) **Hästavelns befrämjande, reservationsanslag.** Under punkt 52 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att för budgetåret 1943/44 till ändamålet anvisa ett reservationsanslag av 330,300 kronor, att utgå av totalisatorme-

del, innebärande i förhållande till anvisningen för innevarande budgetår en ökning med 5,300 kronor. Ökningen betingas av överförandet till ifrågasvarande anslag av statens bidrag till skådepenningarna.

Utskottet. Då utskottet icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts framställning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Hästavelns befrämjande* för budgetåret 1943/44 anvisa ett *reservationsanslag* av 330,300 kronor.

53:o) **Avsättning till stuteriväsendets fond, förslagsanslag.** Under punkt 53 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att för budgetåret 1943/44 till ändamålet anvisa ett förslagsanslag av 1,073,500 kronor, att utgå av totalisatormedel.

Utskottet. Utskottet har tidigare tillstyrkt, att av totalisatormedel skulle under budgetåret 1943/44 för nedan angivna ändamål utgå följande belopp.

Stuteribyrån i lantbruksstyresn:

Avlöningar	kronor 38,000	
Omkostnader	» 8,000	kronor 46,000

Statens hingstdepåer och stuteri:

Avlöningar	kronor 276,000	
Omkostnader	» 196,000	
Byggnadsarbeten	» 78,200	» 550,200
Hästavelns befrämjande	» 330,300	
Summa kronor			926,500.

Då i totalisatormedel under budgetåret 1943/44 kunna beräknas inflyta 2,000,000 kronor, torde i överensstämmelse med vad sålunda föreslagits anslaget för avsättning till stuteriväsendets fond böra för samma budgetår upptagas till förslagsvis (2,000,000 — 926,500 =) 1,073,500 kronor.

Av de medel, som sålunda tillföras stuteriväsendets fond, torde liksom tidigare visst belopp böra ställas till Kungl. Maj:ts förfogande för diverse ändamål, ägnade att främja hästaveln. Utskottet har intet att erinra gentemot, att sagda belopp, på sätt Kungl. Maj:t föreslagit, upptages till 80,000 kronor, därav förslagsvis 45,000 kronor böra avses till bidrag för inköp av fullblodshingstar.

Under återopande av det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Avsättning till stuteriväsendets fond* för budgetåret 1943/44 anvisa ett *förslagsanslag* av 1,073,500 kronor.

54:o) **Nötboskapsavelns befrämjande: Befrämjande i allmänhet av nötboskapsaveln.** Kungl. Maj:t har under punkt 54 föreslagit riksdagen att för budgetåret 1943/44 till ändamålet anvisa ett anslag av 300,000 kronor, innebärande i förhållande till anvisningen för löpande budgetår en ökning med 50,000 kronor. Ökningen föranledes helt av att icke även fonden för svenska hornboskaps- och fåravelns förädling kan liksom under de senaste budgetåren tagas i anspråk för här ifrågavarande ändamål.

Då utskottet biträder Kungl. Maj:ts framställning, hemställer utskottet,

Utskottet.

att riksdagen må till *Nötboskapsavelns befrämjande: Befrämjande i allmänhet av nötboskapsaveln* för budgetåret 1943/44 anvisa ett anslag av 300,000 kronor.

55:o) **Nötboskapsavelns befrämjande: Understöd åt kontrollföreningsverksamhet.** I enlighet med Kungl. Maj:ts framställning under punkt 55 — innebärande anslagsanvisning för ändamålet till oförändrat belopp — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Nötboskapsavelns befrämjande: Understöd åt kontrollföreningsverksamhet* för budgetåret 1943/44 anvisa ett anslag av 235,000 kronor.

56:o) **Diverse åtgärder på husdjursavelns område m. m.** Under punkt 56 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att för budgetåret 1943/44 till ändamålet anvisa ett anslag av 110,000 kronor.

Kungl. Maj:ts förslag innehåller följande: För de ändamål, som tidigare tillgodosetts genom särskilda anslag till befrämjande av svin-, får-, get- och fjäderfäaveln samt biskötseln, uppföres ett gemensamt anslag, benämnt Diverse åtgärder på husdjursavelns område m. m. Anslaget upptages till det belopp, som för löpande budgetår sammanlagt anvisats under de nuvarande fem anslagen. Sedan riksdagen fattat beslut i anslagsfrågan, skall det ankomma på Kungl. Maj:t att verkställa fördelningen av anslagsmedlen å de olika ändamålen.

Då Kungl. Maj:ts framställning lämnats utan erinran av utskottet, hemställer utskottet,

Utskottet.

att riksdagen må till *Diverse åtgärder på husdjursavelns område m. m.* för budgetåret 1943/44 anvisa ett anslag av 110,000 kronor.

F. Veterinärväsendet m. m.

57:o) **Veterinärhögskolan: Avlöningar, förslagsanslag.** Kungl. Maj:ts under punkt 57 gjorda framställning innefattar — förutom hemställan till riksdagen att för veterinärhögskolan godkänna ändrad avlöningsstat — anslagsanvisning till avlöningar med 502,000 kronor, vilket belopp med 9,900 kronor överstiger motsvarande anvisning för innevarande budgetår. Anslagsökningen betingas *dels* av att den hittillsvarande extra eldarbefattningen i lönegrad Ex 6 omändras till extra ordinarie befattning såsom eldare av 2:a klass i lönegrad Eo 5, *dels* av inrättande av en djurskötarbefattning i lönegrad Ex 5, *dels* ock av automatiska utgiftsstegringar.

Utskottet.

Utskottet, som biträder Kungl. Maj:ts framställning, hemställer,

att riksdagen må

1) godkänna följande avlöningsstat för veterinärhögskolan, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1943/44:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor 181,100
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i> ..	» 64,900
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	» 199,000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	» 57,000

Summa kronor 502,000;

2) till *Veterinärhögskolan: Avlöningar* för budgetåret 1943/44 anvisa ett *förslagsanslag* av 502,000 kronor.

58:o) **Veterinärhögskolan: Omkostnader, förslagsanslag.** Under punkt 58 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att för budgetåret 1943/44 till ändamålet anvisas ett förslagsanslag av 117,000 kronor, vilket belopp med 18,600 kronor överstiger motsvarande anvisning för innevarande budgetår. Anslagsökningen möjliggör höjning av posten sjukvård m. m. med 200 kronor samt av posten bränsle, lyse och vatten med 18,400 kronor.

Utskottet.

I enlighet med Kungl. Maj:ts framställning hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Veterinärhögskolan: Omkostnader* för budgetåret 1943/44 anvisa ett *förslagsanslag* av 117,000 kronor.

59:o) **Veterinärhögskolan: Materiel m. m., reservationsanslag.** Under punkt 59 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att för budgetåret 1943/44 till ändamålet anvisa ett reservationsanslag av 46,000 kronor, innebärande i förhållande till anvisningen för innevarande budgetår en ökning med 8,000 kronor. Højningen häpför sig till de vid högskolan bedrivna undersökningarna angående bristsjukdomar hos husdjuren, för vilka undersökningar medel anses böra stå till förfogande jämväl under nästa budgetår. Till dessa undersökningar har tidigare lämnats bidrag från nionde huvudtitelnsls förslagsanslag till Förekommande och hämmande av smittsamma husdjursjukdomar: Övriga utgifter med tillhopa 51,850 kronor.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts framställning och hemställer,

Utskottet.

att riksdagen må till *Veterinärhögskolan: Materiel m. m.* för budgetåret 1943/44 anvisa ett *reservationsanslag* av 46,000 kronor.

60:o) **Veterinärhögskolan: Bokinköp och bokbindning för högskolans bibliotek, reservationsanslag.** I enlighet med Kungl. Maj:ts under punkt 60 gjorda framställning — innebärande anslagsanvisning för ändamålet till oförändrat belopp — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Veterinärhögskolan: Bokinköp och bokbindning för högskolans bibliotek* för budgetåret 1943/44 anvisa ett *reservationsanslag* av 4,500 kronor.

61:o) **Veterinärhögskolan: Stipendier.** Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts under punkt 61 gjorda framställning — innebärande anslagsanvisning för ändamålet till oförändrat belopp — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Veterinärhögskolan: Stipendier* för budgetåret 1943/44 anvisa ett anslag av 4,000 kronor.

62:o) **Veterinärhögskolan: Inredning och utrustning, reservationsanslag.** Under punkt 62 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att för budgetåret 1943/44 till ändamålet anvisa ett reservationsanslag av 38,800 kronor.

Enligt *Kungl. Maj:ts förslag* avses *dels* ett belopp av 6,700 kronor för vissa inredningsarbeten i veterinärhögskolans apotekslokaler, *dels ock* ett belopp av 32,100 kronor för en ny röntgenanläggning å högskolans kirurgiska avdelning.

Tillstyrkande Kungl. Maj:ts framställning hemställer utskottet,

Utskottet.

att riksdagen må till *Veterinärhögskolan: Inredning och utrustning* för budgetåret 1943/44 anvisa ett *reservationsanslag* av 38,800 kronor.

63:o) **Veterinärinrättningen i Skara.** Beträffande Kungl. Maj:ts framställning under punkt 63 kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtande, vilket utskottet härigenom velat för riksdagen

anmäla.

64:o) **Statens veterinärbakteriologiska anstalt: Avlöningar, förslagsanslag.** Beträffande Kungl. Maj:ts framställning under punkt 64 kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtande, vilket utskottet härigenom velat för riksdagen

anmäla.

65:o) **Statens veterinärbakteriologiska anstalt: Omkostnader, förslagsanslag.** Beträffande Kungl. Maj:ts framställning under punkt 65 kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtande, vilket utskottet härigenom velat för riksdagen

anmäla.

66:o) **Statens veterinärbakteriologiska anstalt: Inredning och utrustning, reservationsanslag.** Beträffande Kungl. Maj:ts framställning under punkt 66 kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtande, vilket utskottet härigenom velat för riksdagen

anmäla.

67:o) **Veterinärstaten: Avlöningar, förslagsanslag.** Kungl. Maj:ts under punkt 67 gjorda framställning innefattar — förutom hemställan till riksdagen att för veterinärstaten fastställa ändrad personalförteckning och godkänna ändrad avlöningsstat — anslagsanvisning till avlöningar med 1,943,000 kronor, innebärande anslagsanvisning för ändamålet till oförändrat belopp

Kungl. Maj:ts förslag innehåller bland annat följande: Distriktsveterinärtjänsterna i Skara veterinärinrättnings och Mora distrikt ävensom en av riksdagen beviljat ny distriktsveterinärtjänst, vilken ännu ej tillsats, hållas liksom under innevarande budgetår vakanta. Med hänsyn till att Mariefreds och Växjö distrikt i enlighet med gällande bestämmelser numera indragits, ändras personalförteckningen för veterinärstaten så att densamma kommer att upptaga 256 distriktsveterinärer i stället för såsom nu 258.

Utskottet.

Utskottet biträder Kungl. Maj:ts framställning och hemställer alltså,
att riksdagen må

1) för veterinärstaten fastställa följande

Personalförteckning.

Befattning

Tjänstemän å ordinarie stat.

Lönegrad

24 länsveterinärer A 24

256 distriktsveterinärer, lön enligt löneplan F —

Befattning

Lönegrad

Tjänsteman å övergångsstat.

1 länsveterinär (i Dalarnas övre länsveterinärdistrikt) A 20;

2) godkänna följande avlöningsstat för veterinärstaten, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1943/44:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor 1,545,000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i> »	32,800
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	» 133,500
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	» 231,700

Summa kronor 1,943,000;

3) till Veterinärstaten: *Avlöningar* för budgetåret 1943/44 anvisa ett *förslagsanslag* av 1,943,000 kronor.

68:o) **Veterinärstaten: Omkostnader, förslagsanslag.** I enlighet med Kungl. Maj:ts framställning under punkt 68 — innebärande i förhållande till anvisningen för innevarande budgetår en minskning med 5,000 kronor i fråga om posten reseersättningar — hemställer utskottet,

att riksdagen må till Veterinärstaten: *Omkostnader* för budgetåret 1943/44 anvisa ett *förslagsanslag* av 24,000 kronor.

69:o) **Förekommande och hämmande av smittsamma husdjurssjukdomar: Karantänsanstalten i Haparanda för husdjur.** Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts under punkt 69 gjorda framställning — innebärande i förhållande till anvisningen för innevarande budgetår en minskning med 100 kronor — hemställer utskottet,

att riksdagen må till Förekommande och hämmande av smittsamma husdjurssjukdomar: *Karantänsanstalten i Haparanda för husdjur* för budgetåret 1943/44 anvisa ett anslag av 3,000 kronor.

70:o) **Förekommande och hämmande av smittsamma husdjurssjukdomar: Åtgärder mot tuberkulos hos nötkreaturen, förslagsanslag.** Kungl. Maj:ts under punkt 70 gjorda anslagsäskande för ändamålet med 1,500,000 kronor

innebär i förhållande till anvisningen för innevarande budgetår en minskning av anslagsbeloppet med 100,000 kronor.

Kungl. Maj:ts förslag innebär i övrigt följande: Med hänsyn till de starkt stegrade kostnaderna för den kliniska tuberkuloskontrollen höjes statsbidraget till varje nötkreatur över två års ålder, som är anslutet till av hushållningssällskap anordnad kontroll, för år 1943 med 50 öre till 2 kronor 50 öre. I likhet med vad som gällt för de senaste budgetåren bemyndigas Kungl. Maj:t att av ifrågakvarande anslag disponera ett belopp av 200,000 kronor att användas för utrensning av tuberkulos inom mindre nötkreatursbesättningar.

Utskottet. Då Kungl. Maj:ts framställning icke föranleder någon erinran från utskottets sida, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Förekommade och hämmande av smittsamma husdjurssjukdomar: Åtgärder mot tuberkulos hos nötkreaturen* för budgetåret 1943/44 anvisa ett *förslagsanslag* av 1,500,000 kronor.

71:o) Förekommade och hämmande av smittsamma husdjurssjukdomar: Bidrag till hushållningssällskapens veterinärbakteriologiska laboratorier. Jämlikt Kungl. Maj:ts framställning under punkt 71 — innebärande anslagsanvisning för ändamålet till oförändrat belopp — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Förekommade och hämmande av smittsamma husdjurssjukdomar: Bidrag till hushållningssällskapens veterinärbakteriologiska laboratorier* för budgetåret 1943/44 anvisa ett anslag av 96,000 kronor.

72:o) Förekommade och hämmande av smittsamma husdjurssjukdomar: Åtgärder mot smittsam kastning hos nötkreaturen, förslagsanslag. Beträffande Kungl. Maj:ts framställning under punkt 72 kommer utskottet att framläggas under riksdagen avgiva utlåtande, vilket utskottet härigenom velat för riksdagen

anmäla.

73:o) Förekommade och hämmande av smittsamma husdjurssjukdomar: Statsbidrag vid försäkring, förslagsanslag. I enlighet med Kungl. Maj:ts under punkt 73 gjorda framställning — innebärande anslagsanvisning för ändamålet till oförändrat belopp — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Förekommade och hämmande av smittsamma husdjurssjukdomar: Statsbidrag vid försäkring* för budgetåret 1943/44 anvisa ett *förslagsanslag* av 100 kronor.

74:o) **Förekommade och hämmande av smittsamma husdjurssjukdomar: Övriga utgifter, förslagsanslag.** Biträdande Kungl. Maj:ts under punkt 74 gjorda framställning — innebärande anslagsanvisning för ändamålet till oförändrat belopp — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Förekommade och hämmande av smittsamma husdjurssjukdomar: Övriga utgifter* för budgetåret 1943/44 anvisa ett *förslagsanslag* av 100,000 kronor.

75:o) **Kontroll å uppvärmning av mjölk och grädde m. m., förslagsanslag.** Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts under punkt 75 gjorda framställning — innebärande anslagsanvisning för ändamålet till oförändrat belopp — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Kontroll å uppvärmning av mjölk och grädde m. m.* för budgetåret 1943/44 anvisa ett *förslagsanslag* av 70,000 kronor.

76:o) **Lindring i mindre bemedlades kostnader för djursjukvård, förslagsanslag.** I enlighet med Kungl. Maj:ts framställning under punkt 76 — innebärande i förhållande till anvisningen för innevarande budgetår en av medelsåtgången betingad ökning med 15,000 kronor — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Lindring i mindre bemedlades kostnader för djursjukvård* för budgetåret 1943/44 anvisa ett *förslagsanslag* av 110,000 kronor.

G. Lanthushållning i allmänhet.

77:o) **Bidrag till hushållningssällskapen, förslagsanslag.** Under punkt 77 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att för budgetåret 1943/44 till ändamålet anvisa ett förslagsanslag av 3,476,000 kronor, vilket belopp med 21,100 kronor understiger motsvarande anvisning för innevarande budgetår.

I detta sammanhang har utskottet till behandling förehåft följande inom riksdagen väckta, till utskottet hänvisade motioner, nämligen.

1) I: 30 av herr *Bodin m. fl.*, likalydande med II: 37 av herr *Gardell m. fl.*, vari hemställts, att riksdagen till Bidrag till hushållningssällskapen för budgetåret 1943/44 måtte anvisa ett med 3,200 kronor förhöjt anslag att utgå för det ändamål, som i motionen angivits.

Den i motionen påyrkade anslagsökningen har beräknats till avlöning åt en hemkonsulent hos Gotlands läns hushållningssällskap.

2) I: 64 av herr *Linnér m. fl.*, likalydande med II: 85 av herr *Norup m. fl.*, vari hemställt, att riksdagen vid behandling av punkt 77 på nionde huvudtiteln måtte besluta,

att hushållningssällskapens nuvarande fria ställning såsom lokala sammanslutningar mellan jordbrukare och andra för lanthushållningen intresserade personer skall bibehållas,

att hushållningssällskapens arbetsuppgifter i framtiden i princip böra främst omfatta allmän undervisnings- och upplysningsverksamhet på lanthushållningens område samt i övrigt produktionsfrämjande åtgärder, däri inbegripet förmedling av statsunderstöd till dylika åtgärder,

att en rationalisering av den nuvarande understödsverksamheten till jordbruksproduktionens främjande snarast bör åstadkommas, syftande bland annat till ett nedbringande av nuvarande antal anslagstitlar och statliga lånefonder för ändamålet,

att inom ramen av den organisation, som riksdagen framdeles kan fastställa, de grupper av utgifter, vilka enligt utredningens förslag skola bestridas av statsverket, skola bekostas på nämnda sätt, samt

att i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa, att Kungl. Maj:t så snart ske kan måtte för riksdagens prövning framlägga förslag rörande de av hushållningssällskapsutredningen behandlade spörsmålen.

3) II: 84 av herr *Andersson i Södergård m. fl.*, vari hemställt, att riksdagen måtte besluta att statsbidrag skall utgå till Jönköpings läns hushållningssällskap för anställande av ytterligare en vandringsrättare hos sällskapet för budgetåret 1943/44 utöver vad som föreslagits under punkt 77 i nionde huvudtiteln i årets statsverksproposition.

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för motionerna, får utskottet hänvisa till dessa.

Kungl. Maj:ts förslag innebär, att från förevarande anslag skola bestridas dels oförändrade bidrag till hushållningssällskapens allmänna verksamhet med 2,600,000 kronor, till avlöning av hos sällskapen anställda sekreterare och vandringsrättare med 178,000 respektive 192,000 kronor samt till förmedling av lån från jordbrukets maskinlånefond med 20,000 kronor, dels bidrag till avlöning av hos sällskapen anställda jordbrukskonsulenter med 325,000 kronor, vilket belopp på grund av minskat medelsbehov för ålders-tillägg med 2,000 kronor understiger motsvarande bidrag för innevarande budgetår, dels bidrag till avlöning av hos sällskapen anställda hemkonsulenter med 97,000 kronor, vilket bidrag i jämförelse med innevarande budgetår höjts med 900 kronor för ålders-tillägg, dels bidrag till avlöning av hos sällskapen anställda täckdikningsförmän med 26,000 kronor, innebärande att medelsbehovet ansetts kunna nedräknas med 10,000 kronor, dels ock förvaltningsbidrag till förmedlare av lån från täckdikningslånefonden med 38,000 kronor eller ett med 10,000 kronor minskat belopp på grund av inträdd nedgång i låneverksamheten på området.

Hushållningssällskapsutredningen har den 8 juli 1942 avgivit betänkande

med förslag angående hushållningssällskapens organisation och verksamhet m. m. (stat. off. utr. 1942: 32). Över betänkandet ha yttranden infordrats från ett stort antal myndigheter och korporationer m. fl. I betänkandet ha framlagts genomgripande förslag till ändringar i fråga om sällskapens organisation samt finansieringen av sällskapens verksamhet. Vidare ha i betänkandet upptagits förslag till omorganisation av den av sällskapen bedrivna undervisnings- och upplysningsverksamheten samt förslag till vissa omläggningar av sällskapens verksamhet med förmedling av statsunderstöd till olika ändamål. Även vissa förslag till reglering av löne- och anställningsförhållandena för sällskapens samt de lägre lantbruksundervisningsanstaltarnas personal ha framlagts av utredningen. En väsentlig ökning av statsanslagen till hushållningssällskapen har tillika förordats i betänkandet.

I anslutning till Kungl. Maj:ts ovan återgivna anslagsberäkningar har *föredragande statsrådet* — som icke närmare uttalat sig angående hushållningssällskapsutredningens förslag — anfört bland annat följande:

»Vidkommande de av lantbruksstyrelsen förordade höjningarna av bidragen till avlönande av hemkonsulenter och vandringsrättare för att möjliggöra anställandet av en hemkonsulent i Gotlands län och två vandringsrättare i Jönköpings län finner jag dessa bidragshöjningar i och för sig önskvärda och berättigade. I betraktande av att förslag föreligger angående omorganisation av hushållningssällskapen kan jag dock icke för närvarande förorda bifall till framställningarna i fråga.»

Såsom framhållits i de likalydande motionerna I: 64 och II: 85 kommer otvivelaktigt hushållningssällskapens verksamhet i fortsättningen liksom hittills att vara av synnerligen stor betydelse för jordbruket och därtill hörande näringsgrenar. För såväl det allmänna som den enskilde jordbrukaren måste det därför vara angeläget, att hushållningssällskapen ha sådan organisation och sådana ekonomiska resurser att de kunna på bästa sätt fylla sin viktiga uppgift. Då emellertid till följd av den snabba utvecklingen på jordbrukets område frågan om en reformering av hushållningssällskapens organisation och verksamhet under flera år stått på dagordningen, synas i avvaktan på den utredning härutinnan, som numera slutförts, många för sällskapen betydelsefulla spörsmål ha ställts på framtiden, icke minst vad gäller deras ekonomiska förhållanden, vilka på flera håll blivit bekymmersamma. Den ovisshet om hushållningssällskapens framtida ställning, som sålunda uppstått, har också enligt motionärernas mening verkat hämmande på sällskapens verksamhet.

Med hänsyn till nyssberörda förhållanden och då någon proposition till årets riksdag på grundval av hushållningssällskapsutredningens förslag icke förhåddats, ha motionärerna ansett det vara önskvärt, för att icke säga nödvändigt, att riksdagen redan nu till behandling och avgörande upptog vissa med hushållningssällskapens organisation och verksamhet förenade principiella spörsmål; därigenom skulle sällskapen erhålla en fastare grund än för närvarande för sina göranden och låtanden. Motionärerna ha i anslutning till utredningens förslag preciserat sina synpunkter i yrkanden om att riksdagen måtte besluta.

Utskottet.

att hushållningssällskapens nuvarande fria ställning såsom lokala sammanslutningar mellan jordbrukare och andra för lanthushållningen intresserade personer skall bibehållas,

att hushållningssällskapens arbetsuppgifter i framtiden i princip böra främst omfatta allmän undervisnings- och upplysningsverksamhet på lant- hushållningens område samt i övrigt produktionsfrämjande åtgärder, däri inbegripet förmedling av statsunderstöd till dylika åtgärder,

att en rationalisering av den nuvarande understödsverksamheten till jordbruksproduktionens främjande snarast bör åstadkommas, syftande bland annat till ett nedbringande av nuvarande antal anslagstitlar och statliga lånefonder för ändamålet,

att inom ramen av den organisation, som riksdagen framdeles kan fastställa, de grupper av utgifter, vilka enligt utredningens förslag skola bestri- das av statsverket, skola bekostas på nämnda sätt, samt

att i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa, att Kungl. Maj:t så snart ske kan måtte för riksdagens prövning framlägga förslag rörande de av hus- hållningssällskapsutredningen behandlade spörsmålen.

De frågor av principiell natur, som motionärerna här framfört, äro uppen- barligen av största vikt med avseende på hushållningssällskapens ställning i framtiden. Emellertid kan förväntas, att dessa frågor skola bli tillbörligt beaktade vid den kommande prövningen av utredningsmännens förslag i samband med övervägande av proposition i ämnet utan att formliga beslut därutinnan nu fattas på sätt, motionärerna påyrkat. Då utskottet vidare för- utsätter, att propositionen framläggas för riksdagen så snart ske kan, finner utskottet för närvarande icke tillräckliga skäl föreligga till någon riksdagens åtgärd i anledning av ifrågavarande motioner, vilka sålunda torde böra få anses besvarade med vad utskottet här anfört.

Vad härefter angår de motionsvis framförda yrkandena om höjning av ifrågavarande statsbidrag till hushållningssällskapen för att möjliggöra an- ställandet av hemkonsulent i Gotlands län och vandringsrättare i Jönköpings län finner utskottet liksom föredragande statsrådet en sådan bidragshöjning i och för sig önskvärd och berättigad. I betraktande av det föreliggande för- slaget angående omorganisation av hushållningssällskapen kan dock icke hel- ler utskottet för närvarande förorda bifall till nämnda framställningar.

Under åberopande av det anförda och då Kungl. Maj:ts anslagsberäkning- ar i övrigt icke heller föranleda någon utskottets erinran, hemställer utskottet,

A. att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts fram- ställning och med avslag å motionerna I: 30 och II: 37, likaly- dande, samt II: 84, till *Bidrag till hushållningssällskapen* för budgetåret 1943/44 anvisa ett *förslagsanslag* av 3,476,000 kronor;

B. att de likalydande motionerna I: 64 och II: 85 må an- ses besvarade med vad utskottet ovan anfört.

78:o) **Särskilt bidrag till hushållningssällskapen för kostnader i samband med vissa kristidsåtgärder m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts under punkt 78 gjorda framställning — innebärande anslagsanvisning för ändamålet till oförändrat belopp — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Särskilt bidrag till hushållningssällskapen för kostnader i samband med vissa kristidsåtgärder m. m.* för budgetåret 1943/44 anvisa ett anslag av 200,000 kronor.

79:o) **Befrämjande i allmänhet av jordbruk och lantmannanäringar, reservationsanslag.** Tillstyrkande bifall till Kungl. Maj:ts under punkt 79 gjorda framställning — innebärande anslagsanvisning för ändamålet till oförändrat belopp — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Befrämjande i allmänhet av jordbruk och lantmannanäringar* för budgetåret 1943/44 anvisa ett *reservationsanslag* av 80,000 kronor.

80:o) **Befrämjande av mindre jordbruk: Ordnad bokföring vid mindre jordbruk.** För detta ändamål är för innevarande budgetår upptaget ett reservationsanslag av 24,000 kronor. Medelsbehovet under budgetåret 1943/44 för de med anslaget avsedda ändamålen ha beräknats till 22,000 kronor. Då vid utgången av innevarande budgetår påräknas en reservation av omkring 29,000 kronor, har *föredragande statsrådet* uttalat, att något anslag för ifrågavarande ändamål icke bör äskas av 1943 års riksdag.

Detta har utskottet härmed velat för riksdagen

omförmåla.

81:o) **Jordbruksekonomisk undersökning, reservationsanslag.** I fråga om Kungl. Maj:ts framställning under punkt 81 kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtande, vilket utskottet härigenom velat för riksdagen

anmäla.

82:o) **Befrämjande av fröodlingen m. m.: Statens centrala frökontrollanstalt: Avlöningar, förslagsanslag.** Kungl. Maj:ts framställning under punkt 82 innefattar — förutom hemställan till riksdagen att för statens centrala frökontrollanstalt godkänna ändrad avlöningsstat — anslagsanvisning för avlöningar med 418,100 kronor, vilket belopp med 23,000 kronor överstiger motsvarande anvisning för innevarande budgetår.

Kungl. Maj:ts förslag innehåller följande förändringar: Två till fältkontrollavdelningen knutna assistenter, vilka varit anställda vid anstalten ett fler-

tal år och för närvarande uppbära ett årsarvode av 5,400 kronor, beredas anställning såsom extra tjänstemän i lönegrad Ex 16. Vidare höjes arvudet till vaktmästaren vid filialen i Alnarp med 100 kronor. Slutligen blir ett belopp av 20,000 kronor tillgängligt för anställande av ytterligare timavlönad personal.

Utskottet. Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts framställning hemställer utskottet,

att riksdagen må

1) godkänna följande avlöningsstat för statens centrala frökontrollanstalt, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1943/44:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsvis	kronor	74,600
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal, förslagsvis	»	301,500
3. Rörligt tillägg, förslagsvis	»	42,000

Summa kronor 418,100;

2) till *Befrämjande av fröodlingen m. m.: Statens centrala frökontrollanstalt: Avlöningar* för budgetåret 1943/44 anvisa ett *förslagsanslag* av 418,100 kronor.

83:o) **Befrämjande av fröodlingen m. m.: Statens centrala frökontrollanstalt: Omkostnader, förslagsanslag.** Under punkt 83 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att för budgetåret 1943/44 till ändamålet anvisa ett förslagsanslag av 180,000 kronor, innebärande i förhållande till anvisningen för innevarande budgetår en ökning med 35,000 kronor. Anslagsökningen är avsedd att möjliggöra höjning av följande poster, nämligen av posten sjukvård m. m. med 1,000 kronor till 3,000 kronor, av posten övriga expenser med 2,800 kronor till 19,200 kronor, av posten provtagning och plombering med 20,000 kronor till 68,700 kronor, av posten fältkontroll med 6,800 kronor till 40,000 kronor, av posten utsädeskontroll vid Svalöv med 2,000 kronor till 17,000 kronor samt av posten diverse förbrukningsartiklar med 2,600 kronor till 12,000 kronor. Å andra sidan har posten underhåll av byggnader å 200 kronor bortfallit.

Utskottet. Då utskottet icke har något att erinra mot Kungl. Maj:ts framställning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Befrämjande av fröodlingen m. m.: Statens centrala frökontrollanstalt: Omkostnader* för budgetåret 1943/44 anvisa ett *förslagsanslag* av 180,000 kronor.

84:o) **Befrämjande av fröodlingen m. m.: Understöd åt lokala frökontrollanstalter.** Tillstyrkande bifall till Kungl. Maj:ts framställning under punkt 84 — innebärande anslagsanvisning för ändamålet till oförändrat belopp — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Befrämjande av fröodlingen m. m.: Understöd åt lokala frökontrollanstalter* för budgetåret 1943/44 anvisa ett anslag av 5,000 kronor.

85:o) **Befrämjande av fröodlingen m. m.: Befordrande av inhemsk fröodling.** I enlighet med Kungl. Maj:ts under punkt 85 gjorda framställning — innebärande anslagsanvisning för ändamålet till oförändrat belopp — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Befrämjande av fröodlingen m. m.: Befordrande av inhemsk fröodling* för budgetåret 1943/44 anvisa ett anslag av 25,000 kronor.

86:o) **Befrämjande av fröodlingen m. m.: Undersökning av rödklövernens befruktningsförhållanden, reservationsanslag.** Jämlikt Kungl. Maj:ts under punkt 86 gjorda framställning — innebärande anslagsanvisning för ändamålet till oförändrat belopp — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Befrämjande av fröodlingen m. m.: Undersökning av rödklövernens befruktningsförhållanden* för budgetåret 1943/44 anvisa ett *reservationsanslag* av 8,000 kronor.

87:o) **Befrämjande av fröodlingen m. m.: Statens linnämnd m. m., förslagsanslag.** Biträdande Kungl. Maj:ts framställning under punkt 87 — innebärande anslagsanvisning för ändamålet till oförändrat belopp — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Befrämjande av fröodlingen m. m.: Statens linnämnd m. m.* för budgetåret 1943/44 anvisa ett *förslagsanslag* av 50,000 kronor.

88:o) **Befrämjande av fröodlingen m. m.: Bidrag till Sveriges utsädesförening.** Under punkt 88 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att till ändamålet för budgetåret 1943/44 anvisa ett anslag av 295,000 kronor.

I samband härmed har utskottet till behandling förehåft, såvitt angår Sveriges utsädesförening, två inom riksdagen väckta, till utskottet hänvisade likalydande motioner, nämligen I: 66 av herr *Linnér m. fl.* samt II: 60 av herr *Paulsen m. fl.*, vari hemställts, att riksdagen måtte för budgetåret 1943/

44 för beredande av ökat dyrtidstillägg åt respektive föreningars ordinarie befattningshavare, utöver av Kungl. Maj:t i årets statsverksproposition föreslaget anslag, bevilja Sveriges utsädesförening ett belopp av 13,500 kronor samt svenska vall- och mosskulturföreningen ett belopp av 9,700 kronor.

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för motionerna i förevarande del, hänvisas till dessa.

Från och med 1905 har riksdagen årligen anvisat anslag till Sveriges utsädesförening. Vid 1938 års riksdag, som vid beräkandet av statsbidrag till föreningen utgick från viss normalstat för densamma, avsedd att tillämpas under de tre budgetåren 1938/39—1940/41, bestämdes anslaget för budgetåret 1938/39 till 274,000 kronor. För budgetåret 1939/40 var anslaget uppfört med 280,600 kronor. Ökningen av medelsanvisningen med 6,600 kronor betingades av ett från 15 till 20 procent förhöjt dyrtidstillägg till föreningens tjänstemän. För budgetåret 1940/41 var anslaget uppfört med likaledes 280,600 kronor. Därjämte har för sistnämnda budgetår å tilläggsstat II till riksstaten anvisats ett anslag av 21,500 kronor såsom bidrag till föreningen, avsett att disponeras med 6,300 kronor för höjning till 25 procent av dyrtidstillägget till föreningens tjänstemän och med 15,200 kronor för utförande av vissa luftskyddsanordningar. För budgetåren 1941/42 och 1942/43 ha såsom bidrag till föreningen anvisats 288,300 respektive 295,000 kronor.

I en den 28 juli 1942 dagtecknad, av lantbruksstyrelsen med utlåtande den 31 augusti 1942 överlämnad skrivelse har *Sveriges utsädesförening* hemställt om anslag för nästa budgetår med 358,850 kronor. Utsädesföreningen har vid sin framställning fogat förslag till inkomst- och utgiftsstat för budgetåret 1943/44. Ur innehållet uti framställningen antecknas i detta sammanhang ytterligare följande. Föreningen har framlagt förslag till lönereglering för föreningens personal, avseende att lönerna för densamma skulle i huvudsak regleras i enlighet med de löner, som tillkomma tjänstemän i den statliga förvaltningen med, enligt föreningens uppfattning, motsvarande ställning och arbetsuppgifter. I samband härmed har föreningen även föreslagit omreglering av vissa befattningar hos föreningen. I förhållande till nu utgående avlöningsförmåner innebära de föreslagna lönerna en höjning av begynnelselönerna med omkring 27—50 procent och av slutlönerna med 22—48 procent. Föreningen har vidare föreslagit en höjning av dyrtidstilläggen till befattningshavarna från 25 till 30 procent. Den ökning i kostnaderna för personalens avlöningar, som föranledes av den föreslagna löneregleringen och höjningen av dyrtidstilläggen, har uppskattats till omkring 39,000 kronor. I detta belopp ingå även kostnaderna för vissa av föreningen ifrågasatta ålderstillägg.

Lantbruksstyrelsen har tillstyrkt anvisandet av ett anslag av 354,200 kronor samt därvid anfört bland annat följande.

Vad angår föreningens beräkning av utgifter må anföras, att starka betänkligheter självfallet kunna resas mot ett genomförande, i enlighet med vad utsädesföreningen ifrågasatt, under nuvarande förhållanden av en lö-

nereglering för föreningens tjänstemän. Häremot vill lantbruksstyrelsen emellertid framhålla, att under år 1942 lönereglering beslutats för den till lantmanna-, lantbruks- och lanthushållsskolor knutna lärarpersonalen samt att det bör — ej minst med hänsyn till att särskilda statliga organ för utövande av växtförädlingsverksamhet icke upprättats — vara en för statsmakterna viktig uppgift att möjliggöra för utsädesföreningen att bereda sina befattningshavare en sådan löneställning, att föreningen kan förvärva och behålla tillräckligt kompetenta personer såsom befattningshavare. Underlåtenhet från statsmakternas sida i sistberörda hänseende torde icke stå i överensstämmelse med statsmakternas tidigare vid åtskilliga tillfällen ådagalagda avsikter härvidlag och ej heller vara förenligt med sund ekonomi. Styrelsen vill sålunda i princip tillstyrka, att en lönereglering för utsädesföreningens tjänstemän i enlighet med vad föreningen ifrågasatt nu möjliggöres genom en i erforderlig grad ökad medelsanvisning till föreningen.

Mot utsädesföreningens förslag rörande löneställning för olika slag av befattningar har lantbruksstyrelsen icke funnit sig böra framställa någon erinran. De föreslagna löneställningarna synas icke i något fall oskäligt höga. Mot vad utsädesföreningen ifrågasatt rörande antalet befattningar av olika slag har styrelsen intet att erinra. Föreningens beräkning av ålderstillägg föranleder till en början den invändningen från styrelsens sida, att första ålderstillägget till en av filialföreståndarna bör beräknas utgå först från och med den 1 januari 1944. Något skäl varför tillägget skulle utgå från tidigare tidpunkt synes icke föreligga. Vidare får styrelsen anförä, att föreningens beräkning av ålderstillägg till en av assistenterna icke synes kunna godkännas. Mot beräkningen av ålderstillägg i övrigt har styrelsen intet att erinra.

Då lantbruksstyrelsen icke har någon ytterligare erinran att framställa mot föreningens beräkning av de i statförslaget upptagna posterna för avlöning till tjänstemän m. fl. vid Svalöv och för avlöning till föreståndare vid filialerna, skulle sagda poster behöva upptagas med av utsädesföreningen ifrågasatta belopp med avdrag för ($\frac{1}{2} \times 500 + 1,000 =$) 1,250 kronor.

I enlighet med lantbruksstyrelsens i det föregående angivna inställning till utsädesföreningens förevarande löneregleringsförslag tillstyrker styrelsen, att dyrtidstillägget till föreningens tjänstemän beräknas till 30 procent å lönen, dock ej å belopp varmed månadslönen överstiger 900 kronor. Utgifterna för dyrtidstillägg skulle alltså behöva beräknas till i statförslaget upptagna belopp, med avdrag på grund av vad styrelsen förut anfört beträffande beräkningen av ålderstillägg av i runt tal 400 kronor.

Statskontoret har i remissutlåtande den 16 oktober 1942 anfört följande i hithörande delar.

Statskontoret vill med anledning av den ifrågasatta löneregleringen erinra om att utsädesföreningen i sina anslagsaskanden för innevarande budgetår föreslagit en höjning av dyrtidstillägget till föreningens tjänstemän från 25 till 30 procent. Samma yrkande framställdes därjämte i en vid 1942 års riksdag väckt motion. De sålunda gjorda framställningarna föranledde emellertid icke någon förändring i lönevillkoren. Med hänsyn härtill finner statskontoret uteslutet att nu företaga en reglering av tjänstemännens löner i den omfattning som föreslagits. Ämbetsverket kan fördenskull icke tillstyrka föreningens framställning i detta hänseende. För den händelse en av levnadskostnadsökningen belagd arvodesreglering för statens egna befattningshavare skulle komma att beslutas av 1943 års riksdag, torde emellertid föreningens tjänstemän böra erhålla en därefter avpassad förhöjning av det till dem utgående dyrtidstillägget.

Vad angår föreningens beräkning av ålderstillägg ansluter sig statskontoret till vad lantbruksstyrelsen härutinnan anfört.

Sedermera har den 11 december 1942 från *Sveriges allmänna lantbruks-tjänstemannaförbund* inkommit en skrift rörande avlöningsförhållandena för föreningens tjänstemän.

Föredragande statsrådet har i hithörande delar anfört följande:

»I likhet med statskontoret anser jag mig i nuvarande budgetära situation icke kunna tillstyrka höjning av statsbidraget till utsädesföreningen för att möjliggöra den av föreningen ifrågasatta löneregleringen för föreningens tjänstemän. Icke heller finner jag mig kunna förorda, att ytterligare statsbidrag nu ställes till förfogande för genomförande av de av föreningen föreslagna omregleringarna av vissa tjänster hos föreningen.»

Motionerna avse en höjning av dyrtidstillägget från 25 till 35 procent.

Utskottet.

Med anledning av motionärernas framställning om höjning av dyrtidstillägget till föreningens befattningshavare vill utskottet framhålla, att vad som förekommit i ärendet synes giva vid handen, att befattningshavarnas löneförhållanden för närvarande icke kunna anses vara tillfredsställande ordnade. Såsom lantbruksstyrelsen anfört bör det med hänsyn till föreningens betydelsefulla verksamhet vara statsmakterna angeläget att möjliggöra för föreningen att bereda sina befattningshavare en sådan löneställning att föreningen kan förvärva och behålla tillräckligt kompetenta personer i sin tjänst. Det av föreningen framlagda förslaget till lönereglering — avseende att lönerna för föreningens personal skulle i huvudsak regleras i enlighet med de löner, som tillkomma statstjänstemän med motsvarande ställning och arbetsuppgifter — liksom den samtidigt föreslagna höjningen av dyrtidstillägget från 25 till 30 procent torde sålunda förtjäna att bli föremål för förnyad ingående prövning. Tilläggas må att här är fråga om en lönereglering, som sedan länge ansetts påkallad och sålunda bör kunna genomföras i nödig omfattning, oaktat tidsläget eljest icke är lämpligt för vidtagande av dylika åtgärder. Ehuru utskottet sålunda icke anser sig kunna nu tillstyrka någon förändring i förevarande hänseenden, utgår dock utskottet ifrån att förslag till en slutgiltig reglering av frågan skall kunna föreläggas 1944 års riksdag.

Åberopande det anförda hemställer utskottet i enlighet med Kungl. Maj:ts framställning förty,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts framställning och med avslag å de likalydande motionerna I: 66 och II: 60 i förevarande del, till *Befrämjande av fröodlingen m. m.: Bidrag till Sveriges utsädesförening* för budgetåret 1943/44 anvisa ett anslag av 295,000 kronor.

89:o) **Befrämjande av fröodlingen m. m.: Särskilt bidrag till Sveriges utsädesförening för kvalitetsundersökning av lin m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts under punkt 89 gjorda framställning — innebärande anslagsanvisning för ändamålet till oförändrat belopp — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Befrämjande av fröodlingen m. m.: Särskilt bidrag till Sveriges utsädesförening för kvalitetsundersökning av lin m. m.* för budgetåret 1943/44 anvisa ett anslag av 15,600 kronor.

90:o) **Befrämjande av fröodlingen m. m., Bidrag till byggnadsarbeten för Sveriges utsädesförenings filial i övre Norrland, reservationsanslag.** Under punkt 90 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att för budgetåret 1943/44 till ändamålet anvisa ett reservationsanslag av 95,500 kronor. Detta belopp beräknas vara erforderligt för slutförande av vissa ny- och ombyggnadsarbeten vid Sveriges utsädesförenings filial i övre Norrland. Totalkostnaderna ha beräknats uppgå till 181,200 kronor. Anslagsanvisningen har uppdelats på budgetåren 1942/43 och 1943/44.

Utskottet, som biträder Kungl. Maj:ts framställning, hemställer,

Utskottet.

att riksdagen må till *Befrämjande av fröodling m. m.: Bidrag till byggnadsarbeten för Sveriges utsädesförenings filial i övre Norrland* för budgetåret 1943/44 anvisa ett *reservationsanslag* av 95,500 kronor.

91:o) **Befrämjande av fröodlingen m. m.: Understödjande av den praktiskt vetenskapliga verksamheten å Weibullsholm.** Jämlikt Kungl. Maj:ts framställning under punkt 91 — innebärande anslagsanvisning för ändamålet till oförändrat belopp — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Befrämjande av fröodlingen m. m.: Understödjande av den praktiskt vetenskapliga verksamheten å Weibullsholm* för budgetåret 1943/44 anvisa ett anslag av 100,000 kronor.

92:o) **Statens lantbrukskemiska kontrollanstalt: Avlöningar, förslagsanslag.** Kungl. Maj:ts framställning under punkt 92 innefattar — förutom hemställan till riksdagen att för statens lantbrukskemiska kontrollanstalt godkänna ändrad avlöningsstat — anslagsanvisning till avlöningar med 90,000 kronor, vilket belopp med 17,400 kronor överstiger motsvarande anvisning för innevarande budgetår. Ökningen avser att möjliggöra anställandet av ytterligare extra befattningshavare och anlita det av tillfällig arbets hjälp. En mycket snabb utökning av anstaltens verksamhet har nämligen ägt rum under de gångna tre åren.

Utskottet. Då utskottet icke funnit anledning till erinran gentemot Kungl. Maj:ts framställning, hemställer utskottet,

att riksdagen må

1) godkänna följande avlöningsstat för statens lantbrukskemiska kontrollanstalt, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1943/44:

Avlöningsstat.

1. Arvode, bestämt av Kungl. Maj:t	kronor	1,800
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	»	79,600
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»	8,600
Summa kronor		90,000;

2) till *Statens lantbrukskemiska kontrollanstalt: Avlöningar* för budgetåret 1943/44 anvisa ett *förslagsanslag* av 90,000 kronor.

93:o) **Statens lantbruksekonomiska kontrollanstalt: Omkostnader, förslagsanslag.** Under punkt 93 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att för budgetåret 1943/44 till ändamålet anvisa ett förslagsanslag av 27,300 kronor, innebärande i förhållande till anvisningen för innevarande budgetår en ökning med 3,300 kronor.

Kungl. Maj:ts förslag avser att möjliggöra höjningar av posten bränsle, lyse och vatten med 2,000 kronor till 5,050 kronor, posten underhåll av byggnader med 500 kronor till 2,000 kronor samt av posten inventarier och apparater med 800 kronor till 5,000 kronor.

Utskottet. Biträdande Kungl. Maj:ts framställning hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens lantbrukskemiska kontrollanstalt: Omkostnader* för budgetåret 1943/44 anvisa ett *förslagsanslag* av 27,300 kronor.

94:o) **Understöd åt lokala lantbrukskemiska kontrollstationer: I överensstämmelse** med Kungl. Maj:ts under punkt 94 gjorda framställning — innebärande anslagsanvisning för ändamålet till oförändrat belopp — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Understöd åt lokala lantbrukskemiska kontrollstationer* för budgetåret 1943/44 anvisa ett anslag av 27,000 kronor.

95:o) **Ersättning till personal vid nedlagd kemisk station, förslagsanslag.** Sedan 1938 års riksdag (prop. nr 211; r. skr. nr 278) beslutat viss omorganisation av den kemiska analys- och kontrollverksamheten för jordbrukets behov, innebärande bland annat, att statsbidrag efter den 30 juni 1939 ej skulle komma att utgå till de kemiska stationerna i Kalmar, Halmstad, Örebro, Västerås och Härnösand, uppfördes för budgetåret 1939/40 ett obetecknat anslag av 14,200 kronor till Ersättning till personal vid nedlagd kemisk station. För innevarande budgetår är för ändamålet upptaget ett förslagsanslag av 7,500 kronor.

I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag under punkt 95 — innebärande i förhållande till innevarande budgetår en med hänsyn till medelsåtgången under anslaget med 3,000 kronor minskad anvisning för ändamålet — hemställer utskottet,

Utskottet.

att riksdagen må till *Ersättning till personal vid nedlagd kemisk station* för budgetåret 1943/44 anvisa ett *förslagsanslag* av 4,500 kronor.

96:o) **Bekämpande av växtsjukdomar, förslagsanslag.** Biträdande Kungl. Maj:ts under punkt 96 gjorda framställning — innebärande anslagsanvisning för ändamålet till oförändrat belopp — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bekämpande av växtsjukdomar* för budgetåret 1943/44 anvisa ett *förslagsanslag* av 70,000 kronor.

97:o) **Bidrag till svenska vall- och mosskulturföreningen.** Under punkt 97 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att för budgetåret 1943/44 till ändamålet anvisa ett anslag av 205,500 kronor.

I detta samband har utskottet till behandling förehaft, såvitt angår svenska vall- och mosskulturföreningen, två inom riksdagen väckta, till utskottet hänvisade likalydande motioner, nämligen I: 66 av herr *Linnér m. fl.* samt II: 60 av herr *Paulsen m. fl.*, vari hemställts, att riksdagen måtte för budgetåret 1943/44 för beredande av ökat dyrtidstillägg åt respektive föreningars ordinarie befattningshavare, utöver av Kungl. Maj:t i årets statsverksproposition föreslaget anslag, bevilja Sveriges utsädesförening ett belopp av 13,500 kronor samt svenska vall- och mosskulturföreningen ett belopp av 9,700 kronor.

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för motionerna i förevarande del, hänvisas till desamma.

Förevarande anslag, vilket enligt beslut av 1937 års riksdag (prop. nr 249; r. skr. nr 289) avsågs skola utgå med 189,000 kronor om året under en period av tre år, har uppförts med för budgetåret 1938/39 94,500 kronor — avseende verksamheten under första halvåret 1939 — för budgetåret 1939/40 198,800 kronor och för budgetåret 1940/41 185,000 kronor. Såsom bidrag till förening-

en anvisades härjämte å tilläggsstat II för sistnämnda budgetår ett anslag av 9,000 kronor, avsett att disponeras för höjning till 25 procent av dyrtidstillägget till föreningens befattningshavare. För vartdera av budgetåren 1941/42 och 1942/43 ha såsom bidrag till föreningen anvisats 205,500 kronor, därvid dyrtidstillägget beräknats utgå med 25 procent.

I en av lantbruksstyrelsen med utlåtande den 29 september 1942 överlämnad skrivelse har *styrelsen för svenska vall- och mosskulturföreningen* hemställt, att förevarande anslag för nästa budgetår måtte uppföras med ett till 281,400 kronor förhöjt belopp. Den begärda anslagshöjningen har föranletts bl. a. av ett utav styrelsen utarbetat löneregleringsförslag ävensom av föreslagen höjning av dyrtidstillägget till befattningshavarna från 25 till 30 procent. Vid utarbetandet av löneregleringsförslaget har styrelsen ansett det lämpligt att så långt möjligt anknyta lönerna till de olika lönegrader i dyrortsgrupp F, som enligt 1939 års civila avlöningsreglemente gälla för befattningshavare i statens tjänst, vilka med hänsyn till kompetensfordringar, arbetsuppgifter och ställning i allmänhet kunna anses i stort sett jämställda med föreningens tjänstemän.

Lantbruksstyrelsen har tillstyrkt ett anslag av 245,300 kronor. I princip tillstyrker lantbruksstyrelsen, att en lönereglering för föreningens tjänstemän liksom beträffande Sveriges utsädesförenings tjänstemän nu möjliggöres. Då de i fråga om lönebelopp likställda befattningshavarna hos utsädesföreningen, å ena, samt vall- och mosskulturföreningen, å andra sidan, torde få anses i detta sammanhang i stort sett jämställda, syntes lönerna till vall- och mosskulturföreningens tjänstemän böra — i likhet med vad lantbruksstyrelsen föreslagit med avseende å utsädesföreningens tjänstemän — beräknas med utgångspunkt från de för Ortsgrupp B enligt civila avlöningsreglementet gällande lönebeloppen. Beträffande förslaget rörande löneställningen för olika slag av befattningar, som avsetts skola bli föremål för löneregleringen, ävensom dessa befattningars benämning har lantbruksstyrelsen framställt vissa erinringar. Vidare har lantbruksstyrelsen tillstyrkt höjning av dyrtidstillägget till 30 procent.

I remissutlåtande den 31 oktober 1942 har *statskontoret* framhållit följande i hithörande delar.

Ämbetsverket anser det uteslutet, att en reglering av lönerna till vall- och mosskulturföreningens tjänstemän nu vidtages. För den händelse en av levnadskostnadsökningen betingad arvodesreglering för statens egna befattningshavare skulle komma att beslutas av 1943 års riksdag, torde emellertid föreningens tjänstemän böra erhålla en därefter avpassad förhöjning av det till dem utgående dyrtidstillägget.

Besparingsberedningen har den 20 november 1941 avgivit en promemoria med yttrande och förslag angående svenska vall- och mosskulturföreningen. Yttranden över denna promemoria ha numera avgivits, den 5 februari 1942 av lantbruksstyrelsen, som överlämnat utlåtanden av samtliga hushållnings-sällskaps förvaltningsutskott, den 2 mars 1942 av styrelsen för lantbrukshögskolan efter hörande av högskolans lärarråd och försöksnämnd, den 19 janu-

ari 1942 av styrelsen för svenska vall- och mosskulturföreningen samt den 13 januari 1942 av Sveriges lantbruksförbund.

Besparingsberedningens förslag innebär i huvudsak följande.

De stora forsknings- och försöksmöjligheter, som lantbrukshögskolan numera genom egna institutioner och ett antal försöksgårdar erbjuder, göra att den obenägenhet att dit koncentrera hela försöksverksamheten å växtodlingens område, som tidigare synts naturlig, numera förefaller besparingsberedningen mera omotiverad. Beredningen anser för sin del övervägande skäl tala för att föreningens försöksverksamhet helt överflyttas till lantbrukshögskolans anstalt för jordbruksförsök.

Föreningens uppgifter avseende upplysning och konsultation kunna enligt beredningens uppfattning med fördel fullgöras genom hushållningssällskapen och deras olika befattningshavare. Då jordbrukarna i skilda yrkesfrågor ha möjlighet att inhämta råd och upplysning genom hushållningssällskapen, finner beredningen det ur rationaliseringssynpunkt riktigt att till sällskapen koncentrera största möjliga del av sådan statsunderstödd verksamhet. För vissa specialuppgifter synes det emellertid måhända erforderligt med en eller annan särskilt utbildad konsulent, som erhåller ett mera vidsträckt verksamhetsområde. Sådana befattningshavare kunna lämpligen knytas till lantbrukshögskolan.

Enligt beredningens uppfattning är det naturligt, att föreningens studiegårdar organisatoriskt knytas till lantbrukshögskolan. Då samtliga försöksgårdar numera sortera under högskolan, skulle studiegårdarna även i viss mån kunna komplettera arbetet vid dessa. Det speciella syfte som avses med studiegårdarna torde för övrigt med lämplig organisation delvis kunna fyllas av försöksgårdarna. Verksamheten med studiegårdarna bör icke — oavsett till vilken institution gårdarna skola knytas — vidare understödjas med statsmedel, förrän verksamhetens närmare utformning och studiegårdarnas förhållande till den statliga försöksverksamheten ytterligare utretts.

Gentemot besparingsberedningens beslut i detta ärende har *reservation* anmälts av två ledamöter.

Föredragande statsrådet har efter redogörelse för de över besparingsberedningens promemoria avgivna yttrandena anfört följande:

»I samband med behandlingen av svenska vall- och mosskulturföreningens anslagsäskande för budgetåret 1942/43 framhöll jag, att besparingsberedningens förevarande förslag tarvade en grundlig utredning och att, innan denna föreläge, något ståndpunktstagande i frågan icke kunde ske. I flertalet av de infordrade yttrandena ha framställts invändningar mot förslaget. Särskilt den omständigheten, att försöksverksamheten å växtodlingens område nyligen omorganiserats, talar enligt mitt förmenande emot att nu vidtaga ytterligare organisatoriska förändringar å området. I nuvarande läge måste också tillses, att det för livsmedelsförsörjningen viktiga arbete, som utföres av föreningen, får fortgå utan att verksamheten störes genom omläggningar i organisationen. Utan att taga ställning till frågan om en omorganisation bör komma till stånd, finner jag det därför i varje fall uteslutet att i nuvarande läge förorda en omedelbar förändring i sådant hänseende. Vid de fortsatta överväganden och undersökningar i frågan, som torde böra verkställas, komma de i det föregående återgivna synpunkterna att beaktas.

På grund av vad sålunda anförts bör anslag till föreningen anvisas även för nästa budgetår. I likhet med statskontoret kan jag emellertid icke tillstyrka högre anslag för ändamålet än som utgått under budgetåren 1941/42 och 1942/43 eller 205,500 kronor. Vid sådant förhållande lär ett genomförande av det framlagda löneregleringsförslaget för föreningens tjänstemän icke visa sig möjligt.»

Motionerna avse en höjning av dyrtidstillägget från 25 till 35 procent.

Utskottet.

Utskottet ansluter sig till vad föredragande statsrådet anförte i anledning av besparingsutredningens promemoria.

Då utskottet jämväl biträder föredragandens ståndpunkt att icke tillstyrka högre anslag för ändamålet än som utgått under de båda senaste budgetåren, torde den motionsvis påyrkade höjningen av dyrtidstillägget till föreningens befattningshavare icke kunna genomföras.

Åberopande det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts framställning och med avslag å de likalydande motionerna I: 66 och II: 60 i förevarande del, till *Bidrag till svenska vall- och mosskulturföreningen* för budgetåret 1943/44 anvisa ett anslag av 205,500 kronor.

98:o) **Särskilt bidrag till svenska vall- och mosskulturföreningen för anskaffande av konstgödselmedel.** I enlighet med Kungl. Maj:ts framställning under punkt 98 — innebärande anslagsanvisning för ändamålet till oförändrat belopp — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Särskilt bidrag till svenska vall- och mosskulturföreningen för anskaffande av konstgödselmedel* för budgetåret 1943/44 anvisa ett anslag av 34,000 kronor.

99:o) **Bidrag till Sveriges pomologiska förening.** Tillstyrkande bifall till Kungl. Maj:ts framställning under punkt 99 — innebärande anslagsanvisning för ändamålet till oförändrat belopp — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till Sveriges pomologiska förening* för budgetåret 1943/44 anvisa ett anslag av 15,000 kronor.

100:o) **Bestridande med allmänna medel av vissa med betesreglering förenade kostnader, förslagsanslag.** I enlighet med Kungl. Maj:ts under punkt 100 gjorda framställning — innebärande anslagsanvisning för ändamålet till oförändrat belopp — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bestridande med allmänna medel av vissa med betesreglering förenade kostnader* för budgetåret 1943/44 anvisa ett *förslagsanslag* av 100 kronor.

101:o) **Fraktlindring för kalk, förslagsanslag.** Under punkt 101 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att för nästa budgetår till ändamålet anvisa ett förslagsanslag av 275,000 kronor, innebärande oförändrad anslagsanvisning.

Lantbruksstyrelsen har hemställt om ett anslag å 285,000 kronor till ändamålet för nästa budgetår.

I en den 8 oktober 1941 av *besparingsberedningen* avgiven promemoria angående fraktlindning för kalk samt fraktbidrag för konstgödsel har i förstnämnda hänseende föreslagits, att bidrag för fraktlindning för kalk hädanefter endast måtte utgå till längre försändelser, föreslagsvis överstigande 400 kilometer, till järnvägsstation belägen inom de fyra nordligaste länen. Mot beredningens beslut i ärendet har reservation anmälts av en ledamot.

Över promemorian ha yttranden avgivits av statskontoret, lantbruksstyrelsen, järnvägsstyrelsen, statens livsmedelskommission, Sveriges lantbruksförbund, hushållningssällskapens ombud, Värmlands läns hushållningssällskap, Värmlands lantmannaförenings centralförening samt svenska lantmännens riksförbund.

Föredragande statsrådet har efter redogörelse för innehållet i besparingsberedningens promemoria och de däröver avgivna yttrandena anfört följande:

»I likhet med flertalet av de myndigheter och korporationer som yttrat sig i ärendet anser jag, att ifrågavarande bidragsverksamhet bör bibehållas i nuvarande utsträckning. Det måste i nuvarande försörjningsläge vara av största betydelse att underlätta anskaffandet av för jordens bibehållande i växtkraft nödiga mängder kalk. Jag vill även framhålla, att gällande bestämmelser utformats med särskild hänsyn till att största möjliga besparing skall uppnås och till att onödigt långa och oekonomiska transporter skola motverkas. Beträffande anslagets storlek finner jag mig böra förorda, att det samma upptages med oförändrat belopp, 275,000 kronor.»

Utskottet anser i likhet med föredragande statsrådet, att ifrågavarande bidragsverksamhet bör bibehållas i nuvarande utsträckning. Kungl. Maj:ts anslagsäskande tillstyrkes av utskottet.

Utskottet.

Äberopande det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Fraktlindning för kalk* för budgetåret 1943/44 anvisa ett *förslagsanslag* av 275,000 kronor.

102:o) **Fraktbidrag för konstgödsel.** För detta ändamål är för innevarande budgetår uppfört ett förslagsanslag av 35,000 kronor.

Lantbruksstyrelsen har hemställt om ett till 45,000 kronor förhöjt anslag för nästa budgetår.

Besparingsberedningen har i en den 8 oktober 1941 avgiven promemoria föreslagit bland annat, att medel för fraktbidrag för konstgödsel icke vidare skulle äskas av riksdagen.

Över promemorian, såvitt nu är i fråga, ha yttranden avgivits av statskon-

toret, lantbruksstyrelsen, järnvägsstyrelsen, statens livsmedelskommission, Sveriges lantbruksförbund och hushållningssällskapens ombud.

Föredragande statsrådet har efter redogörelse för innehållet i dessa yttranden anfört följande:

»Såsom livsmedelskommissionen framhållit torde den egentliga grunden för ifrågavarande bidragsverksamhet i nuvarande krisläge med bristande tillgång på konstgödselmedel ha bortfallit. Under sådana förhållanden anser jag i likhet med flertalet av de i ärendet hörda myndigheterna och korporationerna, att anslag för ändamålet icke bör äskas för nästa budgetår.»

Vad föredragande statsrådet sålunda anfört har utskottet velat för riksdagen

omförmåla.

103:o) Statens sockernämnd, förslagsanslag. I enlighet med Kungl. Maj:ts framställning under punkt 103 — innebärande anslagsanvisning för ändamålet till oförändrat belopp — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens sockernämnd* för budgetåret 1943/44 anvisa ett *förslagsanslag* av 45,000 kronor.

104:o) Bidrag till lastnings- och lossningsanordningar för sockerbeter, reservationsanslag. Beträffande Kungl. Maj:ts framställning under punkt 104 kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtande, vilket utskottet härigenom velat för riksdagen

anmäla.

105:o) Bidrag till gödselvårdsanläggningar. För detta ändamål är för innevarande budgetår uppfört ett reservationsanslag av 200,000 kronor. Härjämte må erinras om att 1941 års riksdag å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1940/41 anvisat ett reservationsanslag (B) av 1,000,000 kronor för ifrågavarande ändamål. Sistnämnda anslag, vilket motiverats av arbetslöshetspolitiska skäl och således hade karaktär av beredskapsanslag, togs icke i anspråk för sitt ändamål under budgetåren 1940/41 och 1941/42. Emellertid medgav 1942 års riksdag (prop. nr 316; r. skr. nr 415), att anslaget finge användas oberoende av de för dylikt anslag eljest gällande förutsättningarna.

Lantbruksstyrelsen har hemställt om oförändrat anslag av 200,000 kronor för nästa budgetår.

Föredragande statsrådet har uttalat följande:

»I likhet med lantbruksstyrelsen anser jag, att ifrågavarande bidragsverksamhet bör fortsättas även under nästa budgetår. Under förutsättning att det å tilläggsstat II för budgetåret 1940/41 anvisade reservationsanslaget å 1,000,000 kronor till bidrag till gödselvårdsanläggningar — vilket anslag jämlikt beslut av 1942 års riksdag icke längre har karaktär av beredskapsanslag utan oberoende av de för dylikt anslag gällande förutsättningarna i mån av

behov kan tagas i anspråk under budgetåren 1941/42 och 1942/43 — får användas även under budgetåret 1943/44 synes emellertid någon anslagsanvisning för sistnämnda budgetår icke vara behövlig.»

Vad föredragande statsrådet i ärendet anfört och föreslagit beträffande tillgodoseendet av medelsbehovet för ifrågavarande ändamål för nästa budgetår föranleder icke någon erinran från utskottets sida, vilket utskottet härigenom velat för riksdagen

Utskottet.

•
omförmåla.

106:o) **Befrämjande av mejerihanteringen m. m.: Bidrag till avlönande av mejerikonsulenter m. m., förslagsanslag.** Under punkt 106 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att för budgetåret 1943/44 till ändamålet anvisa ett förslagsanslag av 113,100 kronor, vilket belopp med 500 kronor understiger anvisningen för innevarande budgetår.

Besparingsberedningen har i en den 20 november 1941 avgiven promemoria föreslagit, att statsbidrag för ifrågavarande ändamål icke vidare skulle utgå.

Över besparingsberedningens förslag ha yttranden avgivits av lantbruksstyrelsen, styrelsen för Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut, mejeriavdelningskollegiet vid institutet, Sveriges lantbruksförbund, svenska mejeriernas riksförening u. p. a. och styrelsen för svenska mejerikonsulentföreningen. I samtliga yttranden har besparingsberedningens förslag avstyrkts.

Föredragande statsrådet har efter redogörelse för innehållet i de avgivna yttrandena anfört i huvudsak följande:

»Såsom framgår av vad i yttrandena anförts är mejerikonsulenternas verksamhet av synnerligen stor allmännyttig betydelse för mejerihanteringen. Ett indragande av statsbidraget till denna verksamhet skulle ur flera synpunkter medföra avsevärda olägenheter. Med hänsyn härtill kan jag icke biträda besparingsberedningens förslag i detta hänseende. Jag förordar därför, att även för nästa budgetår anvisas medel för ifrågavarande ändamål.»

Utskottet anser i likhet med föredragande statsrådet, att ett indragande av statsbidraget till ifrågavarande verksamhet ur flera synpunkter skulle medföra avsevärda olägenheter. Då utskottet ej heller har någon erinran att framställa mot anslagsberäkningen, hemställer utskottet,

Utskottet.

att riksdagen må till *Befrämjande av mejerihanteringen m. m.: Bidrag till avlönande av mejerikonsulenter m. m.* för budgetåret 1943/44 anvisa ett *förslagsanslag* av 113,100 kronor.

107:o) **Befrämjande av mejerihanteringen m. m.: Bidrag till svenska smörprovningarna.** Med avseende på Kungl. Maj:ts framställning under punkt 107 kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtande, vilket utskottet härigenom velat för riksdagen

anmäla.

108:o) **Prisreglerande åtgärder på jordbrukets område, reservationsanslag.** Beträffande Kungl. Maj:ts framställning under punkt 108 kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtande, vilket utskottet härigenom velat för riksdagen

anmäla.

109:o) **Kostnader i samband med svenska spannmålsaktiebolagets verksamhet, reservationsanslag.** I fråga om Kungl. Maj:ts framställning under punkt 109 kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtande, vilket utskottet härigenom velat för riksdagen

anmäla.

110:o) **Jordbrukets kreditkassor: Revision av jordbrukskasserörelsen, m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts framställning under punkt 110 — innebärande anslagsanvisning för ändamålet till oförändrat belopp — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Jordbrukets kreditkassor: Revision av jordbrukskasserörelsen m. m.* för budgetåret 1943/44 anvisa ett anslag av 53,000 kronor.

111:o) **Jordbrukets kreditkassor: Förvaltningsbidrag till jordbrukskasserörelsen, förslagsanslag.** Jämlikt Kungl. Maj:ts framställning under punkt 111 — innebärande i förhållande till anvisningen för innevarande budgetår en minskning med 20,000 kronor — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Jordbrukets kreditkassor: Förvaltningsbidrag till jordbrukskasserörelsen* för budgetåret 1943/44 anvisa ett *förslagsanslag* av 195,000 kronor.

112:o) **Förvaltningsbidrag till förmedlare av lån från statens sekundärlånefond för jordbrukare m. m., förslagsanslag.** I enlighet med Kungl. Maj:ts under punkt 112 gjorda framställning — innebärande anslagsanvisning för ändamålet till oförändrat belopp — hemställer utskottet.

att riksdagen må till *Förvaltningsbidrag till förmedlare av lån från statens sekundärlånefond för jordbrukare m. m.* för budgetåret 1943/44 anvisa ett *förslagsanslag* av 70,000 kronor.

113:o) **Statens maskin- och redskapsprovningsanstalter: Avlöningar, förslagsanslag.** Tillstyrkande Kungl. Maj:ts framställning under punkt 113 — innebärande anslagsanvisning för ändamålet till oförändrat belopp — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens maskin- och redskapsprovningsanstalter: Avlöningar* för budgetåret 1943/44 anvisa ett *förslagsanslag* av 77,200 kronor.

114:o) **Statens maskin- och redskapsprovningsanstalter: Omkostnader, förslagsanslag.** Biträdande Kungl. Maj:ts framställning under punkt 114 — innebärande anslagsanvisning för ändamålet till oförändrat belopp — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens maskin- och redskapsprovningsanstalter: Omkostnader* för budgetåret 1943/44 anvisa ett *förslagsanslag* av 13,700 kronor.

115:o) **Bidrag till jordbrukstekniska föreningen: Verksamheten i allmänhet.** Jämlikt Kungl. Maj:ts framställning under punkt 115 — innebärande anslagsanvisning för ändamålet till oförändrat belopp — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till jordbrukstekniska föreningen: Verksamheten i allmänhet* för budgetåret 1943/44 anvisa ett anslag av 17,000 kronor.

116:o) **Bidrag till jordbrukstekniska föreningen: Särskilda undersökningar, reservationsanslag.** I enlighet med Kungl. Maj:ts framställning under punkt 116 — innebärande anslagsanvisning för ändamålet till oförändrat belopp — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till jordbrukstekniska föreningen: Särskilda undersökningar* för budgetåret 1943/44 anvisa ett *reservationsanslag* av 25,000 kronor.

117:o) **Befrämjande av landsbygdens elektrifiering, reservationsanslag.** Under punkt 117 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att för budgetåret 1943/44 till ändamålet anvisa ett reservationsanslag av 2,000,000 kronor.

Utskottet, som tillstyrker Kungl. Maj:ts framställning, hemställer,

Utskottet.

att riksdagen må till *Befrämjande av landsbygdens elektrifiering* för budgetåret 1943/44 anvisa ett *reservationsanslag* av 2,000,000 kronor.

118:o) **Bidrag till bestridande av kostnaderna för lantbruksmöten.** Jämlikt Kungl. Maj:ts framställning under punkt 118 — innebärande i jämförelse med anvisningen för innevarande budgetår en minskning med 20,000 kronor — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till bestridande av kostnaderna för lantbruksmöten* för budgetåret 1943/44 anvisa ett anslag av 20,000 kronor.

119:o) **Bidrag till jordbrukarungdomens förbund.** I enlighet med Kungl. Maj:ts under punkt 119 gjorda framställning — innebärande anslagsanvisning för ändamålet till oförändrat belopp — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till jordbrukarungdomens förbund* för budgetåret 1943/44 anvisa ett anslag av 85,000 kronor.

120:o) **Bidrag till samfundet för hembygdsvård.** Tillstyrkande bifall till Kungl. Maj:ts framställning under punkt 120 — innebärande anslagsanvisning för ändamålet till oförändrat belopp — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till samfundet för hembygds-vård* för budgetåret 1943/44 anvisa ett anslag av 15,000 kronor.

121:o) **Bidrag till ladugårdsförbättringar.** Under punkt 121 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att det å tilläggsstat II för budgetåret 1940/41 anvisade reservationsanslaget (B) till Bidrag till ladugårdsförbättringar må till ett belopp av 250,000 kronor under budgetåret 1943/44 tagas i anspråk oberoende av de för dylikt anslag eljest gällande förutsättningarna.

För ifrågavarande ändamål ha för budgetåren 1936/37—1941/42 anvisats reservationsanslag av tillhopa 1,400,000 kronor. Vidare har å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1940/41 anvisats ett reservationsanslag (B) av 1,000,000 kronor till bidrag till ladugårdsförbättringar. Beträffande sistnämnda anslag, vilket motiverats av arbetslöshetspolitiska skäl och sålunda har karaktär av beredskapsanslag, har 1942 års riksdag medgivit, att anslaget finge till ett belopp av 250,000 kronor tagas i anspråk under budgetåret 1942/43 oberoende av de för dylikt anslag eljest gällande förutsättningarna.

Genom särskilda beslut har Kungl. Maj:t av de för ifrågavarande ändamål tillgängliga medlen tilldelat vissa hushållningssällskap understöd att av sällskapens förvaltningsutskott användas till bidrag till ladugårdsförbättringar inom sådana områden, där behovet av dylika förbättringar är särskilt trängande samt bidrag till deras utförande finnes påkallat med hänsyn till rådande arbetslöshet eller bristande tillgång på lämpligt virke, långa avstånd och dåliga kommunikationer. I samband härmed ha jämväl meddelats särskilda föreskrifter beträffande användningen av statsbidragen. I fråga om storleken av de bidrag, som av hushållningssällskap må beviljas för här ifrågavarande ändamål, har sålunda pläгат föreskrivas, att bidrag till bestridande av kostnaderna för reparation eller annat förbättringsarbete i ladugård, vari inbegripes uppförande av ny ladugård i stället för befintlig sådan, icke må beviljas till belopp överstigande 200 kronor per nötkreatursenhet. Enligt ett den 11 september 1942 meddelat beslut må dock, då särskilda skäl därtill äro, bidrag utgå med högst 300 kronor per sådan enhet. Kungl. Maj:t har vidare jämlikt riksdagens beslut av ifrågavarande medel disponerat erforderligt belopp för att möjliggöra utarbetandet av ändamåls-enliga förslag till dylika förbättringsarbeten eller vidtagandet av andra åtgärder, ägnade att befordra ifrågavarande verksamhet. Anslagsdispositionen har från och med budgetåret 1940/41 skett i överensstämmelse med ett av jordbruksutskottet vid 1940 års lagtima riksdag i memorial nr 19 gjort, av

riksdagen godkänt (skr. nr 90) uttalande av innebörd, att bidrag, varom här är fråga, borde utgå i första hand inom de norrländska länen och Göteborgs och Bohus län samt inom andra län endast i sådana fall, där förhållandena vore likartade med dem i nämnda län och därjämte särskilda omständigheter prövades föreligga.

I skrivelse den 31 augusti 1942 har *lantbruksstyrelsen* hemställt, att till bidrag till ladugårdsförbättringar måtte för nästa budgetår anvisas ett reservationsanslag av 250,000 kronor.

Föredragande statsrådet har i ärendet anfört följande:

»Med hänsyn till det utbredda behov av statsbidrag till förbättrande av jordbrukets ladugårdsbestånd som alltjämt torde föreligga anser jag i likhet med *lantbruksstyrelsen*, att ifrågavarande bidragsverksamhet bör fortsättas jämväl under nästa budgetår. Mot att för ändamålet avses ett oförändrat belopp av 250,000 kronor har jag icke något att erinra. Det torde vara lämpligt, att Kungl. Maj:t av denna summa får disponera erforderligt belopp för att möjliggöra utarbetandet av ändamålsenliga förslag till förbättringsarbeten eller vidtagandet av andra åtgärder ägnade att främja ifrågavarande verksamhet. Bidragstilldelningen till de olika jordbrukarna bör i likhet med vad som gäller för innevarande budgetår handhavas av vederbörande hushållningssällskaps förvaltningsutskott. För bidragens användning böra föreskrivas i huvudsak samma villkor, som gälla för åtnjutande av bidrag från tidigare anvisade anslag.

I likhet med vad som skett för löpande budgetår synes riksdagens medgivande böra inhämtas att till ett belopp av 250,000 kronor taga det å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1940/41 anvisade reservationsanslaget (B) å 1,000,000 kronor i anspråk under nästa budgetår oberoende av de för beredskapsanslag gällande förutsättningarna. Vid sådant förhållande torde några medel för ifrågavarande ändamål icke behöva äskas å riksstaten för budgetåret 1943/44.»

Utskottet biträder Kungl. Maj:ts framställning och hemställer alltså,

Utskottet.

att riksdagen må medgiva att det å tilläggsstat II för budgetåret 1940/41 anvisade reservationsanslaget (B) till Bidrag till ladugårdsförbättringar må till ett belopp av 250,000 kronor under budgetåret 1943/44 tagas i anspråk oberoende av de för dylikt anslag eljest gällande förutsättningarna.

122:o) Bidrag för anskaffande av apparatur till musterier. I enlighet med Kungl. Maj:ts under punkt 122 gjorda framställning — innebärande anslagsanvisning för ändamålet till oförändrat belopp — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag för anskaffande av apparatur till musterier* för budgetåret 1943/44 anvisa ett anslag av 15,000 kronor.

123:o) **Bidrag till Sveriges handelsträdgårdsmästareförbund för teknisk konsulentverksamhet.** Tillstyrkande bifall till Kungl. Maj:ts framställning under punkt 123 — innebärande anslagsanvisning för ändamålet till oförändrat belopp — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till Sveriges handelsträdgårdsmästareförbund för teknisk konsulentverksamhet* för budgetåret 1943/44 anvisa ett anslag av 6,500 kronor.

124:o) **Bidrag till uppförande av siloanläggningar, reservationsanslag.** Under punkt 124 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att till detta ändamål för budgetåret 1943/44 anvisa ett reservationsanslag av 150,000 kronor.

I samband härmed har utskottet till behandling förehått följande inom riksdagen väckta, till utskottet hänvisade motioner, nämligen

1) I: 141 av herr *Bondeson m. fl.*, likalydande med II: 142 av herr *Larsson i Karlstad m. fl.*, vari hemställts, att riksdagen vid behandlingen av nionde huvudtiteln punkt G 44. Bidrag till uppförande av siloanläggningar måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om sådan ändring av kungörelsen den 31 augusti 1940 (nr 816), att bidrag till siloanläggning för beredande av ensilagefoder må beviljas intill 40 procent av anläggningskostnaden, kostnaderna för erforderliga grävningsarbeten dock undantagna;

2) II: 83 av herrar *Pettersson* i Rosta och *Werner*, vari hemställts, att riksdagen måtte besluta höja det för anläggning av silos nu utgående bidraget från 25 till 50 procent för brukare med under 20 hektar åker och att till sådana brukare måtte utgå bidrag för inköp av A.I.V.-vätskan med hela kostnaden och till övriga med hälften av samma kostnad.

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för motionerna, får utskottet hänvisa till dessa.

För ifrågavarande ändamål beviljade 1940 års urtima riksdag å tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1940/41 ett reservationsanslag av 300,000 kronor (prop. nr 1, bil. 7, p. 2; r. skr. nr 15, p. 1). Å riksstaten för innevarande budgetår har för ändamålet anvisats ett reservationsanslag av 200,000 kronor.

Bestämmelser rörande anslagets användning ha meddelats i kungörelsen den 31 augusti 1940 (nr 816) angående statsbidrag till uppförande av siloanläggningar för beredande av ensilagefoder. Enligt dessa bestämmelser må bidrag utgå med belopp motsvarande högst 25 procent av den beräknade och av hushållningssällskapet godkända materialkostnaden för respektive anläggning, dock högst med 200 kronor.

I skrivelse den 31 augusti 1942 har lantbruksstyrelsen *dels* förnyat sin den 5 december 1941 gjorda framställning (se IX H. T. 1942 sid. 172) om sådan ändring av bestämmelserna för ifrågavarande bidragsverksamhet, att bidrag finge beviljas med högst 40 procent av anläggningskostnaden, kostnaderna för erforderliga grävningsarbeten dock undantagna, *dels* ock hemställt, att för verksamheten måtte för budgetåret 1943/44 anvisas ett reservationsanslag av 200,000 kronor. Vidare har Värmlands läns hushållningssällskaps försökskommitté i skrivelse den 7 september 1942 anhållit, att bidrag finge utgå med

50 procent av den beräknade och av hushållningssällskapet godkända totala anläggningskostnaden, dock högst med 200 kronor. I ärendet ha remissutlåtanden avgivits av statens livsmedelskommission den 25 september 1942 och av statskontoret den 12 oktober 1942.

Lantbruksstyrelsen har anfört följande beträffande bidragsbestämmelserna.

Under det första verksamhetsår denna bidragsform tillämpats ha bidragsmöjligheterna icke utnyttjats i väntad omfattning. Detta torde delvis sammanhånga med att kännedomen om verksamheten icke varit allmänt spridd samt med den ringa tillgången på lämpligt ensileringsmaterial under de svaga skördeåren 1940 och 1941. En bidragande orsak torde dock även otvivelaktigt ha varit, att de nuvarande bidragsbestämmelserna icke varit tillräckligt fördelaktiga för att stimulera intresset för uppförande av siloanläggningar.

Under erinran att lantbruksstyrelsen i skrivelse den 5 december 1941 föreslagit sådan ändring av bestämmelserna för ifrågavarande verksamhet, att bidrag finge utgå med 40 procent av hela anläggningskostnaden, kostnaderna för erforderliga grävningsarbeten dock undantagna, vill styrelsen, då det under rådande förhållanden framstår såsom mycket angeläget, att siloanläggningar komma till stånd i en avsevärt ökad omfattning, ånyo föreslå, att förenämnda ändring av bestämmelserna genomföres. Motsvarande ändring i fråga om sättet för kostnadernas beräkning torde böra vidtagas jämväl beträffande lån för uppförande av siloanläggningar.

Livsmedelskommissionen har tillstyrkt lantbruksstyrelsens framställning om ändring av bestämmelserna för lån och bidrag till uppförande av siloanläggningar. Orsaken till att möjligheterna att erhålla bidrag för ifrågavarande ändamål icke utnyttjats i önskvärd omfattning har av kommissionen förmodats vara, att bidragsvillkoren icke ansetts tillräckligt förmånliga. Även den omständigheten, att kostnaderna för uppförande av siloanläggningar ökat högst avsevärt sedan nu gällande bestämmelser utfärdats, talade enligt kommissionens mening för en ändring i föreslagen riktning av såväl bidrags- som lånevillkoren.

Statskontoret har — under framhållande att det icke torde vara möjligt att med någon större grad av tillförlitlighet bedöma, huruvida de nuvarande möjligheterna att av statsnedel erhålla lån och bidrag till här avsedda anläggningar kunde anses tillräckliga — icke funnit skäl föreligga att nu vidtaga den föreslagna ändringen av statsbidragsbestämmelserna.

Föredragande statsrådet har i ärendet anfört följande:

»Då det i nuvarande försörjningsläge är av synnerlig vikt, att ensileringsförfarandet i möjligaste mån kommer till användning, anser jag i likhet med lantbruksstyrelsen, att medel för ändamålet böra anvisas för nästa budgetår. Medelsanvisningen bör dock enligt mitt förmenande kunna begränsas till 150,000 kronor. Liksom statskontoret finner jag mig icke för närvarande kunna tillstyrka den av lantbruksstyrelsen förordade ändringen i bidragsbestämmelserna. Innan en dylik ändring vidtages bör enligt min mening ytterligare någon tids erfarenhet rörande verksamhetens utveckling avvaktas.»

Såsom lantbruksstyrelsen, livsmedelskommissionen och motionärerna anfört har ifrågavarande bidragsverksamhet icke utnyttjats i väntad omfattning. Främsta orsaken härtill anses ha varit, att de nuvarande bidragsbe-

stämmelserna icke äro tillräckligt fördelaktiga för att stimulera intresset för uppförande av siloanläggningar. Jämväl utskottet finner det vara angeläget, att ensileringsförfarandet vinner väsentligt ökad användning i nuvarande försörjningsläge, och delar därför motionärernas mening, att en ändamålsenlig författningsändring bör komma till stånd. Lantbruksstyrelsens förslag till sådan ändring av bestämmelserna, att bidrag må utgå med 40 procent av hela anläggningskostnaden, kostnaderna för erforderliga grävningsarbeten dock undantagna, synes utskottet godtagbart, varför utskottet vill tillstyrka detsammes genomförande. Det torde därvid få ankomma på Kungl. Maj:t att meddela erforderliga bestämmelser i ämnet. Då detta utskottets ståndpunktstagande sammanfaller med yrkandet i de likalydande motionerna I: 141 och II: 142, synes jämväl syftet med motionen II: 83 därmed vara i huvudsak tillgodosett.

Kungl. Maj:ts anslagsäskande för ändamålet föranleder ingen utskottets erinran.

Åberopande det anförda hemställer utskottet,

A. att riksdagen må till *Bidrag till uppförande av siloanläggningar* för budgetåret 1943/44 anvisa ett *reservationsanslag* av 150,000 kronor;

B. att riksdagen må, med bifall till de likalydande motionerna I: 141 och II: 142, i skrivelse till Kungl. Maj:t an hålla, att kungörelsen den 31 augusti 1940 (nr 816) angående statsbidrag till uppförande av siloanläggningar för beredande av ensilagefoder måtte ändras på sätt utskottet ovan föreslagit;

C. att motionen II: 83 må anses besvarad med vad utskottet ovan föreslagit och hemställt.

125:o) **Bidrag till uppförande av frukt- och potatislagerhus m. m., reservationsanslag.** Jämlikt Kungl. Maj:ts framställning under punkt 125 — innebärande anslagsanvisning för ändamålet till oförändrat belopp — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till uppförande av frukt- och potatislagerhus m. m.* för budgetåret 1943/44 anvisa ett *reservationsanslag* av 120,000 kronor.

126:o) **Bidrag till återbetalning av lån från jordbrukets maskinlånefond.** Vid 1938 års riksdag (prop. nr 217; r. skr. nr 275) beslöts inrättande av jordbrukets maskinlånefond. Bestämmelserna angående lån från fonden finnas meddelade i kungörelsen den 17 juni 1938 (nr 401), vilken ändrats genom kungörelsen nr 521/1941. Enligt 15 § i kungörelsen nr 401/1938 må lantbruksstyrelsen bevilja den, som av hushållningssällskap tilldelats lån från fonden, bidrag till lånets återbetalning, motsvarande en femtedel av lånets

ursprungliga kapitalbelopp. Återbetalningstiden för lån må bestämmas till minst fem och högst åtta år, räknat från och med året efter lånets lyftande.

Kungl. Maj:ts framställning innebär följande: Medel böra från och med budgetåret 1943/44 ställas till förfogande för utlämnande av bidrag till återbetalning av lån från jordbrukets maskinlånefond enligt bestämmelserna i kungörelsen nr 401/1938. Medelsbehovet för nästa budgetår beräknas till 20,000 kronor. Anslaget för ändamålet upptages såsom obetecknat anslag och benämnes Bidrag till återbetalning av lån från jordbrukets maskinlånefond.

Då utskottet icke har något att erinra mot Kungl. Maj:ts framställning hemställer utskottet, *Utskottet.*

att riksdagen må till *Bidrag till återbetalning av lån från jordbrukets maskinlånefond* för budgetåret 1943/44 anvisa ett anslag av 20,000 kronor.

127:o) **Forsknings- och försöksverksamhet rörande lantmannabyggnader, reservationsanslag.** Beträffande Kungl. Maj:ts framställning under punkt 127 kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtande, vilket utskottet härigenom velat för riksdagen

anmäla.

128:o) **Upplysningsverksamhet rörande forsknings- och försöksarbetet på jordbrukets område.** Beträffande Kungl. Maj:ts framställning under punkt 128 kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtande, vilket utskottet härigenom velat för riksdagen

anmäla.

H. Egnahemsbildning, kolonisation och grundförbättringar m. m.

129:o) **Egnahemsbildning: Egnahemsstyrelsen: Avlöningar, förslagsanslag.** Kungl. Maj:ts framställning under punkt 129 innefattar — förutom hemställa till riksdagen att för egnahemsstyrelsen godkänna ändrad avlöningsstat — anslagsanvisning till avlöningar med 228,400 kronor, vilket belopp överstiger motsvarande anvisning för löpande budgetår med 6,900 kronor. Ökningen beror helt av att ytterligare medel beräknats till förstärkning av arbetskrafterna å styrelsens kamrerarkontor.

Biträdande Kungl. Maj:ts framställning hemställer utskottet, *Utskottet.*

att riksdagen må

1) godkänna följande avlöningsstat för egnahemsstyrelsen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1943/44:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor 104,000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	» 12,300
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	» 84,000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	» 28,100
<hr/> Summa kronor 228,400;	

2) till *Egnahemsbildning: Egnahemsstyrelsen: Avlöningar* för budgetåret 1943/44 anvisa ett *förslagsanslag* av 228,400 kronor.

130:o) **Egnahemsbildning: Egnahemsstyrelsen: Omkostnader, förslagsanslag.** I enlighet med Kungl. Maj:ts under punkt 130 gjorda framställning — innebärande anslagsanvisning för ändamålet till oförändrat belopp — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Egnahemsbildning: Egnahemsstyrelsen: Omkostnader* för budgetåret 1943/44 anvisa ett *förslagsanslag* av 70,000 kronor.

131:o) **Egnahemsbildning: Egnahemsstyrelsen: Handhavande av bostadsförbättringsverksamhet.** Kungl. Maj:ts under punkt 131 gjorda anslagsäskande för ändamålet med 40,000 kronor innebär i förhållande till anvisningen för innevarande budgetår en minskning med 20,000 kronor, föranledd bland annat av medelsåtgången.

Utskottet. Utskottet, som tillstyrker bifall till framställningen, hemställer sålunda,

att riksdagen må till *Egnahemsbildning: Egnahemsstyrelsen: Handhavande av bostadsförbättringsverksamhet* för budgetåret 1943/44 anvisa ett anslag av 40,000 kronor.

132:o) **Egnahemsbildning: Egnahemsnämnderna: Avlöningar, förslagsanslag.** Kungl. Maj:ts framställning under punkt 132 innefattar — förutom hemställan till riksdagen att för egnahemsnämnderna godkänna ändrad avlöningsstat — anslagsanvisning för avlöningar med 745,000 kronor, vilket belopp med 35,000 kronor överstiger motsvarande anvisning för innevarande budgetår. Ökningen hänför sig helt till beräknade löneklassuppflyttningar.

Tillstyrkande Kungl. Maj:ts framställning hemställer utskottet,

Utskottet.

att riksdagen må

1) godkänna följande avlöningsstat för egnahemsnämnderna, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1943/44:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor 308,000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i> ..	» 55,000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	» 293,000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	» 89,000

Summa kronor 745,000;

2) till *Egnahemsbildning: Egnahemsnämnderna: Avlöningar* för budgetåret 1943/44 anvisa ett *förslagsanslag* av 745,000 kronor.

133:o) **Egnahemsbildning: Egnahemsnämnderna: Omkostader, förslagsanslag.** Under punkt 133 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att för budgetåret 1943/44 till ändamålet anvisa ett förslagsanslag av 250,000 kronor, vilket belopp med 20,000 kronor understiger motsvarande anvisning för innevarande budgetår. Minskningen åbelöper posten reseersättningar.

I enlighet med Kungl. Maj:ts framställning hemställer utskottet,

Utskottet.

att riksdagen må till *Egnahemsbildning: Egnahemsnämnderna: Omkostnader* för budgetåret 1943/44 anvisa ett *förslagsanslag* av 250,000 kronor.

134:o) **Egnahemsbildning: Egnahemsnämnderna: Handhavande av bostadsförbättringsverksamhet.** Under punkt 134 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att för budgetåret 1943/44 till ändamålet anvisa ett anslag av 50,000 kronor, vilket belopp understiger motsvarande anvisning för innevarande budgetår med 30,000 kronor. Minskningen motiveras av medelsåtgången för ändamålet under budgetåret 1941/42.

Då utskottet icke har något att erinra gentemot Kungl. Maj:ts framställning, hemställer utskottet,

Utskottet.

att riksdagen må till *Egnahemsbildning: Egnahemsnämnderna: Handhavande av bostadsförbättringsverksamhet* för budgetåret 1943/44 anvisa ett anslag av 50,000 kronor.

135:o) **Egnahemsbildning: Egnahemsorganens byggnadsrådgivning.** Av det å femte huvudtiteln uppförda reservationsanslaget till Bidrag till främjande av bostadsbyggande på landsbygden har egnahemsstyrelsen medgivits rätt att under budgetåret 1942/43 taga i anspråk ett belopp av 140,500 kronor till bestridande av kostnaderna för den genom egnahemsorganen bedrivna rådgivningen i landsbygdens byggnadsfrågor (prop. nr 320/1942).

Egnahemsstyrelsen har hemställt, att för nästa budgetår måtte under nionde huvudtiteln anvisas ett anslag av 170,000 kronor till egnahemsorganens byggnadsrådgivning.

Enligt *Kungl. Maj:ts framställning* skall anslaget bestämmas till oförändrat 140,500 kronor.

Föredragande statsrådet har anfört följande:

»Den genom egnahemsorganen bedrivna byggnadsrådgivningen är otvivelaktigt av stor betydelse. Då statens stödjande verksamhet å byggnadsområdet nått en avsevärd omfattning, synes det mig naturligt, att staten också tillser att de medel, som nedläggas i byggnader, komma till bästa användning. Med hänsyn härtill bör den statliga byggnadsrådgivningen enligt mitt förmenande jämväl under nästa budgetår bedrivas inom samma delar av landet som hittills, nämligen Värmland, Dalarna och hela Norrland. I nuvarande läge anser jag mig dock icke böra tillstyrka större medelsanvisning för ändamålet än för innevarande budgetår, eller 140,500 kronor.»

Utskottet. Utskottet, som biträder Kungl. Maj:ts framställning, hemställer,

att riksdagen må till *Egnahemsbildning: Egnahemsorganens byggnadsrådgivning* för budgetåret 1943/44 anvisa ett anslag av 140,500 kronor.

136:o) **Egnahemsbildning: Egnahemsorganens byggnadskontroll.** Av det å femte huvudtiteln uppförda reservationsanslaget till Bidrag till främjande av bostadsbyggande på landsbygden har egnahemsstyrelsen medgivits rätt att under budgetåret 1942/43 taga i anspråk ett belopp av 119,500 kronor till gäldande av kostnaderna för kontroll över den statsunderstödda bostadsbyggnadsverksamheten på landsbygden.

Egnahemsstyrelsen har hemställt, att för nästa budgetår måtte under nionde huvudtiteln uppföras ett anslag av 150,000 kronor till egnahemsorganens byggnadskontroll.

Enligt *Kungl. Maj:ts framställning* skall anslaget upptagas till enahanda belopp, som utgår till ändamålet under nu löpande budgetår, eller till 119,500 kronor.

Utskottet. Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts framställning och hemställer förty,

att riksdagen må till *Egnahemsbildning: Egnahemsorganens byggnadskontroll* för budgetåret 1943/44 anvisa ett anslag av 119,500 kronor

137:o) **Egnahemsbildning: Bidrag till lantbruksförbundets byggnadsförening.** Jämlikt beslut av 1942 års riksdag (prop. 320; r. skr. nr 463) må från det å femte huvudtiteln uppförda reservationsanslaget till Bidrag till främjande av bostadsbyggande på landsbygden till lantbruksförbundets byggnadsförening för bestridande av kostnaderna för den av föreningen utövade rådgivningen i landsbygdens byggnadsfrågor under budgetåret 1942/43 utanordnas ett belopp av 75,000 kronor, vilket belopp, under förutsättning att ett fortsättande av föreningens rådgivningsverksamhet skulle allvarligt äventyras, kan ökas till högst 100,000 kronor.

Å nionde huvudtiteln är för innevarande budgetår uppfört ett anslag till Bidrag till lantbruksförbundets byggnadsförening å 9,600 kronor. Anslaget är avsett för bidrag till föreningens försöksverksamhet rörande lantmannabyggnader.

Under punkt 137 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att för budgetåret 1943/44 till Bidrag till lantbruksförbundets byggnadsförening anvisa ett anslag av 100,000 kronor.

Föredragande statsrådet har anfört följande:

»För den rådgivningsverksamhet i landsbygdens byggnadsfrågor, som bedrivs av lantbruksförbundets byggnadsförening, bör enligt mitt förmenande utgå bidrag jämväl under nästa budgetår. Jag vill erinra, att vid behandlingen av förevarande bidragsfråga vid 1942 års riksdag förutsattes, att de kostnader av ifrågavarande natur, som kunde uppkomma efter utgången av budgetåret 1942/43, skulle bestridas från ett särskilt anslag. För att kunna komma i åtnjutande av understöd bör föreningen liksom hittills framlägga en fullständig redogörelse för användningen av de hittills anvisade medlen ävensom uppgifter angående sin nuvarande ekonomiska ställning. Rapporter rörande rådgivningsverksamheten böra vidare periodiskt ingivas till Kungl. Maj:t, varjämte statlig revision av föreningens till rådgivningen hänförliga räkenskaper bör ske. Slutligen förutsätter jag som självfallet, att föreningen noggrant beaktar en mellan egnahemsstyrelsen och föreningen i februari 1942 träffad överenskommelse rörande rådgivningsverksamheten.

Med hänsyn till den betydelse, som den av föreningen bedrivna försöksverksamheten rörande lantmannabyggnader otvivelaktigt har för jordbruket, förordar jag, att även för nästa budgetår ett belopp av 9,600 kronor anvisas såsom bidrag till denna verksamhet.

Ifrågavarande båda bidrag till föreningens verksamhet torde böra utgå från ett under nionde huvudtiteln upptaget obetecknat anslag, benämnt Egnahemsbildning: Bidrag till lantbruksförbundets byggnadsförening. Till förevarande ändamål synes för nästa budgetår böra anvisas ett sammanlagt belopp av 100,000 kronor.»

Kungl. Maj:ts förevarande framställning har icke föranlett erinran från utskottets sida. Utskottet hemställer förty,

Utskottet.

att riksdagen må till *Egnahemsbildning: Bidrag till lantbruksförbundets byggnadsförening* för budgetåret 1943/44 anvisa ett anslag av 100.000 kronor.

138:o) **Egnahemsbildning: Ersättningar åt egnahemsombuden, förslagsanslag.** Med biträdande av Kungl. Maj:ts framställning under punkt 138 — innebärande anslagsanvisning för ändamålet till oförändrat belopp — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Egnahemsbildning: Ersättningar åt egnahemsombuden* för budgetåret 1943/44 anvisa ett *förslagsanslag* av 30,000 kronor.

139:o) **Egnahemsbildning: Förvaltningsbidrag till egnahemslåneförmidlare, förslagsanslag.** I enlighet med Kungl. Maj:ts under punkt 139 gjorda framställning — innebärande anslagsanvisning för ändamålet till oförändrat belopp — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Egnahemsbildning: Förvaltningsbidrag till egnahemslåneförmidlare* för budgetåret 1943/44 anvisa ett *förslagsanslag* av 100,000 kronor.

140:o) **Egnahemsbildning: Avsättning till fonden för premielån till egnahemslåntagare, m. m.** Under punkt 140 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att till detta ändamål för budgetåret 1943/44 anvisa ett anslag av 2,000,000 kronor.

I detta samband har utskottet till behandling förehaft två inom riksdagen väckta, till utskottet hänvisade likalydande motioner, nämligen I: 187 av herr *Mannerskantz* och II: 211 av herr *Hansson* i Vännäsby *m. fl.*, vari hemställts, att riksdagen, vid beviljandet av anslaget under nionde huvudtiteln till Egnahemsbildning: Avsättning till fonden för premielån till egnahemslåntagare m. m. å 2,000,000 kronor, måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t begära att i grunderna för beviljande av premielån intagas sådana bestämmelser, att avseende fästes även vid lånesökandens försörjningsbörda.

Beträffande de skäl som anförts till stöd för motionerna, får utskottet hänvisa till dessa.

Ifrågavarande anslag är för innevarande budgetår uppfört med 2,000,000 kronor. Enligt Kungl. Maj:ts beslut den 17 april 1942 skall anslaget disponeras *dels* för överföring till fonden för premielån till egnahemslåntagare av erforderliga medel för tillgodoseende av det med fonden avsedda ändamålet, *dels ock* för täckande av underskott å jordanskaffningsföretag, för vilka disponerats medel från jordfonden. Överskott å dylika företag skola enligt samma beslut gottskrivas anslaget. Beträffande de närmare bestämmelserna om premielåneverksamheten hänvisas till statsliggaren sid. 690.

I skrivelse den 24 augusti 1942 har *egnahemsstyrelsen* hemställt om oförändrad anslagsanvisning för nästa budgetår.

Med hänsyn till premielånens stora betydelse såsom led i en rationellt bedriven egnahemslånegivning har *föredragande statsrådet* ansett sig böra förordna, att i enlighet med egnahemsstyrelsens förslag oförändrat anslag av 2,000,000 kronor anvisas för ändamålet för nästa budgetår.

Vidkommande motionärernas framställning om att vid beviljande av premielån till egnahemslåntagare hänsyn bör tagas till lånesökandens försörjningsbörda, har inom utskottet blivit upplyst att nuvarande bestämmelser i ämnet på vissa håll tillämpas på sätt, som åsyftas med motionerna. Det synes därför utskottet — som delar motionärernas mening — vara tillräckligt med ett uttalande, att nämnda tillämpning bör iakttagas allmänt inom egnahemsverksamheten, varigenom jämväl befordras önskvärd enhetlighet på området. Någon särskild författningsbestämmelse härutinnan torde sålunda icke vara erforderlig.

Utskottet.

Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts anslagsäskande hemställer utskottet,

A. att riksdagen må till *Egnahemsbildning: Avsättning till fonden för premielån till egnahemslåntagare, m. m.* för budgetåret 1943/44 anvisa ett anslag av 2,000,000 kronor.

B. att de likalydande motionerna I: 187 och II: 211 må anses besvarade med vad utskottet ovan anfört.

141:o) **Egnahemsbildning: Bidrag till inlösen av vissa byggnader vid utökning av ofullständiga jordbruk, reservationsanslag.** Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts under punkt 141 gjorda framställning — innebärande anslagsanvisning för ändamålet till oförändrat belopp — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Egnahemsbildning: Bidrag till inlösen av vissa byggnader vid utökning av ofullständiga jordbruk* för budgetåret 1943/44 anvisa ett *reservationsanslag* av 25,000 kronor.

142:o) **Egnahemsbildning: Byggande av odlingsvägar, förslagsanslag.** Biträdande Kungl. Maj:ts under punkt 142 gjorda framställning — innebärande anslagsanvisning för ändamålet till oförändrat belopp — hemställer utskottet,

att riksdagen må

1) medgiva, att för budgetåret 1943/44 må beviljas statsbidrag intill 125,000 kronor för byggande av odlingsvägar;

2) till *Egnahemsbildning: Byggande av odlingsvägar* för budgetåret 1943/44 anvisa ett *förslagsanslag* av 100,000 kronor.

143:o) **Egnahemsbildning: Byggnadsbidrag till vissa arbetarsmåbrukslångtagare, reservationsanslag.** Tillstyrkande bifall till Kungl. Maj:ts framställning under punkt 143 — innebärande anslagsanvisning för ändamålet till oförändrat belopp — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Egnahemsbildning: Byggnadsbidrag till vissa arbetarsmåbrukslångtagare* för budgetåret 1943/44 anvisa ett *reservationsanslag* av 50,000 kronor.

144:o) **Kolonisation: Statens kolonisationsnämnder m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts under punkt 144 gjorda framställning — innebärande anslagsanvisning för ändamålet till oförändrat belopp — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Kolonisation: Statens kolonisationsnämnder m. m.* för budgetåret 1943/44 anvisa ett anslag av 25,500 kronor.

145:o) **Kolonisation: Understödjande av kolonisation å vissa kronoparker.** Under punkt 145 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att för budgetåret 1943/44 till ändamålet anvisa ett oförändrat anslag av 125,000 kronor.

Kungl. Maj:ts framställning innefattar jämväl, att virke å rot skall få avgiftsfritt utlämnas till födorådsbyggnad å kolonat åt f. d. kolonister. Därest riksdagen icke framställer någon erinran häremot, skall det få ankomma på Kungl. Maj:t att i sinom tid meddela erforderliga bestämmelser i ämnet.

Utskottet.

Utskottet, som biträder Kungl. Maj:ts framställning, hemställer,

att riksdagen må till *Kolonisation: Understödjande av kolonisation å vissa kronoparker* för budgetåret 1943/44 anvisa ett anslag av 125,000 kronor.

146:o) **Kolonisation: Understödjande av kolonisationsverksamheten å Alträks kolonisationsområde, förslagsanslag.** I överensstämmelse med Kungl. Maj:ts under punkt 146 gjorda framställning — innebärande anslagsanvisning för ändamålet till oförändrat belopp — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Kolonisation: Understödjande av kolonisationsverksamheten å Alträks kolonisationsområde* för budgetåret 1943/44 anvisa ett *förslagsanslag* av 4,400 kronor.

147:o) **Kolonisation: Odlings- och byggnadshjälp åt innehavare av odlingslägenheter m. fl., förslagsanslag.** Jämlikt Kungl. Maj:ts framställning under punkt 147 — innebärande anslagsanvisning för ändamålet till oförändrat belopp — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Kolonisation: Odlings- och byggnadshjälp åt innehavare av odlingslägenheter m. fl.* för budgetåret 1943/44 anvisa ett *förslagsanslag* av 100,000 kronor.

148:o) **Grundförbättringar: Statens avdikningsanslag, förslagsanslag.** Kungl. Maj:ts framställning under punkt 148 innefattar — förutom hemställan till riksdagen att medgiva, att under budgetåret 1943/44 må beviljas statsbidrag från statens avdikningsanslag å tillhopa högst 3,500,000 kronor, eller samma belopp som under innevarande budgetår — anslagsanvisning till ändamålet med 2,900,000 kronor. Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 3,300,000 kronor.

Föredragande statsrådet har anfört följande.

»Med stöd av Kungl. Maj:ts bemyndigande den 18 september 1942 ha fem sakkunniga tillkallats för att verkställa utredning och avgiva förslag angående den statsunderstödda torrlägningsverksamheten. Den sålunda igångsatta utredningen torde icke hinna slutföras inom sådan tid, att på densamma grundade förslag kunna föreläggas 1943 års riksdag. I avbidan på utredningens slutförande synes en viss återhållsamhet i fråga om nya torrlägningsföretag böra iakttagas. Denna inskränkning i verksamheten bör dock icke avse de ur produktionssynpunkt verkligt effektiva företagen. Med hänsyn till önskvärldheten av att i möjligaste mån kunna avverka den förefintliga stora balansen av antalet oavgjorda ansökningar om bidrag från statens avdikningsanslag förordar jag, att bidragstilldelningen för nästa budgetår bestämmes till samma belopp som för innevarande budgetår eller 3,500,000 kronor. Jag förutsätter, såsom jag uttalade redan vid tillstyrkande av anslag för löpande budgetår, att lantbruksstyrelsen vid bidragsbeviljandet beträffande sådana företag, som ännu icke påbörjats eller som icke i mera avsevärd grad äro ägnade att skapa tillskottsjord för ofullständiga jordbruk, tillämpar en med hänsyn till nyttighetsgraden differentierad bidragsprocent. Företag, som ur produktionssynpunkt äro mindre angelägna, böra sålunda erhålla ett procentuellt sett lägre bidrag än de mera angelägna företagen. Jag torde få erinra därom, att lantbruksstyrelsen den 9 november 1942 i cirkulär till lantbruksingenjörerna meddelat föreskrifter i detta avseende. Vid föreslagen bidragstilldelning synes medelsanvisningen under avdikningsanslaget för nästa budgetår böra bestämmas till 2,900,000 kronor.»

Utskottet, som biträder Kungl. Maj:ts framställning, hemställer,

Utskottet

att riksdagen må

1) medgiva, att under budgetåret 1943/44 må beviljas statsbidrag från statens avdikningsanslag å tillhopa högst 3,500,000 kronor;

2) till *Grundförbättringar: Statens avdikningsanslag* för budgetåret 1943/44 anvisa ett *förslagsanslag* av 2,900,000 kronor.

149:o) **Grundförbättringar: Bidrag till förstärkning av ofullständiga jordbruk m. m., förslagsanslag.** Under punkt 149 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att

1) medgiva, att Kungl. Maj:t må för år 1944 bevilja statsanslag intill 2,500,000 kronor för utlämnande av statsbidrag till förstärkning av ofullständiga jordbruk m. m.;

2) till Grundförbättringar: Bidrag till förstärkning av ofullständiga jordbruk m. m. för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 2,000,000 kronor.

I samband härmed har utskottet till behandling förehaft två inom riksdagen väckta, till utskottet hänvisade likalydande motioner, nämligen I: 93 av herr *Andersson, Alfred*, och herr *Hansson, Sven*, samt II: 144 av herrar *Sandberg* och *Svensson* i Ljungskile, vari hemställts att riksdagen måtte besluta,

1) att Kungl. Maj:t må för år 1944 bevilja statsanslag intill 3,000,000 kronor för utlämnande av statsbidrag till förstärkning av ofullständiga jordbruk m. m.;

2) att till Grundförbättringar: Bidrag till förstärkning av ofullständiga jordbruk m. m. för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av kronor 2,500,000.

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för motionerna, får utskottet hänvisa till dessa.

För ifrågavarande ändamål är för innevarande budgetår uppfört ett förslagsanslag av 2,000,000 kronor. Härjämte har Kungl. Maj:t medgivits att för år 1943 bevilja statsanslag intill 2,500,000 kronor för utlämnande av statsbidrag till förstärkning av ofullständiga jordbruk m. m. Beträffande bestämmelserna rörande användningen av förevarande anslag hänvisas till statsliggaren sid. 695.

I skrivelse den 31 augusti 1942 har *lantbruksstyrelsen* hemställt, att anslaget för nästa budgetår måtte upptagas med 2,000,000 kronor samt att bidragstilldelningen från anslaget för år 1944 måtte bestämmas till 2,500,000 kronor. I skrivelsen har styrelsen anfört i huvudsak följande.

Från och med 1927 har riksdagen årligen anvisat anslag till nyodling och betesförbättring å ofullständiga jordbruk. Anslaget har sedan 1931 fått tagas i anspråk jämväl för stenröjning och sedan 1935 även för jordkörning. Från och med 1940 må från anslaget utgå bidrag jämväl till fördjupning av avloppsdiken å dylika jordbruk.

Storleken av de belopp, som enligt riksdagens medgivande för respektive kalenderår under 10-årsperioden 1933—1943 fått användas för bidragstilldelning av ifrågavarande slag, ävensom av de belopp, varmed bidrag sökts, framgår av tabellen å sid. 181.

Såsom framgår av tabellen ha inkomna ansökningar om bidrag hittills endast delvis kunnat tillgodoses. Tabellen utvisar för de senaste åren en betydande ökning av ansökningarna om bidrag från anslaget. Anledningen till denna ökning torde vara att söka i såväl stegrat intresse för ifrågavarande förbättringsarbeten som även de gynnsammare villkor för bidragstagar-

na, som med ingången av 1940 trätt i kraft. Vad beträffar det belopp, 2,500,000 kronor, som Kungl. Maj:t må under 1943 bevilja såsom statsanslag för utlämnande av bidrag, torde detsamma i likhet med vad som varit fallet under de föregående åren komma att visa sig otillräckligt för fullt tillgodoseende av inkomna ansökningar om bidrag.

År	Bidragstilldelning		Specifikation över för olika ändamål sökt bidragstilldelning				
	med-given kronor	sökt kronor	Ny-odling kronor	Betes-förbättring kronor	Sten-röjning kronor	Jord-körning kronor	Avlopps-förbättring kronor
1933	1,200,000	2,785,920	1,583,520	786,320	416,080	—	—
1934	1,200,000	3,441,500	1,810,630	1,037,960	592,910	—	—
1935	1,300,000	3,713,980	1,803,960	1,172,290	596,930	140,800	—
1936	1,500,000	3,808,960	1,739,000	1,327,570	628,150	114,240	—
1937	1,500,000	3,600,800	1,595,900	1,125,170	700,360	179,370	—
1938	1,950,000	3,458,270	1,515,610	1,059,030	719,640	163,990	—
1939	2,000,000	3,229,090	1,354,880	1,077,900	671,920	124,390	—
1940	2,500,000	5,038,610	1,853,530	1,832,760	922,900	175,240	184,180
1941	2,200,000	4,372,040	1,846,310	1,501,200	691,590	146,640	186,300
1942	2,500,000	4,789,950	2,095,000	1,608,890	757,270	125,720	203,070
1943	2,500,000	—	—	—	—	—	—

För 1944 lärer någon minskning i ansökningarna om bidrag icke heller vara att förutse. Med hänsyn till det statsfinansiella läget finner sig emellertid styrelsen icke böra föreslå större bidragstilldelning för nämnda år än för 1943 eller 2,500,000 kronor. Fördelningen av beloppet på de med detsamma avsedda olika ändamålen synes jämväl under 1944 böra bestämmas av Kungl. Maj:t.

I fråga om anvisandet av erforderliga medel å anslaget må anföras, att medan detta tidigare skett med samma belopp som det samtidigt för visst år medgivna högsta bidragsbeloppet, har för innevarande budgetår anvisats ett 500,000 kronor lägre belopp, eller 2,000,000 kronor. Då erfarenheten under de senaste åren givit vid handen, att de beviljade bidragen ej i sin helhet tagas i anspråk, torde utbetalningarna av statsbidrag under budgetåret 1943/44 ej heller behöva beräknas till högre belopp än för budgetåret 1942/43 eller 2,000,000 kronor.

Föredragande statsrådet har i ärendet anfört följande:

»Såsom framgår av vad i det föregående anförts ha ansökningarna om bidrag för ifrågavarande ändamål ökats i sådan omfattning, att den för år 1942 medgivna bidragstilldelningen, 2,500,000 kronor, endast utgjorde omkring 50 procent av det totala belopp, varmed bidrag för året söktes. Med hänsyn till den stora betydelse, som ifrågavarande bidragsverksamhet äger såsom ett led i strävandena att bereda de mindre jordbruken större bärkraft anser jag mig böra tillstyrka, att bidragstilldelningen för år 1944 bestämmas till samma belopp som för 1943 eller 2,500,000 kronor. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att meddela beslut angående medlens fördelning på olika ändamål. Vad beträffar det anslag, som må erfordras för utbetalningar av bidrag under nästa budgetår, synes detta i betraktande av medelsåtgången under det senast förflutna budgetåret — 1,348,576 kronor — icke behöva bestämmas till högre belopp än 2,000,000 kronor.»

Utskottet.

I likhet med motionärerna vill utskottet nu såsom vid tidigare tillfällen understryka den stora betydelse, ifrågavarande bidragsverksamhet har för förstärkningen av landets många ofullständiga jordbruk till ökad bärkraft. En väsentlig utökning av verksamheten för nästa år skulle därför vara önskvärd. Med hänsyn till att det statsfinansiella läget påkallar all möjlig begränsning i statsutgifterna, anser sig dock utskottet i likhet med föredragande statsrådet icke kunna tillstyrka, att bidragstilldelningen för år 1944 bestämmes till högre belopp än för år 1943. Emellertid utgår utskottet ifrån att det framdeles skall bliva möjligt att åt förevarande verksamhet giva stöd i den större omfattning, förhållandena uppenbarligen påkalla.

Utskottet hemställer förty,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts framställning och avslag å de likalydande motionerna I: 93 och II: 144,

1) medgiva, att Kungl. Maj:t må för år 1944 bevilja statsanslag intill 2,500,000 kronor för utlämnande av statsbidrag till förstärkning av ofullständiga jordbruk m. m.;

2) till *Grundförbättringar: Bidrag till förstärkning av ofullständiga jordbruk m. m.* för budgetåret 1943/44 anvisa ett *förslagsanslag* av 2,000,000 kronor.

150:o) **Grundförbättringar: Bidrag till täckdikningar.** Under punkt 150 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att det å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1940/41 anvisade reservationsanslaget (B) till Grundförbättringar: Bidrag till täckdikningar må till ett belopp av 400,000 kronor under budgetåret 1943/44 tagas i anspråk oberoende av de för dylikt anslag eljest gällande förutsättningarna.

Utskottet.

Biträdande Kungl. Maj:ts framställning hemställer utskottet,

att riksdagen må medgiva, att det å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1940/41 anvisade reservationsanslaget (B) till Grundförbättringar: Bidrag till täckdikningar må till ett belopp av 400,000 kronor under budgetåret 1943/44 tagas i anspråk oberoende av de för dylikt anslag eljest gällande förutsättningarna.

151:o) **Grundförbättringar: Förrättningskostnader till vissa torrlägningsföretag, reservationsanslag.** I enlighet med Kungl. Maj:ts under punkt 151 gjorda framställning — innebärande anslagsanvisning för ändamålet till oförändrat belopp — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Grundförbättringar: Förrättningskostnader till vissa torrlägningsföretag* för budgetåret 1943/44 anvisa ett *reservationsanslag* av 100,000 kronor.

152:o) **Jordbrukskommissioner, förslagsanslag.** Biträdande Kungl. Maj:ts framställning under punkt 152 — innebärande anslagsanvisning för ändamålet till oförändrat belopp — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Jordbrukskommissioner* för budgetåret 1943/44 anvisa ett *förslagsanslag* av 20,000 kronor.

153:o) **Arrenderådgivning åt vissa arrendatorer, förslagsanslag.** Utan erinran mot Kungl. Maj:ts under punkt 153 gjorda framställning — innebärande anslagsanvisning för ändamålet till oförändrat belopp — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Arrenderådgivning åt vissa arrendatorer* för budgetåret 1943/44 anvisa ett *förslagsanslag* av 100 kronor.

154:o) **Bidrag för anläggande av gemensamma tvättinrättningar på landsbygden, reservationsanslag.** Under punkt 154 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att till detta ändamål för budgetåret 1943/44 anvisa ett reservationsanslag av 50,000 kronor.

I samband härmed har utskottet till behandling förehaft en inom andra kammaren väckt, till utskottet hänvisad motion, nr 275, av herr *Larsson* i Hede *m. fl.*, vari hemställts, att riksdagen vid behandlingen av nionde huvudtiteln punkt 154 måtte besluta att

dels till bidrag för anläggande av gemensamma tvättinrättningar på landsbygden för budgetåret 1943/44 anvisa ett reservationsanslag av kronor 100,000;

dels hos Kungl. Maj:t anhålla om skyndsam utredning angående upprättande av en lånefond för gemensamma tvättinrättningar på landsbygden.

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för motionen, hänvisas till denna.

Såsom ett led i avsedda åtgärder till lättande av hemarbetet på landsbygden har årligen från och med budgetåret 1939/40 anvisats ett reservationsanslag av 50,000 kronor till bidrag för anläggande av gemensamma tvättinrättningar på landsbygden. Kungl. Maj:t har den 22 december 1939 utfärdat kungörelse (nr 911) angående statsbidrag till gemensamma tvättinrättningar på landsbygden.

I skrivelse den 24 augusti 1942 har *egnahemsstyrelsen* hemställt om ett till 100,000 kronor förhöjt anslag för budgetåret 1943/44. Styrelsen, som meddelat, att hittillsvarande erfarenheter tydde på en ganska stark tendens mot ökad efterfrågan på bidrag för hithörande ändamål, har med hänsyn till sagda omständighet och under framhållande av den viktiga uppgift ifrågasvarande verksamhet hade att fylla funnit en avsevärd ökning av anslaget vara motiverad.

Svenska landsbyggdens kvinnoförbund har i en den 3 oktober 1942 dagtecknad skrift anhållit, att anslagsanvisningen för nästa budgetår måtte bestämmas till av egnahemsstyrelsen äskat belopp, 100,000 kronor.

Föredragande statsrådet har i ärendet anfört följande:

»Såsom jag vid tidigare tillfällen framhållit synes mig förevarande bidragsverksamhet vara mycket värdefull. Det är därför enligt min mening önskvärt, att medel även för nästa budgetår anvisas för ändamålet. Vad beträffar medelsanvisningens storlek finner jag mig dock med hänsyn till det statsfinansiella läget icke kunna förorda någon höjning av anslaget.»

Utskottet.

Ifrågavarande bidragsverksamhet har otvivelaktigt en ur flera synpunkter viktig uppgift att fylla. Hittillsvarande erfarenheter tyda också på — enligt vad egnahemsstyrelsen anfört — en ganska stark tendens mot ökad efterfrågan på bidrag för hithörande ändamål. För att anläggandet av gemensamma tvättinrättningar skall kunna få önskvärd utbredning i landet erfordras uppenbarligen betydande statsbidrag. Med hänsyn till budgetssituationen torde det dock vara nödvändigt att tillsvidare begränsa bidragstilldelningen till att närmast åsyfta försöks- och demonstrationsanläggningar i skilda landsdelar. Då emellertid även för detta begränsade syftemål torde påkallas ökad medelstillgång, anser sig utskottet böra i enlighet med motionärernas yrkande och egnahemsstyrelsens framställning tillstyrka, att anslaget ifråga för nästa budgetår höjes med 50,000 till 100,000 kronor.

Vad härefter angår motionärernas förslag om inrättande av en särskild statlig fond för utlämnande av lån till anläggande av tvättinrättningar, varom här är fråga, kan utskottet icke finna detta tillräckligt motiverat. I varje fall torde ytterligare erfarenhet böra avvaktas, innan någon åtgärd vidtages i förevarande syfte.

Under återopande av det anförda hemställer utskottet,

A. att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning och med bifall till motionen II: 275 i förevarande del, till *Bidrag för anläggande av gemensamma tvättinrättningar på landsbygden* för budgetåret 1943/44 anvisa ett *reservationsanslag* av 100,000 kronor;

B. att motionen II: 275 i övrigt icke må föranleda någon riksdagens åtgärd.

I. Fiskeriväsendet.

155:o) **Undersöknings- och försöksanstalten för sötvattensfisket: Avlöningar, förslagsanslag.** Kungl. Maj:ts framställning under punkt 155 innefattar — förutom hemställan till riksdagen att för undersöknings- och försöksanstalten för sötvattensfisket godkänna ändrad avlöningsstat — anslagsanvisning för avlöningar med 38,500 kronor, vilket belopp överstiger motsvarande anvisning för innevarande budgetår med 1,000 kronor. Ökningen är föranledd av beräknade löneklassförändringar.

Utskottet, som biträder Kungl. Maj:ts framställning, hemställer,

Utskottet.

att riksdagen må

1) godkänna följande avlöningsstat för undersöknings- och försöksanstalten för sötvattensfisket, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1943/44:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till icke-ordinarie personal..	kronor 33,800
2. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	» 4,700
<hr/>	
Summa kronor 38,500;	

2) till *Undersöknings- och försöksanstalten för sötvattensfisket: Avlöningar* för budgetåret 1943/44 anvisa ett *förslagsanslag* av 38,500 kronor.

156:o) **Undersöknings- och försöksanstalten för sötvattensfisket: Omkostnader, förslagsanslag.** I enlighet med Kungl. Maj:ts framställning under punkt 156 — innebärande anslagsanvisning för ändamålet till oförändrat belopp — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Undersöknings- och försöksanstalten för sötvattensfisket: Omkostnader* för budgetåret 1943/44 anvisa ett *förslagsanslag* av 15,700 kronor.

157:o) **Fisketillsynsmyndigheten: Avlöningar, förslagsanslag.** Kungl. Maj:ts framställning under punkt 157 innefattar — förutom hemställan till riksdagen att för fisketillsynsmyndigheten fastställa ny personalförteckning samt godkänna ändrad avlöningsstat — anslagsanvisning för avlöningar med 33,900 kronor. Detta belopp överstiger motsvarande anvisning för inneva-

rande budgetår med 2,100 kronor. Anslagsökningen föranledes därav att den assistenttjänst, som för närvarande är förenad med ett årsarvode av 8,500 kronor, omändras till en befattning såsom laborator i lönegrad Eo 26.

Utskottet.

Utskottet, som tillstyrker Kungl. Maj:ts framställning, hemställer,

att riksdagen må

1) för fisketillsynsmyndigheten fastställa följande

Personalförteckning.

Befattning	Lönegrad
Extra ordinarie tjänstemän i högre lönegrad än 20.	
1 överinspektör	Eo 28
1 laborator	Eo 26;

2) godkänna följande avlöningsstat för fisketillsynsmyndigheten, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1943/44:

Avlöningsstat.

1. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämde av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i> ..	kronor	5,700
2. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	»	24,700
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»	3,500
Summa kronor		33,900;

3) till *Fisketillsynsmyndigheten*: *Avlöningar* för budgetåret 1943/44 anvisa ett *förslagsanslag* av 33,900 kronor.

158:o) **Fisketillsynsmyndigheten: Omkostnader, förslagsanslag.** Tillstyrkande Kungl. Maj:ts framställning under punkt 158 — innebärande anslagsanvisning för ändamålet till oförändrat belopp — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Fisketillsynsmyndigheten*: *Omkostnader* för budgetåret 1943/44 anvisa ett *förslagsanslag* av 14,700 kronor.

159:o) **Svenska hydrografisk-biologiska kommissionen.** Kungl. Maj:ts framställning under punkt 159 innefattar — förutom hemställan till riksdagen att för svenska hydrografisk-biologiska kommissionen godkänna ändrad stat — anslagsanvisning med 110,200 kronor. Detta belopp överstiger motsvarande anvisning för innevarande budgetår med 3,400 kronor.

Kungl. Maj:ts förslag innehåller följande ändringar: Arvodet till det tekniska biträdet å havsfiskelaboratoriets fiskeritekniska avdelning höjes från och med nästa budgetår med 300 kronor till 2,200 kronor. För bestridande av vikariatsersättningar under ledighet för kommissionens vaktmästare beräknas ett särskilt belopp av 200 kronor. Beträffande omkostnaderna beräknas för publikationstryck ett 500 kronor högre belopp eller 2,700 kronor. Posterna för bränsle och lyse vid den hydrografiska avdelningen och havsfiskelaboratoriet höjas med 600 kronor till 2,500 kronor respektive med 750 kronor till 3,750 kronor. Slutligen beräknas utgifterna för underhåll och drift av båtar vid vardera av hydrografiska avdelningen och havsfiskelaboratoriet till 1,000 kronor, vilket innebär en ökning med 550 kronor för avdelningen och med 500 kronor för laboratoriet.

Då Kungl. Maj:ts framställning icke föranlett någon erinran från utskottets sida, hemställer utskottet,

Utskottet.

att riksdagen må

1) godkänna följande stat för svenska hydrografisk-biologiska kommissionen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1943/44.

Stat.

Avlöningar.

1. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	kronor 53,400
2. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	» 15,000
<hr/>	
Summa kronor 68,400;	

Anm. Därest vaktmästaren vid havsfiskelaboratoriet anvisas bostadslägenhet, som disponeras av kommissionen, skall, efter kommissionens bestämmande, för lägenheten erläggas skälig ersättning i enlighet med vad i sådant avseende gäller för motsvarande befattningshavare i statens tjänst.

Omkostnader.

1. Gemensamma för samtliga avdelningar ..	kronor 5,400
2. Hydrografiska avdelningen	» 11,450
3. Havsfiskelaboratoriet	» 22,050
4. Fyrskpeppsobservationer	» 2,900
<hr/>	
Summa kronor 41,800;	

2) till *Svenska hydrografisk-biologiska kommissionen* för budgetåret 1943/44 anvisa ett anslag av 110,200 kronor.

160:o) **Statens fartyg för fiskeundersökningar: Avlöningar, förslagsanslag.** Kungl. Maj:ts framställning under punkt 160 innefattar — förutom hemställan till riksdagen att för statens fartyg för fiskeundersökningar godkänna ändrad avlöningsstat — anslagsanvisning för avlöningar med 76,200 kronor. Detta belopp överstiger motsvarande anvisning för innevarande budgetår med 900 kronor. Höjningen sammanhänger med uppräknig av avlöningarna till vissa besättningsmän.

Utskottet.

I enlighet med Kungl. Maj:ts framställning hemställer utskottet,

att riksdagen må

1) godkänna följande avlöningsstat för statens fartyg för fiskeundersökningar, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1943/44:

Avlöningsstat.

Statens undersöknings- och bevakningsfartyg för havsfiskets behov.

1. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	kronor 22,200
2. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	» 43,350
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i> ..	» 1,300
4. Särskilda löneförmåner till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	» 750 kronor 67,600

Statens undersökningsfartyg för fiskeridirectionen.

1. Arvode, bestämt av Kungl. Maj:t	kronor 3,350
2. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	» 4,330
3. Särskilda löneförmåner till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	» 920 kronor 8,600
Summa kronor 76,200;	

2) till *Statens fartyg för fiskeundersökningar: Avlöningar* för budgetåret 1943/44 anvisa ett *förslagsanslag* av 76,200 kronor.

161:o) **Statens fartyg för fiskeundersökningar: Underhålls- och driftkostnader, reservationsanslag.** Under punkt 161 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att för budgetåret 1943/44 till ändamålet anvisa ett reservationsanslag av 2,000 kronor.

Föredragande statsrådet har anfört följande:

»Jag anser mig icke kunna förorda, att högre belopp än för närvarande eller 92,700 kronor avses för drift- och underhållskostnader vid statens undersöknings- och bevakningsfartyg för havsfiskets behov under nästa budgetår. Motsvarande kostnader för statens undersökningsfartyg för fiskeriadministrationen torde böra beräknas till oförändrat belopp av 10,000 kronor. Medelsbehovet för nästa budgetår under ifrågavarande anslag skulle sålunda liksom för löpande budgetår uppgå till 102,700 kronor. Vid bedömandet av anslagsanvisningens storlek synes emellertid böra beaktas, att reservationen å anslaget per den 1 juli 1942 uppgick till omkring 135,000 kronor, varav omkring 127,000 kronor belöpa å fartyget Skagerak och omkring 8,000 kronor å fartyget Eystrasalt. Jämväl under innevarande budgetår torde en betydande besparing uppstå därigenom att fartyget Skagerak fortfarande är taget i anspråk för försvarsmaktens behov. Därest nu angivna besparingar å anslaget i stället användas för bestridande av omkostnaderna under budgetåret 1943/44, torde för sagda budgetår icke behöva anvisas högre anslag än 2,000 kronor, avsett till bestridande av omkostnader för fartyget Eystrasalt. Jag förutsätter emellertid, att i mån av behov reservationen å den för Skagerak avsedda anslagsdelen efter särskilt beslut av Kungl. Maj:t får tagas i anspråk jämväl för täckande av utgifter för Eystrasalt. Sedan riksdagen beslutat i anslagsfrågan, torde det få ankomma på Kungl. Maj:t att meddela närmare bestämmelser angående anslagets användning.»

Biträdande Kungl. Maj:ts framställning hemställer utskottet,

Utskottet.

att riksdagen må till *Statens fartyg för fiskeundersökningar: Underhålls- och driftkostnader* för budgetåret 1943/44 anvisa ett *reservationsanslag* av 2,000 kronor.

162:o) **Fiskets befrämjande i de särskilda orterna, reservationsanslag.** Biträdande Kungl. Maj:ts under punkt 162 gjorda framställning — innebärande i förhållande till anvisningen för innevarande budgetår en minskning å 10,000 kronor med hänsyn till uppkommen reservation — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Fiskets befrämjande i de särskilda orterna* för budgetåret 1943/44 anvisa ett *reservationsanslag* av 100,000 kronor.

163:o) **Befrämjande i allmänhet av fiskerinäringen, reservationsanslag.** Detta anslag är för innevarande budgetår uppfört med 62,000 kronor.

Under punkt 163 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att för budgetåret 1943/44 anvisa ett till 60,000 kronor begränsat anslag, avsett att disponeras med 23,925 kronor till södra Sveriges fiskeriförening, med 5,000 kronor till bestridande av kostnaderna för kontroll över beredning och inläggning av strömming samt med 31,075 kronor till Kungl. Maj:ts fria disposition.

Utskottet.

I enlighet med Kungl. Maj:ts framställning hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Befrämjande i allmänhet av fiskerinäringen* för budgetåret 1943/44 anvisa ett *reservationsanslag* av 60,000 kronor.

164:o) **Avsättning till fonden för befrämjande av fiske på avlägsna fiskevatten.** Till befrämjande av fiske på avlägsna fiskevatten anvisades för budgetåret 1938/39 under förevarande anslags titel ett obetecknat anslag å 8,000 kronor. Härefier har ej upptagits anslag för ändamålet.

Föredragande statsrådet har med hänsyn till ovissheten, huruvida svenska fiskare under budgetåret 1943/44 kunna komma att bedriva fiske å avlägsna fiskevatten, ansett anslag för ändamålet icke böra anvisas för sagda budgetår, vilket utskottet härmed velat för riksdagen

omförmåla.

165:o) **Premier för deltagande i sillfiske vid Island.** För utbetalning av premier till fiskare, som deltagit i sillfiske vid Island, har Kungl. Maj:t under åren 1933—1936 från arbetslöshetsanslag under femte huvudtiteln ställt sammanlagt 220,000 kronor till länsstyrelsens i Göteborgs och Bohus län förfogande. För vartdera av budgetåren 1937/38—1939/40 har under nionde huvudtiteln för ändamålet anvisats ett särskilt förslagsanslag av respektive 75,000, 60,000 och 50,000 kronor.

Föredragande statsrådet har, då det syntes vara ovisst, om något svenskt islandsfiske kunde komma till stånd under år 1943, funnit sig icke böra föreslå medel till ifrågavarande ändamål för nästa budgetår, vilket utskottet härmed velat för riksdagen

omförmåla.

166:o) **Bidrag till reglering av handeln med färsk strömming och sill m. m., förslagsanslag.** I enlighet med Kungl. Maj:ts framställning under punkt 166 — innebärande anslagsanvisning för ändamålet till oförändrat belopp — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till reglering av handeln med färsk strömming och sill m. m.* för budgetåret 1943/44 anvisa ett *förslagsanslag* av 100 kronor.

167:o) **Gottgörelse till fiskerinäringen för av dess utövare erlagd bensinskatt.** Tillstyrkande Kungl. Maj:ts under punkt 167 gjorda framställning — innebärande anslagsanvisning för ändamålet till oförändrat belopp — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Gottgörelse till fiskerinäringen för av dess utövare erlagd bensinskatt* för budgetåret 1943/44 anvisa ett anslag av 100,000 kronor, att avräknas mot automobilskattemedlen.

168:o) **Ersättning till strandägare för mistad fiskerätt m. m., förslagsanslag.** Jämlikt Kungl. Maj:ts framställning under punkt 168 — innebärande anslagsanvisning för ändamålet till oförändrat belopp — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ersättning till strandägare för mistad fiskerätt m. m.* för budgetåret 1943/44 anvisa ett *förslagsanslag* av 20,000 kronor.

169:o) **Understöd åt fiskare.** För detta ändamål är för innevarande budgetår anvisat ett reservationsanslag av 50,000 kronor.

Föredragande statsrådet har i likhet med lantbruksstyrelsen ansett, att medel icke behöva äskas av 1943 års riksdag till förevarande bidragsverksamhet, vilket utskottet härmed velat för riksdagen

omförmåla.

170:o) **Bidrag till fiskare för förlust av fiskredskap m. m.** Under denna anslagstitel ha för budgetåren 1938/39 och 1939/40 anvisats reservationsanslag av tillhoppa 351,000 kronor, därav för sistnämnda budgetår 25,000 kronor. Däremot ha för budgetåren 1940/41 och 1941/42 icke anvisats några medel för ifrågavarande ändamål. Genom beslut den 30 juni 1942 har Kungl. Maj:t medgivit, att det för budgetåret 1939/40 anvisade anslaget finge under budgetåret 1942/43 användas för med anslaget avsett ändamål.

Under punkt 170 har *Kungl. Maj:t* föreslagit riksdagen medgiva, att det å riksstaten för budgetåret 1939/40 anvisade reservationsanslaget till Bidrag till fiskare för förlust av fiskredskap m. m. må under budgetåret 1943/44 användas för med anslaget avsett ändamål.

Utskottet. I enlighet med Kungl. Maj:ts framställning hemställer utskottet,

att riksdagen må medgiva, att det å riksstaten för budgetåret 1939/40 anvisade reservationsanslaget till Bidrag till fiskare för förlust av fiskredskap m. m. må under budgetåret 1943/44 användas för med anslaget avsett ändamål.

171:o) **Främjande av beredning och avsättning av fisk m. m.** Under förevarande anslagstitel anvisades för budgetåret 1941/42 ett reservationsanslag av 400,000 kronor. Å riksstaten för innevarande budgetår upptogs däremot icke något anslag för ändamålet.

Föredragande statsrådet har anfört i huvudsak följande.

»Å förevarande anslag kommer att finnas tillgängligt ett belopp av 398,298 kronor. Med hänsyn härtill torde någon anslagsanvisning för ifrågavarande ändamål icke vara behövlig för nästa budgetår. För stödjande av organisationsarbetet bland fiskarena, däri inbegripet bidrag till svenska ostkustfiskarnas centralförbund, torde, enligt Kungl. Maj:ts närmare bestämmande, erforderligt belopp få tagas i anspråk av anslaget.»

Utskottet. Föredragande statsrådets förestående uttalande har utskottet härigenom velat för riksdagen

omförmåla.

172:o) **Säkerhetsanordningar till ledning för fiskefartyg, reservationsanslag.** Under punkt 172 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att för nästa budgetår till ändamålet anvisa ett reservationsanslag av 14,500 kronor, vilket belopp överstiger motsvarande anvisning för innevarande budgetår med 7,100 kronor.

Kungl. Maj:ts förslag innebär, att för underhåll och drift av säkerhetsanordningar av olika slag till ledning för fiskefartyg beräknas ett belopp av 7,900 kronor samt för anordnande av två agafyrar vid Hasslö i Blekinge län ett belopp av 6,600 kronor.

Utskottet. Utskottet biträder Kungl. Maj:ts framställning och hemställer,

att riksdagen må till *Säkerhetsanordningar till ledning för fiskefartyg* för budgetåret 1943/44 anvisa ett *reservationsanslag* av 14,500 kronor.

J. Skogsväsendet.

173:o) **Skogsstyrelsen: Avlöningar, förslagsanslag.** Beträffande Kungl. Maj:ts framställning under punkt 173 kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtande, vilket utskottet härigenom velat för riksdagen

anmäla.

174:o) **Skogsstyrelsen: Omkostnader, förslagsanslag.** Beträffande Kungl. Maj:ts framställning under punkt 174 kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtande, vilket utskottet härigenom velat för riksdagen

anmäla.

175:o) **Skogshögskolan: Avlöningar, förslagsanslag.** Kungl. Maj:ts framställning under punkt 175 innefattar — förutom hemställan till riksdagen att för skogshögskolan godkänna ändrad avlöningsstat — anslagsanvisning till avlöningar med 234,100 kronor, vilket belopp överstiger motsvarande anvisning för innevarande budgetår med 1,000 kronor. Ökningen hänför sig *dels* till löneklassförändringar *dels ock* till att medel beräknas för utbyte av en skrivbiträdesbefattning i lönegrad Ex 2 mot en dylik tjänst i lönegrad Eo 2.

I detta samband har utskottet, såvitt angår skogshögskolan, till behandling förehått två inom riksdagen väckta, till utskottet hänvisade likalydande motioner, nämligen I: 189 av herr *Sundberg m. fl.* samt II: 210 av herr *Håstad m. fl.*, vari hemställts, att riksdagen vid behandlingen av innevarande års statsverksproposition måtte besluta, att docentstipendierna vid lantbrukshögskolan och skogshögskolan skola utgå med samma belopp som motsvarande befattningar vid universiteten, räknat från den 1 januari 1943.

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för motionerna i förevarande del, får utskottet hänvisa till desamma.

Med anledning av de i ärendet väckta motionerna antecknas, att *styrelsen för skogshögskolan* i skrivelse den 9 oktober 1942 hemställt, att — därest en av lantbrukshögskolans styrelse gjord framställning, avseende att högskolans docentstipendier ånyo skulle förenas med rätt till dyrtidstillägg, föranledde förslag till riksdagen — förslaget måtte omfatta även skogshögskolans två docentstipendier.

Föredragande statsrådet har i anslutning till förslaget angående lantbrukshögskolans avlöningsanslag ansett, att docentstipendierna vid skogshögskolan under nästa budgetår böra utgå enligt oförändrade grunder.

Utskottet.

I anledning av de föreliggande motionerna om ändrade grunder för beräkning av docentstipendierna vid skogshögskolan får utskottet hänvisa till vad utskottet anfört i samma ämne med avseende på lantbrukshögskolan (punkt 15). Motionerna torde sålunda icke nu böra föranleda någon riksdagens åtgärd.

Utskottet biträder Kungl. Maj:ts anslagsberäkningar och hemställer alltså,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts framställning och avslag å de likalydande motionerna I: 189 och II: 210 i förevarande del,

1) godkänna följande avlöningsstat för skogshögskolan, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1943/44:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor 121,600
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämde av Kungl. Maj:t	» 31,995
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	» 56,305
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	» 24,200
<hr/>	
Summa kronor 234,100;	

2) till *Skogshögskolan*: *Avlöningar* för budgetåret 1943/44 anvisa ett *förslagsanslag* av 234,100 kronor.

176:o) **Skogshögskolan: Omkostnader, förslagsanslag.** Jämlikt Kungl. Maj:ts framställning under punkt 176 — innebärande anslagsanvisning för ändamålet till oförändrat belopp — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Skogshögskolan*: *Omkostnader* för budgetåret 1943/44 anvisa ett *förslagsanslag* av 62,700 kronor.

177:o) **Skogshögskolan: Materiel m. m., reservationsanslag.** I enlighet med Kungl. Maj:ts under punkt 177 gjorda framställning — innebärande anslagsanvisning för ändamålet till oförändrat belopp — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Skogshögskolan*: *Materiel m. m.* för budgetåret 1943/44 anvisa ett *reservationsanslag* av 500 kronor.

178:o) **Skogshögskolan: Bokinköp och bokbindning för högskolans bibliotek, reservationsanslag.** Tillstyrkande bifall till Kungl. Maj:ts framställning under punkt 178 — innebärande anslagsanvisning för ändamålet till oförändrat belopp — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Skogshögskolan: Bokinköp och bokbindning för högskolans bibliotek* för budgetåret 1943/44 anvisa ett *reservationsanslag* av 4,000 kronor.

179:o) **Skogshögskolan: Stipendier.** I enlighet med Kungl. Maj:ts under punkt 179 gjorda framställning — innebärande anslagsanvisning för ändamålet till oförändrat belopp — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Skogshögskolan: Stipendier* för budgetåret 1943/44 anvisa ett anslag av 3,000 kronor.

180:o) **Statens skogsförsöksanstalt: Avlöningar, förslagsanslag.** Kungl. Maj:ts framställning under punkt 180 innefattar — förutom hemställan till riksdagen att för statens skogsförsöksanstalt godkänna ändrad avlöningsstat — anslagsanvisning för avlöningar med 214,400 kronor, vilket belopp jämfört med anvisningen för innevarande budgetår innebär en ökning med 1,500 kronor. Ökningen sammanhänger med att anstalten beredes möjlighet att såsom extra befattningshavare i 21 lönegraden anställa en assistent å entomologiska avdelningen, vilken tjänstgjort vid anstalten under 10 år och därunder endast avlönats såsom tillfälligt arbetsbiträde.

I samband härmed har utskottet till behandling förehått två inom riksdagen väckta, till utskottet hänvisad likalydande motioner, nämligen I: 188 av herr *Sundberg m. fl.* samt II: 270 av herr *Hedlund* i Rådombeslutet, vari bland annat hemställts, att riksdagen måtte göra ett uttalande, att den av 1939 års lagtima riksdag beslutade omorganisationen av statens skogsförsöksanstalt bör genomföras snarast möjligt.

Beträffande de skäl, som anförts, till stöd för motionerna i förevarande del, hänvisas till dessa.

I anslutning till de föreliggande motionerna erinras, att vid 1939 års lagtima riksdag (prop. nr 222; r. skr. nr 304) beslöts, att skogsförsöksanstalten skulle från och med budgetåret 1940/41 omorganiseras enligt riktlinjer, som uppdragits i propositionen nr 222 med förslag i ämnet. Omorganisationens genomförande har emellertid av 1940 års lagtima riksdag (IX H. T. 1940 sid. 215; r. skr. nr 9) med hänsyn till den inträffade krissituationen ansetts böra anstå tills vidare.

I skrivelser den 27 augusti och den 9 oktober 1942 har styrelsen för *skogshögskolan och statens skogsförsöksanstalt*, efter samråd med 1937 års riksskogstaxeringsnämnd, hemställt om anslag för ifrågakvarande ändamål.

I skrivelsen den 27 augusti 1942 har styrelsen bland annat erinrat om förberörda av riksdagen antagna förslag till omorganisation av skogsförsöksanstalten.

I skrivelsen den 9 oktober 1942 har styrelsen uttalat sig för att 1939 års riksdagsbeslut rörande anstaltens omorganisation genomfördes i den omfatt-

ning, som vore möjlig med hänsyn till det läge, vari frågan om anstaltens nybyggnad för närvarande befunne sig.

Över förenämnda skrivelser ha yttranden avgivits den 9 november 1942 av statskontoret och den 13 i samma månad av allmänna lönenämnden.

Statskontoret har icke ansett sig i rådande statsfinansiella läge kunna tillstyrka, att den tidigare i princip beslutade omorganisationen av anstalten nu genomfördes.

Allmänna lönenämnden har förklarat sig icke i princip ha något att erinra mot det framlagda förslaget till omorganisationen av anstalten, därest detta ansåges nu böra genomföras.

Föredragande statsrådet har i likhet med statskontoret icke ansett sig kunna för närvarande tillstyrka ett genomförande av den av 1939 års lagtima riksdag beslutade omorganisationen av skogsförsöksanstalten samt i övrigt anfört bland annat följande:

»Den av riksskogstaxeringsnämnden bedrivna verksamheten torde under nästa budgetår böra överföras till anstalten med iakttagande likväl av att nämnden skall äga att — i enlighet med föreskrifter som torde få meddelas av Kungl. Maj:t — under budgetåret slutföra vissa arbetsuppgifter. Kostnaderna för omförmälda verksamhet böra emellertid upptagas under ett särskilt reservationsanslag, benämnt Statens skogsförsöksanstalt: Riksskogstaxering och avverkningsstatistik, vilket anslag torde böra uppföras med samma belopp som för innevarande budgetår anvisats för ändamålet eller 240,000 kronor. Till denna fråga återkommer jag under en följande punkt.»

Utskottet.

Ehuru utskottet i likhet med föredragande statsrådet icke anser sig för närvarande kunna tillstyrka ett genomförande av den av 1939 års lagtima riksdag beslutade omorganisationen av skogsförsöksanstalten, vill emellertid utskottet, som delar motionärernas synpunkter i frågan, uttala sig för att en förändring härutinnan är av behovet starkt påkallad och bör komma till stånd så snart förhållandena det medgiva.

Kungl. Maj:ts förslag rörande skogsförsöksanstaltens avlöningsanslag och angående riksskogstaxeringsnämndens verksamhet lämnas utan erinran av utskottet, som hemställer,

A. att riksdagen må

- 1) godkänna följande avlöningsstat för statens skogsförsöksanstalt, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1943/44:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsvis kronor 44,000
2. Arvode, bestämt av Kungl. Maj:t » 700
3. Avlöningar till icke-ordinarie personal » 144,200
4. Rörligt tillägg, förslagsvis » 25,500

Summa kronor 214,400;

2) till *Statens skogsförsöksanstalt: Avlöningar* för budgetåret 1943/44 anvisa ett *förslagsanslag* av 214,400 kronor;

B. att de likalydande motionerna I: 188 och II: 270 i förevarande del må anses besvarade med vad utskottet ovan anfört.

181:o) **Statens skogsförsöksanstalt: Omkostnader, förslagsanslag.** I enlighet med Kungl. Maj:ts framställning under punkt 181 — innebärande anslagsanvisning för ändamålet till oförändrat belopp — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens skogsförsöksanstalt: Omkostnader* för budgetåret 1943/44 anvisa ett *förslagsanslag* av 78,000 kronor.

182:o) **Statens skogsförsöksanstalt: Utrustning m. m., reservationsanslag.** Under punkt 182 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att för budgetåret 1943/44 till ändamålet anvisa ett reservationsanslag av 18,000 kronor, vilket belopp avses för bestridande av återstående kostnader för anskaffande av laboratorieutrustning för forskningen rörande svampsjukdomar.

Biträdande Kungl. Maj:ts framställning hemställer utskottet,

Utskottet.

att riksdagen må till *Statens skogsförsöksanstalt: Utrustning m. m.* för budgetåret 1943/44 anvisa ett *reservationsanslag* av 18,000 kronor.

183:o) **Statens skogsförsöksanstalt: Särskilda undersökningar, reservationsanslag.** Under punkt 183 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att för budgetåret 1943/44 till ändamålet anvisa ett reservationsanslag av 127,200 kronor, vilket belopp överstiger motsvarande anvisning för innevarande budgetår med 50,000 kronor.

I detta sammanhang har utskottet till behandling förehaft två inom riksdagen väckta, till utskottet hänvisade likalydande motioner, nämligen I: 188 av herr *Sundberg m. fl.* samt II: 270 av herr *Hedlund* i Rådombeslut *m. fl.*, vari bland annat hemställts, att riksdagen måtte besluta att till *Statens skogsförsöksanstalt: Särskilda undersökningar* för budgetåret 1943/44 anvisa ett reservationsanslag av 177,200 kronor.

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för motionerna i förevarande del, får utskottet hänvisa till dessa.

I skrivelse den 27 augusti 1942 har *styrelsen för skogshögskolan och statens skogsförsöksanstalt* hemställt, att ifrågavarande anslag för nästa budgetår måtte uppföras med ett till 147,200 kronor förhöjt belopp. Såsom skäl för anslagsökningen, 70,000 kronor, har styrelsen anfört bland annat följande.

Pågående produktionsundersökning i orörda bestånd utgör ett led i den stora undersökning, som är avsedd att vara en stomme i den praktiskt inriktade skogsforskningen vid anstalten. För att kunna bedöma hur skog skall skötas är det nödvändigt att få kännedom om hur skogen växer under olika naturliga betingelser och vid olika behandling. Arbetet på detta grundläggande problem bedrivs för närvarande vid anstalten efter två linjer, vilka kunna karakteriseras som gamla och nya produktionsundersökningen.

Gamla produktionsundersökningen utnyttjar som material de observationer, vilka gjorts å anstaltens fasta gallringsytor. Den första av dessa anlades vid anstaltens inrättande för 40 år sedan och de övriga ha successivt tillkommit under årens lopp. De gallras och observeras ungefär vart femte år och lämna sålunda exempel på beståndens utveckling vid känd behandling. Generaliseringen av dessa erfarenheter sker genom matematisk-statistisk bearbetning av observationerna. Det är denna undersökning, som lägges till grund för de avverkningsberäkningar, vartill 1942 års riksdag anvisade medel.

Såsom anstalten ofta framhållit är emellertid detta material av flera skäl ej tillräckligt. Behovet av ett allsidigare och bättre observerat material är ofrånkomligt. På grund härav har anstaltens nuvarande chef länge påyrkat, att en ny produktionsundersökning måtte komma till stånd. Denna borde icke grundas på fasta, för observationer under många decennier avsedda provytor, utan skulle för tids vinnande ske genom engångsobsevation av tillfälliga provytor, där representativa provträd kunde fällas. Detta program, till vilket styrelsen helt anslutit sig, har legat till grund för bedömandet av medels- och lokalbehovet för den omorganiserade anstalten. För undersökningar av ifrågavarande slag utgör kännedom om tillståndet och produktionen i av gallringar orörda bestånd en oundgänglig förutsättning. Emellertid blev det våren 1941 tydligt, att tillgången i landet på orörda bestånd hotade att snabbt försvinna genom av kristiden framkallade stora vedavverkningar. Härigenom riskerade skogsforskningen att för all framtid gå förlustig ett nödvändigt studiematerial. Den planerade nya produktionsundersökningen sattes därför omedelbart i gång beträffande orörda bestånd. Detta har varit möjligt genom tillgång till reserverade medel å anslaget för särskilda undersökningar. Med utgången av innevarande sommars fältarbeten äro emellertid dessa reservationer förbrukade. Slutförandet av den nya produktionsundersökningen blir därför helt beroende av anslagsökning. För erhållande av dugliga medhjälpare är det synnerligen angeläget, att arbetet kan börja i god tid våren 1943, förslagsvis den 15 maj. På grund härav erfordras å tilläggsstat för budgetåret 1942/43 ett belopp av 20,000 kronor. De härefter återstående kostnaderna för fältarbetets avslutande beräknas till 180,000 kronor. Då detta arbete ej kan få draga ut på tiden mer än högst tre år, skulle medelsbehovet för den nya produktionsundersökningen uppgå till 60,000 kronor om året i tre år.

Då den direkta erfarenheten av skogsodling är relativt ringa i övre Norrland erfordras härför ett omfattande försöksarbete, vilket snarast måste sättas i gång. För detta ändamål hemställer styrelsen, att anslaget för särskilda undersökningar ökas med 10,000 kronor.

Sedermera har anstaltsstyrelsen i skrivelse den 9 oktober 1942 anför, att anslagsanvisningen för nästa budgetår syntes kunna begränsas till 137,200 kronor. Å ena sidan komme nämligen ett genomförande i enlighet med styrelsens förslag av den vid 1939 års riksdag beslutade omorganisationen av anstalten att medföra ett minskat medelsbehov under förevarande anslag av 40,000 kronor. Å andra sidan bleve emellertid vissa ytterligare produktions-

utredningar erforderliga i anledning av det genom Kungl. Maj:ts beslut den 5 juni 1942 åt skogsstyrelsen lämnade uppdraget att verkställa utredning angående ny skogsvårdslagstiftning för landet. Kostnaderna för sistnämnda produktionsutredningar ha av styrelsen beräknats till 30,000 kronor.

Statskontoret har i remissutlåtande den 9 november 1942 anfört bland annat följande.

Med hänsyn till att det rådande statsfinansiella läget alltjämt och med ökad styrka manar till sträng hushållning med statens medel, kan statskontoret icke tillstyrka den ökning av anslaget, varom framställning gjorts. Där-
est ifrågavarande undersökningar nödvändigtvis måste komma till utförande under nästa budgetår, torde medel härtill böra göras tillgängliga genom ef-
tersättande av mindre viktiga arbeten, vilka bekostas från förevarande an-
slag. Detta torde för övrigt enligt statskontorets mening kunna för nästa bud-
getår minskas till 62,200 kronor eller samma belopp som anvisades för bud-
getåret 1941/42.

Föredragande statsrådet har i ärendet anfört och föreslagit följande:

»Med hänsyn till den stora betydelse ur produktionssynpunkt som de av skogsförsöksanstalten bedrivna undersökningarna ha för landets skogsnäring anser jag, att desamma böra fortsättas och i erforderlig utsträckning kompletteras. I nuvarande statsfinansiella läge finner jag mig dock icke kunna tillstyrka större ökning av anslaget än med 50,000 kronor till 127,200 kronor. Det torde böra få ankomma på Kungl. Maj:t att, sedan riksdagen fattat ståndpunkt i anslagsfrågan, efter förslag av styrelsen för skogshögskolan och statens skogsförsöksanstalt samt skogsstyrelsen, meddela närmare beslut rörande anslagets disponerande för de ifrågasatta utredningarna.»

Liksom motionärerna anser utskottet de av skogsförsöksanstalten bedrivna undersökningarna vara av största betydelse för landets skogsnäring. Starka skäl tala sålunda för en höjning i anslutning till motionärernas yrkande av anslaget för ändamålet utöver vad föredragande statsrådet föreslagit. Med hänsyn till den statsfinansiella situationen anser sig dock utskottet icke nu kunna framställa förslag i sådan riktning.

Utskottet hemställer sålunda,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts framställning och avslag å de likalydande motionerna I: 188 och II: 270 i förevarande del, till *Statens skogsförsöksanstalt: Särskilda undersökningar* för budgetåret 1943/44 anvisa ett *reservationsanslag* av 127,200 kronor.

Utskottet.

184:o) **Statens skogsförsöksanstalt: Riksskogstaxering och avverkningsstatistik, reservationsanslag.** Under åberopande av vad utskottet anfört vid behandlingen av skogsförsöksanstaltens avlöningsanslag (punkt 180) hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens skogsförsöksanstalt: Riksskogstaxering och avverkningsstatistik* för budgetåret 1943/44 anvisa ett *reservationsanslag* av 240,000 kronor.

185:o) **Ersättning till statens domäners fond för utgifter för statens skogsskolor m. m., förslagsanslag.** Under punkt 185 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att för budgetåret 1943/44 till ändamålet anvisa ett förslagsanslag av 149,000 kronor, vilket belopp understiger motsvarande anvisning för innevarande budgetår med 900 kronor.

Det beräknade anslagsbehovets fördelning på olika ändamål framgår av följande uppställning, i vilken jämväl medtagits motsvarande belopp i Kungl. Maj:ts anslagsberäkning för innevarande budgetår:

Statens skogsskolor:		1943/44	1942/43	
1. Avlöningar och rörligt tillägg	kronor	68,800	68,600	
2. Övriga utgifter:				
Expenser och underhåll....	»	33,500	33,500	
Elevstipendier (å högst 250 kronor) m. m.	»	17,700	19,200	
Domänstyrelsens inspektion	»	500	500	
Rese- och traktamentersättning för övningslärare	»	1,500	1,500	
Kostnader för underhåll av byggnader m. m.	»	8,000	8,000	
Kostnader för lokalstyrelser.	»	1,400	1,400	132,700
Kolarskolor..... kronor		17,600	17,200	
Summa kronor		149,000	149,900.	

Utskottet.

Mot beräkningen av förevarande anslag har utskottet intet att erinra. Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må till *Ersättning till statens domäners fond för utgifter för statens skogsskolor m. m.* för budgetåret 1943/44 anvisa ett *förslagsanslag* av 149,000 kronor.

186:o) **Ersättning till statens domäners fond för utgifter för övertalig personal, förslagsanslag.** Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag under punkt 186 — innebärande i förhållande till anvisningen för innevarande budgetår en minskning med 4,400 kronor — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ersättning till statens domäners fond för utgifter för övertalig personal* för budgetåret 1943/44 anvisa ett *förslagsanslag* av 277,800 kronor.

187:o) **Skogsvård m. m.: Skogsvårdens befrämjande.** Beträffande Kungl. Maj:ts framställning under punkt 187 kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtande, vilket utskottet härigenom velat för riksdagen anmäla.

188:o) **Skogsvård m. m.: Ersättning för kostnader föranledda av 1932 års lappmarkslag m. m.** Beträffande Kungl. Maj:ts framställning under punkt 188 kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtande, vilket utskottet härigenom velat för riksdagen

anmäla.

189:o) **Skogsvård m. m.: Statens skogsutdikningsanslag, förslagsanslag.** Kungl. Maj:ts framställning under punkt 189 innebär, att såväl bidragstilldelningen som ock anslagsanvisningen för budgetåret 1943/44 fastställas till samma belopp som för innevarande budgetår.

Biträdande Kungl. Maj:ts framställning hemställer utskottet,

Utskottet.

att riksdagen må

1) medgiva, att Kungl. Maj:t må under budgetåret 1943/44 bevilja statsanslag intill 200,000 kronor för utlämnande av statsbidrag till skogsutdikningsföretag;

2) till **Skogsvård m. m.: Statens skogsutdikningsanslag** för budgetåret 1943/44 anvisa ett **förslagsanslag** av 200,000 kronor.

190:o) **Skogsvård m. m.: Statens skogsodlingsanslag, reservationsanslag.** Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts framställning under punkt 190 — innebärande i förhållande till anvisningen för innevarande budgetår en ökning med 50,000 kronor — hemställer utskottet,

att riksdagen må till **Skogsvård m. m.: Statens skogsodlingsanslag** för budgetåret 1943/44 anvisa ett **reservationsanslag** av 150,000 kronor.

191:o) **Skogsvård m. m.: Väg- och flottledsbyggnader å skogar i enskild ägo, reservationsanslag.** Beträffande Kungl. Maj:ts framställning under punkt 191 kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtande, vilket utskottet härigenom velat för riksdagen

anmäla.

192:o) **Skogsvård m. m.: Bidrag till vissa föreningar.** Under punkt 192 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att för budgetåret 1943/44 till ändamålet anvisa ett anslag av 5,000 kronor.

Föredragande statsrådet har i huvudsak anfört följande:

»Av anslaget torde liksom för innevarande budgetår 4,000 kronor böra avses för svenska skogsvårdsföreningen och 1,000 kronor för Norrlands skogsvårdsförbund.

Jag torde i detta sammanhang få erinra om att de fyra senaste årens riksdagar medgivit, att Kungl. Maj:t finge för åren 1939—1942 tilldela föreningen för växtförädling av skogsträd bidrag med ett belopp av 30,000 kronor för år ävensom att bidraget finge utgå från domänfondens driftsmedel. Därest erinran från riksdagens sida icke möter, torde ett lika stort bidrag av nämnda driftsmedel få tilldelas föreningen för år 1943.»

Utskottet. Då utskottet icke har något att erinra mot Kungl. Maj:ts framställning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Skogsvård m. m.: Bidrag till vissa föreningar* för budgetåret 1943/44 anvisa ett anslag av 5,000 kronor.

193:o) **Skogsvård m. m.: Släckning av skogseld, förslagsanslag.** Under punkt 193 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att för budgetåret 1943/44 till ändamålet anvisa ett förslagsanslag av oförändrat 50,000 kronor.

Luftskyddsinspektionen har hemställt, att åtgärder måtte vidtagas, så att ersättning för reparationskostnader, som föranletts däray, att genom inspektionens försorg inköpta för skogseldssläckning avsedda motorsprutor skadats vid släckning av skogsbrand, framdeles skulle kunna utgå från nu förevarande anslag.

Föredragande statsrådet har anfört följande:

»Då utgifterna under förevarande anslag äro av den art, att de icke låta sig bedöma på förhand, synes anslaget för nästa budgetår böra beräknas till samma belopp som för innevarande budgetår eller 50,000 kronor. Vad angår luftskyddsinspektionens framställning torde, därest riksdagen icke har något att erinra däremot, i särskilda fall, där så med hänsyn till omständigheterna finnes skäligt, medel från förevarande anslag böra kunna anvisas för täckande av kostnader för reparation av eldssläckningsmateriel, som skadats i samband med bekämpande av skogseld.»

Utskottet. Utskottet, som biträder förevarande framställning, hemställer,

att riksdagen må till *Skogsvård m. m.: Släckning av skogseld* för budgetåret 1943/44 anvisa ett *förslagsanslag* av 50,000 kronor.

194:o) **Skogsvård m. m.: Särskilda åtgärder för främjande av skogsbrandskyddet, reservationsanslag.** Beträffande Kungl. Maj:ts framställning under punkt 194 kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtande, vilket utskottet härigenom velat för riksdagen

anmäla.

195:o) **Skogsvård m. m.: Åtgärder för ökad skogsproduktion i Norrland m. m.** Enligt beslut av 1940 års riksdag (prop. nr 190; jordbr. utsk. utl. nr 42; r. skr. nr 350) anvisades för ifrågavarande ändamål för budgetåret 1940/41 ett reservationsanslag av 1,000,000 kronor. För budgetåret 1941/42 uppfördes anslaget med 500,000 kronor.

Föredragande statsrådet har anfört följande:

»Förevarande bidragsverksamhet för ökad skogsproduktion torde med hänsyn till nu rådande läge på arbetsmarknaden böra i viss mån begränsas. Någon medelsanvisning för nästa budgetår synes ej vara behövlig. Jag har emellertid här velat anmäla ärendet för att bereda riksdagen tillfälle att taga del av anslagsfrågans läge.»

Föredragande statsrådets förestående uttalande har utskottet härigenom *Utskottet.*
velat för riksdagen

omförmäla.

196:o) **Kostnader i samband med upplåtande av viss utsyningsrätt å kronoskogar i Västerbottens eller Norrbottens län, förslagsanslag.** Jämlikt Kungl. Maj:ts under punkt 196 gjorda framställning — innebärande anslagsanvisning för ändamålet till oförändrat belopp — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Kostnader i samband med upplåtande av viss utsyningsrätt å kronoskogar i Västerbottens eller Norrbottens län* för budgetåret 1943/44 anvisa ett *förslagsanslag* av 4,000 kronor.

197:o) **Belöningar för rovdjurs dödande, förslagsanslag.** Biträdande Kungl. Maj:ts framställning under punkt 197 — innebärande i förhållande till anvisningen för innevarande budgetår en av medelsåtgången föranledd minskning med 10,000 kronor — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Belöningar för rovdjurs dödande* för budgetåret 1943/44 anvisa ett *förslagsanslag* av 10,000 kronor.

198:o) **Ersättning för av rovdjur dödade tamdjur, förslagsanslag.** I enlighet med Kungl. Maj:ts under punkt 198 gjorda framställning — innebärande i förhållande till anvisningen för innevarande budgetår en av medelsåtgången betingad ökning med 10,000 kronor — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ersättning för av rovdjur dödade tamdjur* för budgetåret 1943/44 anvisa ett *förslagsanslag* av 20,000 kronor.

K. Lantmäteriväsendet.

199:o) **Lantmäteristyrelsen: Avlöningar, förslagsanslag.** Kungl. Maj:ts framställning under punkt 199 innefattar — förutom hemställan att för lantmäteristyrelsen fastställa ändrad personalförteckning och godkänna ändrad avlöningsstat — anslagsanvisning till avlöningar med 348,900 kronor, vilket belopp med 4,600 kronor understiger motsvarande anvisning för innevarande budgetår.

Kungl. Maj:ts framställning innebär följande förändringar: Sedan innehavaren av den å övergångsstat upptagna registratorsbefattningen under år 1942 avlidit, skall denna tjänst utgå ur personalförteckningen liksom anmärkningen, att en av de å ordinarie stat upptagna befattningarna som kansliskrivare skall hållas obesatt så länge registratorn å övergångsstat kvarstår i tjänst. Med hänsyn härtill minskas anslagsposten avlöningar till ordinarie tjänstemän med 4,400 kronor. Samma post minskas med ytterligare 200 kronor i huvudsak sammanhängande med att ett personligt lönetillägg, som utgått till styrelsens arkivbiträde, bortfallit, sedan befattningshavaren avgått från sin tjänst.

Utskottet.

Utskottet, som tillstyrker Kungl. Maj:ts framställning, hemställer,

att riksdagen må

1) för lantmäteristyrelsen fastställa följande

Personalförteckning.		Lönegrad
Befattning		
Tjänstemän å ordinarie stat.		
1 generaldirektör	B	3
4 byråchefer	A	30
4 byrådirektörer	A	26
1 arkivarie	A	24
3 byråingenjörer	A	21
1 kassör och bokhållare	A	14
2 kansliskrivare	A	11
1 arkivbiträde	A	10
1 förste expeditionsvakt	A	7
6 kanslibiträden	A	7
2 expeditionsvakter	A	5
6 kontorsbiträden	A	4
Extra ordinarie tjänsteman i högre lönegrad än 20.		
1 byrådirektör	Eo	26;

2) godkänna följande avlöningsstat för lantmäteristyrelsen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1943/44:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor 222,900
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal ..	» 86,000
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	» 40,000
<hr/>	
Summa kronor 348,900;	

3) till *Lantmäteristyrelsen*: *Avlöningar* för budgetåret 1943/44 anvisa ett *förslagsanslag* av 348,900 kronor.

200:o) **Lantmäteristyrelsen: Omkostnader, förslagsanslag.** Under punkt 200 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att för budgetåret 1943/44 till ändamålet anvisa ett förslagsanslag av 68,500 kronor, vilket belopp med 2,000 kronor överstiger motsvarande anvisning för innevarande budgetår på grund av följande ändringar: Anslagsposterna till reseersättningar samt till bränsle, lyse och vatten höjas med 1,000 respektive 6,000 kronor. Däremot minskar posten övriga expenser med hänsyn till medelsåtgången med 5,000 kronor.

I enlighet med Kungl. Maj:ts framställning hemställer utskottet,

Utskottet.

att riksdagen må till *Lantmäteristyrelsen*: *Omkostnader* för budgetåret 1943/44 anvisa ett *förslagsanslag* av 68,500 kronor.

201:o) **Lantmäterikontoren i länen: Avlöningar, förslagsanslag.** Kungl. Maj:ts framställning under punkt 201 innefattar — förutom hemställan till riksdagen att för lantmäterikontoren godkänna ändrad avlöningsstat — anslagsanvisning till ändamålet med 1,270,400 kronor, vilket belopp överstiger motsvarande anvisning för innevarande budgetår med 10,100 kronor. Ökningen är av automatisk natur samt fördelar sig med 3,100 kronor å posten avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat och med 7,000 kronor å posten rörligt tillägg.

Utskottet biträder Kungl. Maj:ts framställning och hemställer förty,

Utskottet.

att riksdagen må

1) godkänna följande avlöningsstat för lantmäterikontoren i länen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1943/44:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat, *förslagsvis* kronor 478,200
2. Avlöningar till tjänstemän å övergångsstat, *förslagsvis* » 22,100

Lön	Tjänstgöringspenningar	Orts-till-lägg	T i t e l	An-tal	Kro-nor
2,200	1,500	150	Assistenterna i Väster-norrlands och Jämtlands län ..	2	7,700
2,200	1,500	—	Annan assistent ..	2	7,400
Summa kronor					15,100

Anm. Assistent åtnjuter tre ålderstillägg till lönen å 500 kronor efter respektive 5, 10 och 15 år.

3. Avlöningar till icke-ordinarie personal, *förslagsvis* » 615,100
4. Rörligt tillägg, *förslagsvis* » 155,000
- Summa kronor 1,270,400;

2) till *Lantmäterikontoren i länen*: Avlöningar för budgetåret 1943/44 anvisa ett *förslagsanslag* av 1,270,400 kronor.

202:o) **Lantmäterikontoren i länen: Omkostnader, förslagsanslag.** Under punkt 202 har Kungl. Maj:ts föreslagit riksdagen att för budgetåret 1943/44 till ändamålet anvisa ett förslagsanslag av 173,000 kronor, vilket belopp med 18,000 kronor överstiger motsvarande anvisning för innevarande budgetår. Ökningen hänför sig med 2,000 kronor till kostnaderna för sjukvård m. m. samt med 16,000 kronor till utgiftsposten för bränsle, lyse och vatten.

Utskottet. Utskottet, som icke har något att erinra mot Kungl. Maj:ts framställning, hemställer,

att riksdagen må till *Lantmäterikontoren i länen: Omkostnader* för budgetåret 1943/44 anvisa ett *förslagsanslag* av 173,000 kronor.

203:o) **Distriktslantmätare och extra lantmätare m. fl.: Avlöningar, förslagsanslag.** Kungl. Maj:ts framställning under punkt 203 innefattar — förutom hemställan till riksdagen att för distriktslantmätare och extra lantmätare m. fl. godkänna ändrad avlöningsstat — anslagsanvisning till avlöningar med 1,508,900 kronor, vilket belopp med 25,500 kronor överstiger

motsvarande anvisning för innevarande budgetår. Ökningen är helt av automatisk natur samt hänför sig med 500 kronor till posten avlöningar till ordinarie tjänstemän, 15,000 kronor till delposten avlöningsförbättring åt tekniska biträden samt 10,000 kronor till posten tillskott till dyrtidstillägg till vissa lantmätare.

I samband härmed har utskottet till behandling förehått två inom riksdagen väckta, till utskottet hänvisade likalydande motioner, nämligen I: 67 av herr *Petersson, Emil*, och herr *Albertsson* samt II: 86 av herr *Johnsson* i Kastanjegården *m. fl.*, vari hemställts, att riksdagen ville besluta om inrättande av ytterligare ett lantmäteridistrikt i riket och för budgetåret 1943/44 under nionde huvudtiteln anvisa för ändamålet erforderliga medel.

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för motionerna, får utskottet hänvisa till dessa.

Med anledning av de föreliggande motionerna antecknas, att *lantmäteristyrelsen* i skrivelse den 7 september 1942 med anslagsäskande för ifrågavarande avlöningar föreslagit inrättande av ytterligare ett lantmäteridistrikt i Blekinge län.

Statskontoret har i remissutlåtande den 24 september 1942 anfört följande i hithörande del.

Vad beträffar den föreslagna nya distriktslantmätartjänsten, får statskontoret framhålla, att arbetsbördan vid lantmäteridistriktet i riket under senare år synes ha icke obetydligt nedgått. Enligt statistisk årsbok utgjorde antalet tillkomna lantmäteriförrättningar under åren 1938, 1939 och 1940 respektive 29,521, 29,019 och 14,579 samt antalet andra tjänsteuppdrag under samma år respektive 2,970, 3,047 och 2,142. Enligt styrelsens förevarande framställning uppgick antalet tillkomna lantmäteriförrättningar och andra uppdrag under år 1941 till sammanlagt 20,229. Redan på grund härav hyser statskontoret tvekan rörande behovet av en ny distriktslantmätartjänst. Statskontoret vill även fästa uppmärksamheten vid att besparingsberedningen i en promemoria angående lantmäteriväsendet ifrågasatt, om icke i samband med pågående utredning rörande revision av fastighetsbildningsväsendet å landet lämpligheten av nuvarande organisation av lantmäterikåren överhuvudtaget borde underkastas särskild prövning. I avvaktan på resultatet av den sålunda pågående utredningen synes det icke böra ifrågakomma att nu vidtaga en utökning av distriktslantmätarkåren. På grund av det anförda får statskontoret avstyrka bifall till framställningen i denna del.

Föredragande statsrådet har i likhet med statskontoret ansett sig icke kunna tillstyrka förslaget om inrättande av ytterligare en distriktslantmätartjänst samt i övrigt anfört bland annat följande:

»Jag anser, att Kungl. Maj:t, därest riksdagen icke har något att däremot erinra, bör på särskild framställning och om synnerliga skäl föreligga kunna medgiva, att tekniskt biträde, som på grund av behörigen styrkt sjukdom hindrats att visst år uppnå åtta effektiva tjänstgöringsmånader, må för det året ändock uppbära en med hänsyn till den verkliga tjänstgöringens längd skälig del av den för full tjänstgöring utgående avlöningsförbättringens belopp. Vidare vill jag förorda, att riksdagens medgivande inhämtas till att

meddelade föreskrifter om rätt för distriktslantmätare m. fl. att under tjänstledighet för värnplikstjänstgöring i anledning av förstärkt försvarsberedskap eller partiell mobilisering bibehållas vid tillskott till dyrtidstillägg utsträckas att avse jämväl aspiranter.»

Motionerna ansluta sig till lantmäteristyrelsens ifrågavarande förslag.

Utskottet.

Enligt motionärernas mening föreligger behov av ytterligare ett lantmäteridistrikt i Blekinge län. I likhet med föredragande statsrådet anser sig emellertid utskottet på skäl, som anförts av statskontoret, icke kunna tillstyrka framställningen härutinnan.

Vad föredragande statsrådet anført beträffande avlöningsförbättring åt tekniska biträden och angående dyrtidstillägg till aspiranter föranleder ingen utskottets erinran.

Då utskottet vidare biträder Kungl. Maj:ts anslagsäskande, hemställer utskottet,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts framställning och avslag å de likalydande motionerna I: 67 och II: 86,

1) godkänna följande avlöningsstat för distriktslantmätare och extra lantmätare m. fl., att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1943/44:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, *förslagsvis* kronor 832,400

Lön	Orts-tillägg	T i t e l	Antal	Kronor
3,000	400	Distriktslantmätare, stationerad i Stockholm ...	7	23,800
3,000	—	Annan distriktslantmätare.....	202	606,000
		Summa	209	629,800

Anm. Distriktslantmätare åtnjuter tre ålderstillägg till lönen å 500 kronor efter respektive 5, 10 och 15 år.

2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t:

a) Arvoden till extra lantmätare och aspiranter m. m., *förslagsvis*..... kronor 216,500

b) Avlöningsförbättring åt tekniska biträden, *förslagsvis* » 100,000 » 316,500

3. Tillskott till dyrtidstillägg till vissa lantmätare, *förslagsvis*..... » 360,000

Summa kronor 1,508,900;

2) till *Distriktslantmätare och extra lantmätare m. fl.: Avlöningar* för budgetåret 1943/44 anvisa ett *förslagsanslag* av 1,508,900 kronor.

204:o) **Distriktslantmätare och extra lantmätare m. fl.: Reseersättningar, förslagsanslag.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag under punkt 204 — innebärande i förhållande till innevarande budgetår en med hänsyn till medelsåtgången under anslaget med 60,000 kronor minskad anvisning — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Distriktslantmätare och extra lantmätare m. fl.: Reseersättningar* för budgetåret 1943/44 anvisa ett *förslagsanslag* av 750,000 kronor.

205:o) **Distriktslantmätare och extra lantmätare m. fl.: Ersättning för publik renovation, förslagsanslag.** Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts framställning under punkt 205 — innebärande anslagsanvisning för ändamålet till oförändrat belopp — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Distriktslantmätare och extra lantmätare m. fl.: Ersättning för publik renovation* för budgetåret 1943/44 anvisa ett *förslagsanslag* av 30,000 kronor.

206:o) **Understöd åt jorddelningsväsendet m. m.: Bidrag till jorddelningsförrättningar, förslagsanslag.** I enlighet med Kungl. Maj:ts under punkt 206 gjorda framställning — innebärande anslagsanvisning för ändamålet till oförändrat belopp — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Understöd åt jorddelningsväsendet m. m.: Bidrag till jorddelningsförrättningar* för budgetåret 1943/44 anvisa ett *förslagsanslag* av 200,000 kronor.

207:o) **Understöd åt jorddelningsväsendet m. m.: Bidrag till utflyttnings-, väganläggnings- och odlingskostnader i sammanhang med skiften, förslagsanslag.** Tillstyrkande Kungl. Maj:ts förslag under punkt 207 — innebärande i förhållande till innevarande budgetår en av medelsåtgången under anslaget med 50,000 kronor betingad ökning av anvisningen — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Understöd åt jorddelningsväsendet m. m.: Bidrag till utflyttnings-, väganläggnings- och odlingskostnader i sammanhang med skiften* för budgetåret 1943/44 anvisa ett *förslagsanslag* av 200,000 kronor.

208:o) **Understöd åt jorddelningsväsendet m. m.: Bestridande i vissa fall med allmänna medel av kostnader, förenade med inlösen av under nyttjanderätt upplåtet område, förslagsanslag.** I överensstämmelse med Kungl. Maj:ts framställning under punkt 208 — innebärande i förhållande till anvisningen för innevarande budgetår en av medelsåtgången föranledd minskning med 50,000 kronor — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Understöd åt jorddelningsväsendet m. m.: Bestridande i vissa fall med allmänna medel av kostnader, förenade med inlösen av under nyttjanderätt upplåtet område* för budgetåret 1943/44 anvisa ett *förslagsanslag* av 75,000 kronor.

209:o) **Understöd åt jorddelningsväsendet m. m.: Bidrag till förrättningar enligt lagen om enskilda vägar, förslagsanslag.** I enlighet med Kungl. Maj:ts under punkt 209 gjorda framställning — innebärande anslagsanvisning för ändamålet till oförändrat belopp — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Understöd åt jorddelningsväsendet m. m.: Bidrag till förrättningar enligt lagen om enskilda vägar* för budgetåret 1943/44 anvisa ett *förslagsanslag* av 25,000 kronor.

210:o) **Bidrag till städer och vissa andra samhällen för upprättande av fastighetsregister m. m., förslagsanslag.** Biträdande Kungl. Maj:ts förslag under punkt 210 — innebärande anslagsanvisning för ändamålet till oförändrat belopp — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till städer och vissa andra samhällen för upprättande av fastighetsregister m. m.* för budgetåret 1943/44 anvisa ett *förslagsanslag* av 10,000 kronor.

211:o) **Vissa avstycknings- och mantalssättningsförrättningar, förslagsanslag.** Utan erinran mot Kungl. Maj:ts framställning under punkt 211 — innebärande anslagsanvisning för ändamålet till oförändrat belopp — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Vissa avstycknings- och mantalssättningsförrättningar* för budgetåret 1943/44 anvisa ett *förslagsanslag* av 15,000 kronor.

212:o) **Tilläggsavvittring i Västerbottens läns lappmark, förslagsanslag.** Tillstyrkande bifall till Kungl. Maj:ts förslag under punkt 212 — innebärande i förhållande till innevarande budgetår en av medelsåtgången under an-

slaget betingad minskning av anvisningen med 11,000 kronor — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Tilläggsavvittring i Västerbottens läns lappmark* för budgetåret 1943/44 anvisa ett *förslagsanslag* av 7,000 kronor.

213:o) **Ströängars indragande till kronan, förslagsanslag.** I enlighet med Kungl. Maj:ts under punkt 213 gjorda framställning — innebärande i förhållande till anvisningen för innevarande budgetår en av medelsåtgången föranledd minskning med 6,000 kronor — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ströängars indragande till kronan* för budgetåret 1943/44 anvisa ett *förslagsanslag* av 19,000 kronor.

214:o) **Kostnader för provskiften i Kopparbergs län, förslagsanslag.** I överensstämmelse med Kungl. Maj:ts framställning under punkt 214 — innebärande anslagsanvisning för ändamålet till oförändrat belopp — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Kostnader för provskiften i Kopparbergs län* för budgetåret 1943/44 anvisa ett *förslagsanslag* av 150,000 kronor.

L. Rikets allmänna kartverk och statens meteorologisk-hydrografiska anstalt m. m.

215:o) **Rikets allmänna kartverk: Avlöningar, förslagsanslag.** Beträffande Kungl. Maj:ts framställning under punkt 215 kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtande, vilket utskottet härigenom velat för riksdagen

anmäla.

216:o) **Rikets allmänna kartverk: Omkostnader, förslagsanslag.** Beträffande Kungl. Maj:ts framställning under punkt 216 kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtande, vilket utskottet härigenom velat för riksdagen

anmäla.

217:o) **Rikets allmänna kartverk: Kartarbeten m. m., reservationsanslag.** Beträffande Kungl. Maj:ts framställning under punkt 217 kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtande, vilket utskottet härigenom velat för riksdagen

anmäla.

218:o) **Rikets allmänna kartverk: Utrustning m. m., reservationsanslag.** Beträffande Kungl. Maj:ts framställning under punkt 218 kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtande, vilket utskottet härigenom velat för riksdagen

anmäla.

219:o) **Statens meteorologisk-hydrografiska anstalt: Verksamheten i allmänhet: Avlöningar, förslagsanslag.** Kungl. Maj:ts framställning under punkt 219 innefattar — förutom hemställan till riksdagen att för statens meteorologisk-hydrografiska anstalt godkänna ändrad avlöningsstat — anslagsanvisning till avlöningar med 346,900 kronor, vilket belopp med 400 kronor understiger motsvarande anvisning för innevarande budgetår. Minskningen beror av beräknade löneklassförändringar.

Utskottet.

Utskottet, som biträder Kungl. Maj:ts framställning, hemställer,

att riksdagen må

1) godkänna följande avlöningsstat för statens meteorologisk-hydrografiska anstalt, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1943/44:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor	196,300
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal ..	»	105,100
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»	45,500
Summa kronor		346,900;

2) till *Statens meteorologisk-hydrografiska anstalt: Verksamheten i allmänhet: Avlöningar* för budgetåret 1943/44 anvisa ett *förslagsanslag* av 346,900 kronor.

220:o) **Statens meteorologisk-hydrografiska anstalt: Verksamheten i allmänhet: Observatörer.** Under punkt 220 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att för ändamålet anvisa ett anslag av 84,200 kronor, vilket belopp med 1,200 kronor överstiger motsvarande anvisning för innevarande budget-

år. Ökningen hänför sig till att 20 vattenståndsstationer skola nyinrättas. Som arvode till observatörerna vid dessa stationer beräknas samma belopp som för närvarande eller i genomsnitt 60 kronor per år för var och en.

Framställningen tillstyrkes av utskottet, som således hemställer,

Utskottet.

att riksdagen må till *Statens meteorologisk-hydrografiska anstalt: Verksamheten i allmänhet: Observatörer* för budgetåret 1943/44 anvisa ett anslag av 84,200 kronor.

221:o) **Statens meteorologisk-hydrografiska anstalt: Verksamheten i allmänhet: Telegramkostnader m. m., förslagsanslag.** I överensstämmelse med Kungl. Maj:ts förslag under punkt 221 — innebärande i förhållande till innevarande budgetår en med hänsyn till medelsåtgången under anslaget med 10,000 kronor ökad anvisning — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens meteorologisk-hydrografiska anstalt: Verksamheten i allmänhet: Telegramkostnader m. m.* för budgetåret 1943/44 anvisa ett *förslagsanslag* av 75,000 kronor.

222:o) **Statens meteorologisk-hydrografiska anstalt: Verksamheten i allmänhet: Underhåll av stationer m. m., reservationsanslag.** I enlighet med Kungl. Maj:ts under punkt 222 gjorda framställning — innebärande i förhållande till anvisningen för innevarande budgetår en ökning med 1,000 kronor till ytterligare kostnader för nytillkommande vattenståndsstationer — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens meteorologisk-hydrografiska anstalt: Verksamheten i allmänhet: Underhåll av stationer m. m.* för budgetåret 1943/44 anvisa ett *reservationsanslag* av 21,000 kronor.

223:o) **Statens meteorologisk-hydrografiska anstalt: Verksamheten i allmänhet: Övriga omkostnader, förslagsanslag.** Kungl. Maj:ts under punkt 223 gjorda anslagsäskande för ändamålet med 56,800 kronor innebär i förhållande till anvisningen för innevarande budgetår en ökning av anslagsbeloppet med 2,000 kronor.

Enligt *Kungl. Maj:ts förslag* har anslagsposten till reseersättningar höjts med 3,000 kronor, medan däremot inkomsterna under anslaget beräknats stiga med 1,000 kronor.

Med biträdande av Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

Utskottet.

att riksdagen må till *Statens meteorologisk-hydrografiska anstalt: Verksamheten i allmänhet: Övriga omkostnader* för budgetåret 1943/44 anvisa ett *förslagsanslag* av 56,800 kronor.

224:o) **Statens meteorologisk-hydrografiska anstalt: Särskilda undersökningar: Geofysiska undersökningar i Riksgränsen.** Under punkt 224 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att för ändamålet anvisa ett anslag av 5,000 kronor, vilket belopp med 2,600 kronor understiger motsvarande anvisning för innevarande budgetår. Minskningen sammanhänger med att arbetena vid det meteorologiska observatoriet i Riksgränsen, sedan observatoriets tillsyningsman under 1942 avlidit, tills vidare skola skötas med hjälp av tillfälligt anställd personal.

Utskottet. I enlighet med Kungl. Maj:ts framställning hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens meteorologisk-hydrografiska anstalt: Särskilda undersökningar: Geofysiska undersökningar i Riksgränsen* för budgetåret 1943/44 anvisa ett anslag av 5,000 kronor.

225:o) **Statens meteorologisk-hydrografiska anstalt: Särskilda undersökningar: Väderlektjänst för luftfarten, förslagsanslag.** Kungl. Maj:ts framställning under punkt 225 innefattar — förutom hemställan till riksdagen att för väderlektjänst för luftfarten godkänna ändrad stat — anslagsanvisning till samma tjänst med 278,100 kronor, vilket belopp med 2,500 kronor överstiger motsvarande anvisning för innevarande budgetår.

Kungl. Maj:ts förslag innehåller följande ändringar: Anslagsökningen sammanhänger med löneklassförändringar, därvid 2,200 kronor hänföra sig till posten avlöningar till icke-ordinarie personal samt 300 kronor till posten rörligt tillägg. Icke-ordinarieposten upptages provisoriskt förslagsvis i syfte att möjliggöra för Kungl. Maj:t att, därest förhållandena under nästa budgetår tillåta ett återupptagande i avsedd utsträckning av flygtrafiken vid Torslanda, lämna medgivande till anställande av sådan extra personal som kan finnas oundgängligen erforderlig. Sådana uppkommande särskilda kostnader för observationer och utrustning m. m., vilka betingas av försvarsändamål, skola bestridas med anlitande av medel, som stå till försvarsväsendets förfogande.

Utskottet. Utskottet, som icke har något att erinra mot Kungl. Maj:ts framställning, hemställer,

att riksdagen må

1) godkänna följande stat för väderlektjänst för luftfarten, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1943/44:

Stat.

Avlöningar.

1. Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	kronor 143,900
2. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	» 21,800
3. Ersättning för observationer	» 33,400
<hr/> Summa kronor 199,100	

O m k o s t n a d e r.

1. Sjukvård m. m., <i>förslagsvis</i>	kronor	500
2. Reseersättningar, <i>förslagsvis</i>	»	5,000
3. Expenser, <i>förslagsvis</i>	»	47,000
4. Utrustning m. m.	»	26,500

Summa kronor 79,000;

2) till *Statens meteorologisk-hydrografiska anstalt: Särskilda undersökningar: Väderlekstjänst för luftfarten* för budgetåret 1943/44 anvisa ett *förslagsanslag* av 278,100 kronor.

226:o) **Bidrag till seismologiska och magnetiska iakttagelser i Abisko.** Tillstyrkande bifall till Kungl. Maj:ts framställning under punkt 226 — innebärande anslagsanvisning för ändamålet till oförändrat belopp — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till seismologiska och magnetiska iakttagelser i Abisko* för budgetåret 1943/44 anvisa ett anslag av 8,000 kronor.

M. Lappväsendet.

227:o) **Lappfogdarna m. fl.: Avlöningar, förslagsanslag.** Kungl. Maj:ts framställning under punkt 227 innefattar — förutom hemställan till riksdagen att för lappfogdarna m. fl. godkänna ändrad avlöningsstat — anslagsanvisning till avlöningar med 128,000 kronor, vilket belopp med 17,400 kronor överstiger motsvarande anvisning för innevarande budgetår.

Kungl. Maj:ts förslag innehåller följande förändringar: En reglering av lapptillsyningsmännens anställnings- och löneförhållanden genomföres. I samband härmed skola dessa befattningshavare benämnas lapptillsynsmän. Fem av de sju tillsynsmännen i Norrbottens län samt de fyra tillsynsmännen i Västerbottens län beredas anställning som extra ordinarie tjänstemän, medan återstående två tillsynsmän i förstnämnda län tillsvidare erhålla anställning som extra befattningshavare. Samtliga dessa befattningshavare hänföres till sjunde lönegraden och placeras i lägsta löneklassen. De båda tillsynsmännen i Jämtlands län bibehållas tillsvidare vid den nuvarande mera tillfälliga anställningsformen, men dessa befattningshavares dagarvoden höjas från och med nästa budgetår från fem till åtta kronor. — Löneregleringen medför en anslagshöjning om 16,900 kronor. Återstående föreslagna ökning av anslaget, 500 kronor, föranledes av beräknade löneklassförändringar.

Utskottet.

Utskottet anser sig böra tillstyrka den föreslagna regleringen av lapptillsynsmännens anställnings- och löneförhållanden. Kungl. Maj:ts anslagsberäkningar ha icke föranlett någon utskottets erinran.

Under återopande av det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må

1) godkänna följande avlöningsstat för lappfogdarna m. fl.,
att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1943/44:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor	37,000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i> ..	»	42,200
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	»	38,400
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»	10,400

Summa kronor 128,000;

2) till *Lappfogdarna m. fl.*: *Avlöningar* för budgetåret 1943/44 anvisa ett *förslagsanslag* av 128,000 kronor.

228:o) **Lappfogdarna m. fl.: Omkostnader, förslagsanslag.** Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts framställning under punkt 228 — innebärande anslagsanvisning för ändamålet till oförändrat belopp — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Lappfogdarna m. fl.*: *Omkostnader* för budgetåret 1943/44 anvisa ett *förslagsanslag* av 70,000 kronor.

N. Diverse.

229:o) **Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Byggnadsstyrelsens delfond, förslagsanslag.** Beträffande Kungl. Maj:ts framställning under punkt 229 kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtande, vilket utskottet härigenom velat för riksdagen

anmäla.

230:o) **Ersättning till statens domäners fond för upplåten mark, förslagsanslag.** I enlighet med Kungl. Maj:ts framställning under punkt 230 — innebärande anslagsanvisning för ändamålet till oförändrat belopp — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ersättning till statens domäners fond för upplåten mark* för budgetåret 1943/44 anvisa ett *förslagsanslag* av 8,000 kronor.

231:o) **Bidrag till internationella lantbruksinstitutet i Rom, förslagsanslag.** I överensstämmelse med Kungl. Maj:ts framställning under punkt 231 — innebärande anslagsanvisning för ändamålet till oförändrat belopp — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till internationella lantbruksinstitutet i Rom* för budgetåret 1943/44 anvisa ett *förslagsanslag* av 10,000 kronor.

232:o) **Bidrag till internationella frysinstitutet i Paris.** Till gäldande av Sveriges årsbidrag till internationella frysinstitutet i Paris, 1,600 guldfrancs, har för ett vart av budgetåren 1940/41 och 1941/42 anvisats ett förslagsanslag av 2,000 kronor. Anslagen ha varit avsedda för kalenderåren 1941 respektive 1942.

Föredragande statsrådet har i likhet med kommerskollegium ansett, att något anslag för ifrågavarande ändamål icke bör äskas av 1943 års riksdag.

Detta har utskottet velat för riksdagen

omförmåla.

233:o) **Bidrag till internationell hydrografisk-biologisk anstalt, förslagsanslag.** Till täckande av Sveriges andel i kostnaderna för en internationell hydrografisk-biologisk centralanstalt i Köpenhamn är för innevarande budgetår uppfört ett förslagsanslag å ett formellt belopp av 100 kronor. Anvisningen avser verksamhetsåret 22 juli 1942—21 juli 1943.

Under punkt 233 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att för budgetåret 1943/44 till ändamålet anvisa ett förslagsanslag av 10,000 kronor.

Föredragande statsrådet har anfört följande:

»Den internationella hydrografisk-biologiska centralanstalten i Köpenhamn fortsätter alltjämt sin verksamhet i den utsträckning det rådande världspolitiska läget det medgiver. Med hänsyn härtill och då det synes angeläget att ifrågavarande organisation, när fredstillstånd en gång åter inträder, står beredd att på nytt organisera upp den internationella havsforskningen i full omfattning, anser jag, att Kungl. Maj:t bör äga möjlighet att föranstalta om fortsatt deltagande från Sveriges sida i havsundersökningarna. Anslag för ändamålet synes därför böra anvisas jämväl för nästa budgetår. Vad beträffar förslaget att höja anslaget till 10,000 kronor eller till samma belopp, varmed anslaget tidigare under en följd av år varit uppfört, vill jag ej framställa någon erinran häremot. Jag tillåter mig i detta sammanhang erinra

om att Kungl. Maj:t genom beslut den 13 mars 1942 till danska utrikesdepartementets personalavdelning utanordnat ett belopp motsvarande 10,000 kronor danskt mynt, vilket utgjorde den på Sverige för tiden 22 juli 1941—21 juli 1942 belöpande andelen i kostnaderna för ifrågavarande anstalt.»

Utskottet.

Biträdande Kungl. Maj:ts framställning hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till internationell hydrografisk-biologisk anstalt* för budgetåret 1943/44 anvisa ett *förslagsanslag* av 10,000 kronor.

234:o) **Bidrag till internationella meteorologiska sekretariatet, förslagsanslag.** Tillstyrkande bifall till Kungl. Maj:ts framställning under punkt 234 — innebärande anslagsanvisning för ändamålet till oförändrat belopp — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till internationella meteorologiska sekretariatet* för budgetåret 1943/44 anvisa ett *förslagsanslag* av 2,600 kronor.

235:o) **Ersättningar för vissa besiktningar och syneförrättningar, förslagsanslag.** Biträdande Kungl. Maj:ts under punkt 235 gjorda framställning — innebärande anslagsanvisning för ändamålet till oförändrat belopp — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ersättningar för vissa besiktningar och syneförrättningar* för budgetåret 1943/44 anvisa ett *förslagsanslag* av 6,000 kronor.

236:o) **Kommittéer och utredningar genom sakkunniga, reservationsanslag.** Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag under punkt 236 — innebärande i förhållande till anvisningen för innevarande budgetår en ökning med 50,000 kronor — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Kommittéer och utredningar genom sakkunniga* för budgetåret 1943/44 anvisa ett *reservationsanslag* av 200,000 kronor.

237:o) **Extra utgifter, reservationsanslag.** I enlighet med Kungl. Maj:ts under punkt 237 gjorda framställning — innebärande anslagsanvisning för ändamålet till oförändrat belopp — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Extra utgifter* för budgetåret 1943/44 anvisa ett *reservationsanslag* av 50,000 kronor.

238:o) **Dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst, förslagsanslag.** Tillstyrkande bifall till Kungl. Maj:ts framställning under punkt 238 om anslagsanvisning för ändamålet för befattningshavare vid de till jordbruksdepartementet hörande ämbetsverk och kårer, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst* för budgetåret 1943/44 anvisa ett *förslagsanslag* av 600,000 kronor.

239:o) **Barntillägg åt vissa befattningshavare i statens tjänst, förslagsanslag.** Kungl. Maj:ts under punkt 239 gjorda framställning innebär i förhållande till innevarande budgetår en med hänsyn till medelsåtgången med 5,000 kronor minskad anslagsanvisning för ändamålet. Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Barntillägg åt vissa befattningshavare i statens tjänst* för budgetåret 1943/44 anvisa ett *förslagsanslag* av 55,000 kronor.

240:o) **Kristillägg, förslagsanslag.** Beträffande Kungl. Maj:ts framställning under punkt 240 kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtande, vilket utskottet härigenom velat för riksdagen

anmäla.

241:o) **Reglering av vissa kursförluster, förslagsanslag.** Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts framställning under punkt 241 — innebärande anslagsanvisning för ändamålet till oförändrat belopp — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Reglering av vissa kursförluster* för budgetåret 1943/44 anvisa ett *förslagsanslag* av 18,000 kronor.

Stockholm den 12 mars 1943.

På jordbruksutskottets vägnar:

L. TJÄLLGREN.

Vid detta ärendes slutbehandling hava närvarit

från första kammaren: herrar *Tjällgren, Granath, Gabrielsson, Alfred Andersson, Jacob Hansson*, friherre *Beck-Friis*, *Näslund* och *Dahlström*; samt

från andra kammaren: herrar *Andersson* i Tungalsta, *Gustafson* i Vimmerby, *Ericsson* i Sörsjön, *Mäler*, *Carlström*, *Lundbom*, *Janson* i Frändesta och *Gustafson* i Dädesjö;

med undantag därav att vid behandling av punkterna:

100—241 herr *Hansson* i Vännäsby deltagit i stället för herr *Janson* i Frändesta;

129—241 herr *Frans Hansson* deltagit i stället för friherre *Beck-Friis* och herr *Svensson* i Ljungskile i stället för herr *Carlström*; samt

204—241 herr *Andersson* i Hyssna deltagit i stället för herr *Gustafson* i Dädesjö.

Reservationer:

Under punkt 15 (Lantbrukshögskolan: Avlöningar) av friherre *Beck-Friis* och herr *Janson* i Frändesta, vilka ansett, att utskottet bort tillstyrka bifall till de likalydande motionerna I: 65 och II: 215.

Under punkt 42 (Lägre lantbruksundervisning m. m.: Understöd åt elever vid lägre lantbruksundervisningsanstalter m. m.) av herr *Gabrielsson* och friherre *Beck-Friis*, vilka ansett, att utskottet bort tillstyrka bifall till de likalydande motionerna I: 136 och II: 212.

Under punkt 77 (Bidrag till hushållningssällskapen) av herrar *Tjällgren*, *Gabrielsson*, friherre *Beck-Friis*, herrar *Näslund* och *Janson* i Frändesta, vilka ansett, att utskottets yttrande bort ha följande lydelse:

»Såsom framhållits i — — — (lika med utskottet) — — — hushållningssällskapsutredningen behandlade spörsmålen.

De frågor av principiell natur, som motionärerna här framfört, äro uppenbarligen av största vikt med avseende på hushållningssällskapens ställning i framtiden, och utskottet delar därför motionärernas uppfattning, att beslut härutinnan redan nu från riksdagens sida skulle vara till gagn såsom vägledande för hushållningssällskapen i avvaktan på statsmakternas slutgiltiga ställningstagande till utredningsmännens reformförslag i övrigt. Frågorna synas dessutom ha den innebörd i huvudsak, att däri angivna principer lämpligen böra kunna läggas till grund för hushållningssällskapens blivande organisation och fortsatta verksamhet. Emellertid synes det utskottet, som ifrågavarande huvudprinciper kunna förväntas bliva tillbörligt beaktade vid den kommande prövningen av utredningsmännens förslag i samband med övervägande av proposition i ämnet utan att formliga beslut därutinnan nu fattas på sätt, motionärerna påyrkat. Då utskottet vidare förutsätter, att propositionen framlägges för riksdagen så snart ske kan, finner utskottet för närvarande icke tillräckliga skäl föreligga till någon riksdagens åtgärd i anledning av ifrågavarande motioner, vilka sålunda torde böra få anses besvarade med vad utskottet här anfört.

Vad härefter angår — — — (lika med utskottet) — — — utskottet ovan anfört.»

Under punkt 149 (Grundförbättringar: Bidrag till förstärkning av ofullständiga jordbruk m. m.) av herrar *Alfred Andersson* och *Svensson* i Ljungkile, vilka ansett, att utskottet bort tillstyrka bifall till de likalydande motionerna I: 93 och II: 144.